

DÜŞÜNCEYE ÖZGÜRLÜK 2007

Uncular Cad. 36/2
TR- 34672 İSTANBUL
Tel.:0216/ 492 0504, 532 7545
Faks: 0216/ 492 1840
antenna@antenna-tr.org
www.antenna-tr.org

Düşünce Suçu(!?)na Karşı Girişim

Düşünceye Özgürlük 2007

Kapak: Melih Yıldırım

Baskı: Can Matbaacılık

Davutpaşa Cad. İpek İş Merk. Kat 3, No 7

Topkapı / İstanbul

Tel: 0212 613 10 77 - 613 15 47

İÇİNDEKİLER

Olmaz Olası 2007!.. (Şanar Yurdatapan)	7
SUÇLU YAZILAR ve SÖZLER	11
Devletin bombasıyla balık avı (Rojda Kızgın, Rıdvan Kızgın ve Doğan Adıbelli)	12
Resmi ideoloji kıskacında eğitim (Mehmet Pamak ve Yusuf Tanrıverdi)	14
11 yaşındaki terörist ölü ele geçirildi (İHD, Mazlumder, Batman Barosu Ortak Heyeti)	16
Kerkük'ten Diyarbakır'a (Hilmi Aydoğdu)	17
Bir annenin dramı (Ayşe Karakaya ve 19 kişi)	18
İmralı'nın Newrozu (Aydın Budak)	20
Deniz, Mahir, Ulaş... (Devrimci 78'liler Federasyonu üyesi 30 kişi)	21
12 yaşındaki tehdit ve 13 kurşun (Tahir Elçi)	22
Kürdistan eyalet sistemini kur (Leyla Zana, Mehmet Nuri Güneş ve Murat Yitik)	24
Bir dilekçe, üç dava (Mahmut Alınak)	26
Dava'dan dava doğar (Faruk Çakır)	28
Öldürmeyi reddetmek suç değildir (Halil Savda)	29
Muhabir midir, muhbir midir? (Emin Bal)	30
Başbakan'a hakaret (Michael Dickinson)	32

Darbe günlüğü	
(Alper Görmüş)	33
Bir profesör nasıl linç edilir	
(Atilla Yayla)	34
Suçlu kartvizit	
(Yılmaz Çelik)	36
‘Barış’ mı dediniz?	
(Aysel Tuğluk ve Hilmi Aydoğdu)	37
2007’de Ceza alanlar	38
2007’de Aklananlar	44
2007’de Düşen davalar	49
Engellenen etkinlikler	50

RAPORLAR

Türkiye Yayımcılar Birliği Raporu	59
2006 ve 2007’de yargılanan kitaplar listesi	71
Hapisteki gazeteciler listesi	73

2007’de NELER OLDU?

100’üncü yıla doğru	76
Polis istedi, parlamento verdi	80
E-muhtıra ve tepkiler	86
367 krizi	88
Malatya katliamı	91
Güvercini de vururlar!	96

EKLER

Bu kitapta yer alan suçlarla ilgili yasa maddeleri	111
---	------------

Teşekkür

Bu kitabın hazırlığı için bir yıl boyunca sabırla ve düzenle çalışarak tüm belgeleri toplayan; sanıkların ve avukatlarının telefonlarını, fakslarını aşındıran, zaman zaman duruşmaları izleyen, www.antenna-tr.org sitesindeki ÇTL(çetele)'yi tutan, haftalık “Dünyanın Gözleri” adlı ifade özgürlüğü davaları bültenlerini her defasında yaratıcılığını katmaktan geri durmaksızın hazırlayıp gönderen, ve sonuç olarak bu kitabı bir araya getiren sevgili arkadaşımız, çiçeği burnunda avukat Zaffer Gökdemir'i ve ona her konuda yardımcı olan Selin Karakartal'ı gönülden kutlar, hukuk mesleğinde başarılar dileriz.

OLMAZ OLASI 2007!..

Bu kitap dizisi, 2000 yılından bu yana her yıl 23 Ocak günü -1995 yılında Yaşar Kemal'in DGM'de yargılanması üzerine sivil itaatsizliğin başladığı tarih- düzenli olarak yayınlanıyor. Kitapta yer alan veriler tabii bir yıl boyunca düzenli olarak toplanıyor ama bunların bir araya gelişi ve bu önsözün yazılışı, yılın ilk günlerine denk geliyor.

Bu yılbaşı yolladığımız geleneksel kutlama mesajında bize: “2008 size hastalık, mutsuzluk ve başarısızlık getirsin(!) diyoruz, çünkü geçen yıl bu zamanlarda ne dilediyseniz tam tersi oldu” dedirten kara bir yıldır 2007.

Ocağın 3. haftası dolarken yüreğimizin bir parçasını koparıp aldı bizden. Sevgili Hrant Dink, “masum bir bebekten eli kanlı bir katil yaratan” karanlığın kurbanı oldu.

Onu vurdurtup herkesin yüreğine korku salacaklarını umanlar beklemedikleri bir tepkiyle karşılaştılar. Hrant'ın cenazesine koşan iki-yüzbini aşkın insan, kimsenin zorlaması olmadan “Hepimiz Hrant'ız, hepimiz Ermeniyiz” diyordu.

Bu sese yankı, futbol için stadyumları dolduran çocukları kışkırtarak verilmeye çalışıldı: “Hepimiz Türküz, hepimiz Mehmediz”. Milli-yetçilikte kimseden geri kalmamaya uğraşan Deniz Baykal'ın CHP'si, Doğu Perinçek'in İP'si, onlara yetişmekte zorlanan MHP, BTP ve medyanın da desteğiyle kırmızı-beyaz bir oyun tekrar sahnelendi, Cumhurbaşkanlığı krizinin erken seçime dönüşmesine paralel olarak. Bu kez yüzbinlerce insan ellerinde bayraklarla meydanları dolduruyor, oyunun planlayıcıları tatlı rüyalara dalıyorlardı.

Cumhurbaşkanlığı seçiminin üçte iki çoğunluk sağlanamayan ilk turunun yapıldığı günün gecesi, 27 Nisan saat 22:45 civarında Genelkurmayın internet sitesine düşen bir mesaj, dünyaya yeni bir buluşu, “Postmodern” darbeden sonra bu kez de “@-darbe”yi tanıtıyordu. Mesaj aslında düpedüz bir tehditti. Ordu’nun “zamanı geldiğinde gereğini yapacağı” açıkça yazılıyor ve “Ne mutlu Türküm diyene” diyemeyenlerin düşman olduğu ve hep düşman kalacağı vurgulanıyordu. Bu mesajın “huzursuz genç subaylar” tarafından ve komutanların haberi olmadan oraya yerleştiği dedikodusu dolandı ise de arkası çıkmadı. Genelkurmay mesajı sessizce sahiplendi ve fakat üstüne de gitmedi.

İşte böyle bir hayhuy içinde genel seçime ulaştık ve bu rüya, 22 Temmuz günü sandıktan esen bir rüzgarla mum gibi sönuverdi. AKP umulanın da üstünde oy alarak iktidarını pekiştirmişti. Bu arada başka bir değişiklik daha olmuş, bu seçimlere ilk kez bağımsız adaylarla katılan DTP 21 koltuk sahibi olmuş, Akın Birdal gibi, Ufuk Uras gibi insan hakları ve demokrasi savunucuları da TBMM’ne girmişti. Seçimin asıl mağlubu “Silahlı Kuvvetler”, yaşadığı büyük şokun etkisiyle yeni Cumhurbaşkanı yerine kendi komutanını selamlamak gibi hiç de demokratik olmayan gövde gösterileri yaptıysa da çabuk toparlandı ve hükümeti –şimdilik de olsa- kabullenip onu da yanına alarak DTP’ye saldırmaya başladı: “*Terörle arasına mesafe koyamayanlar terörün yandaşıdır*”. O günden beri başta Genelkurmay Başkanı olmak üzere tüm komutanlar, her olayda, her ağızlarını açışta ilk cümle olarak “terörün gerçek yüzünün anlaşıldığını” söylüyorlarsa hemen ardından, “teröre destek olanların da haddinin bildirilmesi” gereğini vurguluyorlar. AKP’nin bu oyuna gelmediğini söylemek hayli güç. Daha sağındaki partiler kendi tabanından oy çalabilmek için kuyruğa dizilmişken milliyetçilikte onlardan geri kalmak var mı? İşte şimdi bu sahneyi izlemekteyiz ve herşey rejisörün talimatlarına göre gidiyor sayılmasa da, senaryo dışına taşması engellenmiş durumda.

Başka neler yaşıyoruz?

Alışıldık şeyler de yaşıyoruz, alışılmadık şeyler de.

Yukarıdan yeşil ışık yandıkça aşağıda linç teşebbüsleri yaşıyoruz, Kürtleri hedef alan, azınlıkları, özellikle de hristiyan din adamlarını, solcu öğrencileri, tutuklu ve hükümlü yakınlarını hedef alan. Eskazara yargılanabilen polislerin, askerlerin kahramanca korunduklarını yaşıyoruz. Şemdinli sanıkları hakkındaki mahkumiyet kararlarının Yargıtayca bozulup kendilerinin “*Alın ve salın*” diye askeri mahkemeye devredildiklerini yaşıyoruz. Asıl suçluyu çok daha üst rütbelerde arayan Şemdinli savcısına önce işten el çektilirip sonra meslekten de uzaklaştırılmasının ardından mahkeme heyetinin cezalandırılışını da yaşıyoruz, “*Hakimleri hizaya getirmek için evlerinin yakınında birkaç bomba patlattık*” diyen emekli korgeneral Altay Tokat hakkında “*Eh, artık ayıp olacak*” kabilinden açılan soruşturmanın takipsizlikle sonuçlanmasını da. Ama garip şeyler de yaşıyoruz. Anlı şanlı emekli generallerin “*Kürt meselesinde çok hatalı davrandık*” deyişlerini yaşıyoruz mesela. En inanılmazı, 12 Eylül’ün mimarı Evren’in -başına taş mı düşmüş, ne?- “Türkiye’yi 8 eyalete bölerek yönetme” önerisini de duyuyor ve bir yaşımıza daha basıyoruz mesela!..

Gene de acı şeyler daha çok tanık olduklarımızın arasında. Akıllı olması yolunda TV’lerden bulaşan uyarıların Orhan Pamuk’u bezdirdiğine, Amerika’dan gelen bir teklifi kabul edip orada ders vermesine de tanık oluyoruz, Hrant Dink’in oğlu Arat’ın yaşamına yönelik tehditler sonucu Brüksel’e göçüşüne ve fakat Fazıl Say’ın Çankaya’ya davet edilmemesini önemsemeyip bu ülkeyi terketmeyişi de. Eski milletvekili Mahmut Alınak’ın Kürtçe yüzünden yargılanışına da tanık oluyoruz, Yargıtay’ın Prof. İbrahim Kaboğlu ve Prof. Baskın Oran’ın aklanma kararlarını bozarak tekrar yargılanmalarına yol açışına da...

2005 ve 2006 yıllarını özetleyen kitaplarımızı aşağıdaki sözlerle bitirmiştik. Ne yazık ki bu sözler geçerliliğini aynen koruyor, biz de mecburen tekrarlıyoruz.

Bu kitabın konusu “Düşünce, vicdan ve ifade özgürlüğü” olduğu için gene bu yıl yaşanan birçok insan hakkı ihlaline burada değinemenin rahatsızlığını da yaşıyoruz. Bu tür suçlara katılmamız -mesela Osman Murat Ülke’nin, Mehmet Tarhan’ın suçlarına katılmamız-, ancak onların bir söz ya da yazılarının dava konusu olmasıyla mümkün. Aynı şey, cinsel ayrımcılığa uğrayan kadınlar ve eşcinseller için de geçerli. Gene “Başka” olarak tanımlanan ve eşit hakları gözardı edilen Aleviler, Kürtler, gayrimüslim azınlıklar, romanlar...lar... lar...

Bunca insan hakkı ihlalini “Ne yapalım, bizim konumuz ifade özgürlüğü, bu kapsama girmiyor” diye gözardı etmek mi, etmemek mi? Zaman zaman bunun acısını duyduğumuz tabii ki oluyor, ama bu acı uzun sürmüyor. Çünkü bu ihlalleri dile getirmeye kalkanlar, anında “düşünce suçlusu”na dönüşüyor ve kapsama alanımıza kendiliklerinden giriyorlar.

“Düşünce ve ifade özgürlüğü” tüm özgürlüklerin anahtarı.

Öyle bir anahtar ki, onu kaybettiğiniz an, tüm diğer özgürlükler kit altında kalacaktır, sonsuza dek.

Nice yıllara...

Şanar Yurdatapan

01.01.2008

Not: Web sitemizi izlediniz mi?

İfade özgürlüğü ile ilgili konulara ilgi duyuyorsanız bir ziyaret edin, pişman olmayacaksınız:

www.antenna-tr.org adresinde, hergün –hatta bazen geceleri de- yenilenen bir gazete/dergi/radyo/TV sizi bekliyor.

SUÇLU YAZILAR ve SÖZLER

Bu bölümde, 2007 yılında düşünceye karşı açılan davaları ele aldık. Yıl boyunca izleyebildiğimiz davaların bütününe bir kitaba sığdırmak olanaksız olduğundan en ilginç ve tipik olanları seçmeye, ama davalara dayanak oluşturan suç türlerinden en az bir örnek bulundurmaya, hiçbirini gücendirmemeye ayrıca özen gösterdik. Ayrıca bölümün sonuna bu sene içerisinde aklanma, mahkumiyet ve düşme kararı ile sonuçlanan davaları ve gene bu yıl boyunca engellenen sanatsal ve siyasal etkinliklerden birer örneği de ekledik. Sadece bu bölümün bile, “2007 Türkiye’si’nde İfade Özgürlüğü”nün bir fotoğrafını oluşturduğuna sanıyoruz.

DEVLETİN BOMBASIYLA BALIK AVI

**Rojda Kızgın, Rıdvan Kızgın ve Doğan Adıbelli'nin Suçu
(TCK 301/2)**

Dicle Haber Ajansı (DİHA) muhabiri Rojda Kızgın, İnsan Hakları Derneği (İHD) Bingöl Şubesi'ne başvuran Doğan Adıbelli'nin korucuların bomba ile balık avladıklarıyla ilgili iddialarını ve konuya ilişkin İHD Bingöl Şube eski Başkanı Rıdvan Kızgın'ın açıklamalarını "Korucular devletin bombasıyla balık avlıyor" başlığıyla haberleştirdi. İnternet ortamında yayın yapan Özgür Politika Gazetesi'nde yayınlanan haberde, tüm bu tehlikeli girişimlerin devletin bombalarıyla yapılmasının konuyu daha vahim hale getirdiğine dikkat çekilmişti. Bunun üzerine yedi korucu, konuyu haberleştiren gazeteci Rojda Kızgın, iddia sahibi Doğan Adıbelli ve İHD eski yetkilisi Rıdvan Kızgın hakkında, Bingöl Cumhuriyet Savcılığı'na suç duyurusunda bulundu. Korucuların suç duyurusunu değerlendiren Bingöl Cumhuriyet Savcılığı, gazeteci, İHD yöneticisi ve iddia sahibi hakkında "Türkiye Cumhuriyeti Devletini, Askeri veya Emniyet Teşkilatını Alenen Aşağılamak" (TCK 301/2) suçlamasıyla iki yıla kadar hapis istemiyle iddianame düzenledi. Sanık avukatları Ömer Halifoğlu ve Serdar Çelebi'ye göre korucuların, TCK'nun 301'inci maddesine göre 'asker' veya 'emniyet teşkilatı' kapsamında tutulmamaları gerekiyor. Bingöl Sulh Ceza Mahkemesi'nde görülmeye başlanan 2007/2 esas sayılı dava mahkemenin görevsizlik kararı üzerine Bingöl Asliye Ceza Mahkemesi'ne taşındı, sanıkların yargılanmasına devam ediliyor.

Ne yazmıştı?

“...Bingöl'ün Yedisu İlçesi'nde el bombası ile balık avlamak isteyen 9 korucu, köylüler tarafından engellendi. Korucuları engelledikleri için tehdit edildiklerini söyleyen köylüler, İHD'ye başvurarak kendilerine gelebilecek herhangi bir zarardan dolayı korucuları sorumlu tu-

tacaklarını belirtti. Tarım İl Müdürlüğü de yaşatılan tahribattan dolayı göreve çağrıldı.”

“...Bingöl’ün Yedisu İlçesi’ne bağlı Elmalı Köyü’nde oturan 27 yaşındaki Doğan Adıbelli, İHD Bingöl Şubesi’ne başvuruda bulunarak 12 Aralık’ta 9 korucunun Perisuyu’nda el bombası ile balık avlamak istediğini belirtti. Adıbelli, İHD’ye yaptığı başvuruda, korucuların Karlıova’nın Çatak Köyü’nden geldiklerini kaydederek, kaygılarını dile getirdi:

‘Ben korucuların balık avlamalarına engel oldum. Bu durumdan dolayı bana zarar gelirse köyümüze el bombası ile balık avlamaya gelen korucular sorumludur.’”

“...Konuya ilişkin DİHA’ya bilgi veren İHD Bingöl Şube Başkanı Rıdvan Kızgın, Bingöl’de doğa ve çevrenin tahribatına yönelik birçok uygulama ile ilgili başvuru aldıklarına işaret ederek ‘Özellikle Yedisu İlçesi’nde bulunan Perisuyu’nda her yıl köy korucuları tarafından el bombası ile balık avlandığına ilişkin başvurular yapılıyor. Bu yıl da bu yönlü başvurular aldık.

Bu yöntem Perisuyu’nda balık neslinin kurutulmasına yönelik doğa tahribatıdır’ diye konuştu.”

RESMİ İDEOLOJİ KISKACINDA EĞİTİM

Mehmet Pamak ve Yusuf Tanrıverdi'nin Suçu (TCK 301/1,2)

İlmi ve Kültürel Araştırmalar Vakfı'nın (İLKAV) 3 Aralık 2006 tarihinde Ankara'da düzenlediği "Resmi İdeoloji Kıskaçında Eğitim Sistemi ve Din Eğitimi" konulu panelde yazar Mehmet Pamak ve Yusuf Tanrıverdi'nin yaptığı konuşmalardan sonra, dönemin Vakıflardan Sorumlu Devlet Bakanı M. Ali Şahin'in emri ile Vakıflar Genel Müdürlüğü harekete geçti. Müdürlük, bir yandan İLKAV için kapatma davası açtı, diğer yandan da panelde "laik eğitim sistemine yönelik, hakarete varan ağır ithamlarda" bulunulduğunu belirterek savcılığa konuşmacılar hakkında suç duyurusunda bulundu. Bunun üzerine her iki konuşmacıya da "Cumhuriyeti ve Devletin Askeri Teşkilatını Alenen Aşağılamak" (TCK 301/1,2) iddiasıyla dava açıldı. Yargılama Ankara 3'üncü Asliye Ceza Mahkemesi'nde devam ediyor.

Ne demişlerdi?

Mehmet Pamak

"...Yaşanan büyük zulmü kanıksayarak kendilerine ve çocuklarına göre bunca kuşatmayı, dayatmayı, baskı ve yasakları sorgulamayı, bunlara itiraz etmeyi ve temel hak özgürlükleri talep etmeyi başaramayan, zulme dayalı bu statükoyu..."

"...Sömürge olan ülkelerde bile yaşanmayan korkunç olaylar bizim ülkemizde yaşanmaktadır. İnsanın onuruna ve fitratına göre büyük zulümler ülkemizde yaşanmış toplumu kültürel anlamda korkunç bir fakirleşmeye, büyük bir erozyona uğratmıştır. Bu amaçla harf inkılabı yapılmış, hafızası silinmek istenmiş toplumun; hafızasız, köklerinden, kaynaklarından, tarihinden, kütüphanelerinden koparılmış nezuher bir halk, ulus ortaya çıkarılmaya çalışılmıştır."

“...Tevhidi Tedrisat Kanunu yürürlüğe sokulmuş, farklılıkları yok eden tek tipçi materyalist eğitimci politikaları uygulamaya konulmuştur.”

“...Batıyı bütün değeriyle, ahlakıyla, kültürüyle, ideolojisiyle, teknolojisiyle bir bütün olarak almamız gerekir diyenler arasında bir ip çekme yaşanmış ve maalesef Mustafa Kemal ve arkadaşlarıyla içinde yer aldığı ikinci ekip ipi çekmiştir.”

“...Kemalist eğitim sisteminin dayalı olduğu paradigma aslında bütün bu sorunların kaynağında yatan asıl meseledir. Kemalist ulus, Devlet kendine uyumlu bir ulus oluşturmak amacıyla halka dilini, kültürünü ve kimliğini değiştirmeyi dayatır.”

“...Öğretmen, bu dinin rahibi giriyor. Sınıfı ayağa kaldırıyor. Hazır ola geçiriyor ve Kemalizmin amentüsü mahiyetinde Atatürkçülüğe bağlı and içiriyor. Türk olmayanlara da Türk olduğu ve mutlu olduğu zorla söylettiriliyor.”

Yusuf Tanrıverdi

“... Bizde Devletiyle, Milletiyle bölünmez bütünlüğümüz diye tanımlanır. Bu tam da faşist devletlerin, devlet felsefesi için olan bir şeydir.”

“... Bir muvazzaf subay resmi elbisesiyle okulun içine giriyor ve çocuklarımıza militarist kafanın militarist görüşleri doğrultusunda ifade bulunuyor. Bu subayların okullarda bulunuşları öğretmenler ve idareciler açısından aslında pek çok sakıncalar doğurmaktadır. 28 Şubat'ta öğretmenlerin solcu, islamcı, kürtçü diye fişlenmesinde de ciddi pay sahibidir.”

11 YAŞINDAKİ TERÖRİST ÖLÜ ELE GEÇİRİLDİ!..

**İHD, Mazlumder, Batman Barosu Ortak Heyeti'nin suçu
(S. Becerikli, S. Özevin, B. Yıldız, M. Şat ve A. Sevim)
(TCK 301/2, 288/1)**

Batman'ın Sason İlçesi'nden kent merkezine, 5 Eylül 2006 tarihinde, ağabeyi ve annesiyle birlikte giden 11 yaşındaki Mizgin Özbek'in güvenlik güçleri tarafından öldürülmesiyle ilgili, İnsan Hakları Derneği (İHD), Batman Barosu ve Mazlumder'in oluşturduğu heyet bir rapor hazırladı. Bu raporun yayımlanmasının ardından altında imzası bulunan dönemin İHD Batman Şube Başkanı, DTP PM Üyesi Saadet Becerikli, Batman Barosu Başkanı Sedat Özevin, İHD Batman Şube Başkanı Avukat Bengi Yıldız, Mazlumder Batman Şube Başkanı Mehmet Şat ve yöneticilerinden Avukat Ahmet Sevim, hakkında "Askeri Teşkilatı Alenen Aşağılama ve Adil Yargılamayı Etkilemeye Teşebbüs" (TCK 301/2, 288/1) suçlarını işledikleri iddiasıyla dava açıldı. Batman Barosu, İHD ve Mazlumder'in oluşturduğu heyette yer alan beş hak savunucusunun yargılanması, Batman 2'nci Asliye Ceza Mahkemesi'nde, 2007/41 sayılı dava dosyası üzerinden sürüyor.

Raporda ne deniyordu?

“... Olay yerinin çok dar ve kapalı bir dere olması ve kaçma ihtimallerinin bulunmaması öldürülenlerin sağ yakalanabilme ihtimalini güçlendirmektedir, olay yerinde çok sayıda yabancı menşeli boş konulara rastlanmıştır.”

“... Militanların bomba attığına ilişkin iddiaları doğrulayacak bir bulguya rastlanmamıştır. Olayda Mizgin Özbek'in öldürülüp ağabeyi ve annesinin yaralanmasının yaşam hakkı ihlali hususunda gerekli duyarlılığın gösterilmediği şüphesini doğurmaktadır.”

KERKÜK'TEN DİYARBAKIR'A

Hilmi Aydoğdu'nun Suçu (TCK 216/1)

“Kerkük'e yapılan bir saldırıyı Diyarbakır'a yapılmış kabul ederiz” sözleri nedeniyle tutuklanan Demokratik Toplum Partisi (DTP) Diyarbakır İl Başkanı Hilmi Aydoğdu hakkında, TCK'nın 216/1 maddesi uyarınca, “Halkı Kin ve Düşmanlığa Alenen Tahrik” suçundan Diyarbakır 8'inci Asliye Ceza Mahkemesi'nde 3 yıla kadar hapis istemiyle dava açıldı. İddianamede, Aydoğdu'nun Kerkük'e yapılan saldırılar ile Diyarbakır'a yapılan saldırıları özdeşleştirmek suretiyle “halkı etnik temele dayalı, sosyal sınıf ve bölge bakımından kin ve düşmanlığa tahrik ettiği” kanaatine varıldı ve sanığın ilgili sevk maddesi uyarınca cezalandırılması istendi. İddianamede ayrıca yerel yayın yapan Söz Gazetesi'nin 23 Şubat 2007 tarihli sayısında da ‘Sözlerimin Arkasındayım’ başlığıyla yayınlanan haber, suçlamaların dayanaklarından birini oluşturdu. Aydoğdu'nun yargılanması 2007/194 esas sayılı dosya üzerinden sürüyor.

Ne demişti?

Hilmi Aydoğdu

“...Kerkük'e yapılan saldırılar Diyarbakır'a yapılmış sayılır. Diyarbakır'a yapılan saldırılar ise Kerkük'e yapılmış saldırıdır.”

“...Sözlerimin arkasındayım.”

BİR ANNENİN DRAMI

Ayşe Karakaya ve 19 kişinin Suçu (TCK 215/1)

Ertuğrul Karakaya Dariüşşafaka'yı bitirip üniversite sınavlarına girer. Annesi onun doktor olmasını istemektedir, ama o ille de "Mühendis olacağım" diye tutturur. 1975'de gider Orta Doğu Teknik Üniversitesi'ne kaydını yaptırır. Karakaya üniversite yıllarında, ODTÜ Mütevelli Heyeti tarafından kurulmuş, seçimleri rektörlük tarafından görevlendirilmiş öğretim üyelerinin gözetiminde yapılan, yöneticileri Akademik Konsey'e katılan, dönemin İçişleri bakanları ile görüşen tümüyle yasal bir örgütlenme olan ODTÜ Öğrenci Temsilcileri Konseyi (ÖTK) yöneticisi olur. Gerisini anne Ayşe Karakaya'nın ağzından dinleyelim:

"Daha okulun ilk yılıydı. Boykot mu ne varmış, dersler başlayamıyormuş dediler. Ertuğrul yine de Ankara'da bekliyordu okul açılışını diye. Bir gün eşim geldi, 'Haydi Ankara'ya gidiyoruz, hazırlan' dedi. Yüzü asıktı anlamadım niye? Acı haberi Ankara'ya indiğimizde öğrendim. Meğer okulun kapısında bir jandarma oğluma üç adım mesafeden ateş etmiş, sırtından vurmuş. Bize 'Oğlunuz teröristti, çatışmada ölü ele geçirildi' dediler. Çatışmada ölen adam sırtından vurulur mu? Neyse; dışımdan tırnağımdan arttırıp büyüttüğüm oğlumu dört tahtaya koyup getirdik Salihli'ye. Cansız bedenini toprağa verirken belki otuz bin kişi vardı. Sağolsunlar bize yardım etmek istediler. Ama, benim canım gitmiş, dünya malı neyime? 'Tazminat davası açın kazanırsınız' dediler, aynı yüzden reddettim. Ertuğrul'unum canına paha biçilir mi?"

Cenazeye katılan otuz bin kişi, 1977 yılının sıcak bir yaz günü sloganlar eşliğinde Karakaya'yı toprağa verir. İşte; gözleri görmeyen Ayşe teyze o yıldan bu yana her 8 Haziran'da oğlunun mezarına gidip, dua etmeye devam eder. Arkadaşları da yıllardır mezar başında toplanıp aynı sloganı atar: "Ertuğrul yaşıyor, mücadele sürüyor!"

28 yıldır her 8 Haziran günü Karakaya'yı anan ailesi ve arkadaşlarına, Salihli Cumhuriyet Savcısı Seyfullah Öselmiş 2006 yılında dava

açar. İddianameye göre, anne Ayşe, yeğenler Nurşen ve Aysen, kardeş Erol ve 17 kişi TCK 215'i "Suçu ve suçluyu övme" ihlal etmiştir.

Salihli 1'inci Sulh Ceza Mahkemesi'nde görülen dava sonucunda Ertuğrul Karakaya'nın 'Adli Sicil' ve 'Arşiv' kayıtlarında suç işlediğine dair hiçbir belgenin olmadığı anlaşıldı. Suç yoksa, suçu ve suçluyu övme fiili de yoktur denilerek, tüm sanıklar hakkında 16 Kasım'da beraat kararı verildi. Salihli Savcısı ise beraat kararını beğenmeyerek temyiz etti. Dava dosyası, şu an Yargıtay'da.

Görevlerini ihmal mi ettiler?

Bir annenin oğlunun mezarına gidip ağlaması, arkadaşlarının slo-gan atması suç ise 28 yıldır her 8 Haziran günü çok daha fazla insan tarafından işlenen bu suçun bugüne kadar neden cezasız kaldığını bir tarafa bırakırsak, hazırlanan iddianamenin şu bölümleri akıllarda soru işaretleri yaratıyor:

** Savcılık iddianamesinde Ertuğrul'un abisi de sanıklar arasında gösteriliyor. Oysa o, işleri nedeniyle o gün mezarlığa bile gidemediğini söylüyor.*

** Yine iddianamede mezarlıkta saz çaldığı söylenen Edhem Sarıhan, saz çalmayı bilmediğini, bugüne kadar bir kere bile eline saz* Yine iddianamede mezarlıkta saz çaldığı söylenen Edhem Sarıhan, saz çalmayı bilmediğini, bugüne kadar bir kere bile eline saz almadığını belirtiyor.*

** 80 kişinin katıldığı tören nedeniyle, aile üyeleri dışında sadece 17 kişi hakkında dava açıldı. Ne tuhaf rastlantıdır ki, bu * 80 kişinin katıldığı tören nedeniyle, aile üyeleri dışında sadece 17 kişi hakkında dava açıldı. Ne tuhaf rastlantıdır ki, bu 17 kişinin tamamı ilçedeki sol partilerle sivil toplum örgütlerinin yöneticilerinden oluşuyor.*

Ne demişlerdi?

"Devrim şehitleri ölmez... Ertuğrul yaşıyor, mücadele sürüyor... Devrimci gençlik yolunuzda..."

İMRA LI'NIN NEWROZU

Aydın Budak'ın Suçu (TCK 215, 216/1)

2007 Newroz'unda Şırnak'ın Cizre İlçesi'ndeki kutlamalar sırasında konuşma yapan Cizre Belediye Başkanı Aydın Budak hakkında toplam 5 yıl hapis istemiyle dava açıldı. Newroz'daki konuşmasından dolayı 3 Nisan 2007 tarihinde savcılıkta ifade veren Budak'ın tutuklanmasına karar verildi. Tutuklama kararının ardından İçişleri Bakanlığı, Budak'ı, 21 Mart Newroz kutlamalarında yaptığı konuşmadan ötürü tutuklu olması nedeniyle Anayasa'nın 127/4'üncü ve Belediye Kanunu'nun 47'nci maddesi gereği görevinden uzaklaştırdı. Aydın Budak'ın avukatı Rojhat Dilsiz, bu kararın yürütmesinin durdurulması için Danıştay'a başvurdu. Budak'ın tutukluluk hali sona ermesine karşın Danıştay'dan herhangi bir karar çıkmadığı için Budak görevine dönebilmiş değil. Aydın Budak'ın yargılanmasına, Cizre Asliye Ceza Mahkemesi'nde "Suçu ve Suçluyu Övmek" (TCK 215) ve "Halkı Kin ve Düşmanlığa Tahrik" (TCK 216/1) suçlamasıyla devam ediyor.

Ne demişti?

Aydın Budak

"...Merhaba İmralı, Newroz'un Kutlu Olsun!"

"...Ne yazık ki 31 anamız çıkıp kadın, yaşam, özgürlük dedikleri için bugün hapisteler. Onların da Newrozlarını kutluyoruz."

"...T.C. Devleti Abdullah Öcalan'ı zehirledi. Bu, üç Avrupa ülkesinin yaptırdığı tahlillerle sabittir. Adalet Bakanı Mehmet Ali Şahin, bu konuda tüm dünyayı ve kamuoyunu aldatmaya çalışıyor."

"...Türk Silahlı Kuvvetleri, Kuzey Irak sınırına asker yığarak Zagros'a ve Kerkük'e girmeyi planlıyor. PKK'yı yok etmek istiyor. Oysa PKK yok edilemez, edilse bile meydanadaki milyonlar imha edilemez. Öcalan kürtlerin siyasi iradesidir. 80 yıldır Kürtler Türkleştirilmek isteniyor ancak başarılmadı. Bundan sonrada başarılmayacak."

DENİZ, MAHİR, ULAŞ ...

Devrimci 78'liler Federasyonu üyesi 30 kişinin Suçu (TCK 215, TMK 5)

Devrimci 78'liler Federasyonu üyesi 30 kişi, 6 Mayıs 2007 tarihinde, Tokat'ın Almus ilçesi Ataköy Belediyesi'nce düzenlenen Hıdırellez şenliklerine katıldı. Şenliklerin ardından 1972 yılında Kızıldere Köyü'nde öldürülen devrimcileri anmak için dönemin muhtarı Emrullah Arslan'ın evinin önünde toplandılar ve burada bir basın açıklaması yapıldı. Bunun üzerine, Ankara Cumhuriyet Savcılığı basın açıklamasına katılanlar hakkında "terör örgütünün amacı doğrultusunda suçu ve suçluyu övdükleri" (TCK 215, TMK 5) iddiasıyla bir iddianame düzenledi. İddianamede tüm şüphelilerin, basın açıklamasında Türkiye Halkın Kurtuluş Ordusu (THKO) kurucu ve üyesi Deniz Gezmiş ve Mahir Çayan'ın eylemlerini ve kişiliklerini övmesi ve atılan sloganlar suçlamaların dayanağını oluşturdu. DGM'ler yerine kurulmuş Özel Yetkili Ankara 11'inci Ağır Ceza Mahkemesi'nde yargılanan 78'lilerin davası 2007/246 esas sayılı dosya üzerinden devam ediyor.

Ne demişlerdi?

"...Mahir Çayan, genç yaşta bir liderdi. Emrullah Arslan'a ait evi gelecek yıllarda daha kalabalık olarak ziyarete geleceğiz. Gerekirse anıtsal bir yapı yapacağız."

"... Deniz, Mahir, Ulaş kazanana kadar savaş."

12 YAŞINDAKİ TEHDİT ve 13 KURŞUN

Tahir Elçi'nin Suçu (TCK 288/1)

Mardin'in Kızıltepe İlçesi'nde, 21 Kasım 2004 tarihinde, operasyon yapan asker ve polisler tarafından, Ahmet Kaymaz ve 12 yaşındaki oğlu Uğur Kaymaz "yasadışı örgüt üyelerine operasyon" gereçesiyle öldürüldü. Kaymazların öldürüldüğü olaya karışan dört polis hakkında, "meşru müdafaa sınırını aşarak faili belli olmayacak şekilde adam öldürmek" suçundan 12 yıl istemiyle dava açıldı. Savcılık aynı zamanda, oğlu ve eşi gözlerinin önünde öldürülen Makbule Kaymaz için de, "örgütün sair efradı olmak" suçundan dava açılmasını istedi. Anne Kaymaz için, yeterli delil bulunmadığından takipsizlik kararı verildi. Tutuksuz yargılanan polislerin davası güvenlik gereçesiyle Mardin'den Eskişehir'e alındı. İlk duruşmadan sonra yine güvenlik gereçesiyle, sonraki duruşmaların olacağı günlerde basın açıklaması, eylem ve her türlü etkinliğe yasak getirildi. Olabilecekler konusunda ipucu veren bu sansür kararından sonra,

* Sur Belediye Başkanı DTP'li Abdullah Demirbaş hakkında, Mardin Kızıltepe'de öldürülen 12 yaşındaki Uğur Kaymaz için heykel yaptırıp, belediyeyi zarara uğrattığı iddiasıyla dava açıldı. Başsavcılığın iddianamede, "Demirbaş'ın Kaymaz anısına, yaşı ve vücudundaki mermi sayısını sembolize eder nitelikte bir heykel yaptırmak suretiyle belediyeyi 2 bin 292 YTL zarara uğrattığı" ileri sürülerek 1-3 yıl arasında hapsi istendi. Diyarbakır 6. Asliye Ceza Mahkemesi'nde görülen 4'üncü duruşmada beraat kararı çıktı.

* İçişleri Bakanlığı'nın başlattığı soruşturmada, Mardin Emniyet Müdür Yardımcısı Kemal Dönmez ile 3 polis açığa alındı. Daha sonra yargılanan polisler, terfi sayılabilecek İstanbul gibi kentlerde görevlendirildi, Kemal Dönmez ise 1. sınıf emniyet müdürlüğüne terfi ettirildi.

* İHD Diyarbakır Şube Başkanı Selahattin Demirtaş ile Bölge Temsilcisi Mihdi Perinçek hakkında, Uğur Kaymaz ve babası Ahmet Kaymaz'ı öldürmekten yargılanan güvenlik güçlerine açılan dava ile ilgili rapor (13 Kurşun Raporu) açıkladıkları gerekçesiyle dava açıldı. Kızıltepe Asliye Ceza Mahkemesi'nde görülen dava sonucunda beraat kararı verildi.

* Uğur Kaymaz'ın amcası Reşat Kaymaz, "Ağabeyim ve Uğur terörist değildi. Onları öldürenler terörist" sözleri nedeniyle TCK'nın 301. maddesine muhalefetten dava açıldı. Amca Kaymaz, yargılama sonunda altı ay hapis cezası aldı.

* Yargılama sonunda, vücudundan onüç kurşun çıkan çocuk için, "Karanlıkta koca adam gibi görünüyordu" diyebilen polisler için TCK'nın 24. maddesi gereğince "yasal savunma hakkını kullandıkları" kanaatiyle beraat kararı verildi. Kaymaz ailesinin avukatları bu kararı temyize götürdü.

* Son olarak, yargılanan polis memurlarının beraatinden sonra basın açıklaması yapan Avukat Tahir Elçi hakkında, Kütahya Cumhuriyet Savcılığı "Adil yargulamayı etkilemeye teşebbüs" (TCK 288) suçlamasıyla, 19 Ocak 2007 tarihli bir iddianame düzenledi. Kaymaz ailesinin avukatı Elçi'nin davası Eskişehir Ağır Ceza Mahkemesi'nde 2007/122 sayılı dosya üzerinden devam ediyor.

Ne demişti?

Tahir Elçi

"... Çok adil bir tutumla karşı karşıya olduğumuzu düşünmüyorum. Mahkeme başkanından çok adaletili bir tutum göremediğimiz için böyle bir durum yaşandı. Bizim taleplerimize kayıtsız kalındı. Ciddiye alınmayan bir eda, tutum saptadık. Biz tarafsız bir yargılama istiyoruz. Adaletin burada gerçekleşmesini istiyoruz..."

KÜRDİSTAN EYALET SİSTEMİNİ KUR

**Leyla Zana, Mehmet Nuri Güneş ve Murat Yitik'in Suçu
(TCK 216/1, Seçim K. 58)**

Demokratik Toplum Partisi'nin (DTP) Iğdır'da düzenlediği 'Bin Umut' mitingine katılan ve konuşmalarına Kürtçe başlayan DTP Iğdır İl Başkanı Murat Yitik, kapatılan DEP'in eski milletvekili Leyla Zana ve DTP İl eski Başkanı Mehmet Nuri Güneş hakkında Seçim Kanunu'nun "Radyo ve televizyonda yapılacak propaganda yayınlarıyla, diğer seçim propagandalarında, Türkçe'den başka dil ve yazı kullanılması yasaktır" hükmüne muhalefetten dava açıldı. Iğdır Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından hazırlanan iddianamede Zana ve Güneş'in ayrıca "Halkı Kin ve Düşmanlığa Alenen Tahrik" (TCK 216/1) suçunu işledikleri iddia edildi. Iğdır 2'nci Asliye Ceza Mahkemesi'nde görülen dava 2007/474 sayılı dosya üzerinden devam ediyor.

Ne demişlerdi?

Mehmet Nuri Güneş

"...Bu davayı seviyorsanız, bağlıyorsanız ve bu temelde bu davanın ortaya çıkardığı benim gibi birine karşı sevginiz varsa o oyunuzu, kurşun olarak bize dönmemesi adına Pervin Buldan'ın adının altına vura-caksınız."

"...Bu grup ülkenin %60 ülkesini yutan ve adına savaş denen ka-nın, gözyaşının duracağı selin akması için önümüzde durmayacak."

Leyla Zana

"...Ankara'nın Kürtlerden ne istediğini kimse bilmiyor."

"...Kürdistan eyalet sistemini kur, bütün Türkiye'yi eyalet siste-mine dönüştür, bütün Türkiye'yi. Bu ne demektir? Ama bu psikolojik vakayı lütfen gör. Bu isim Kürtler için vazgeçilmezdir. Çünkü her halk

yaşadığı toprağın adını bilir ve onu asla ve asla gözardı etmez. Birileri onun deyimiyile unutup, tarihin sayfaları içinde kaybolmaz.”

“...O zaman bütün Türkiye’yi eyaletlere böl, bir de Kürdistan eyaletini kur ve bu ülke cumhuriyeti kurma sürecinde yapamadığını şimdi yap. Bu katkı olur, ülkenin bölünmesini değil, bu çatışma değil, bu savaş değil, bu gençlerimizin öldürülmesi, tüketilmesi değil, tam tersine ülkeni büyüt, insanını yaşat, gelecek ulusun umutlarını kırma, kırma ki bölünmesin.”

BİR DİLEKÇE, ÜÇ DAVA

Mahmut Alınak'ın Suçu

(TCK 222, Türk Harfleri K. 2, Siyasi Partiler K. 81)

Avukat Alınak, Başbakan Erdoğan'a Kars'ın sorunlarını anlatan bir mektup yazdı. Cevap alamayınca kızıp bir de Kürtçe yazdı. Ama 25 satırlık dilekçesinde, Q, X ve W harflerini 45 kez kullandı diye başı fena halde belada.

1- DTP Kars İli eski Başkanı Mahmut Alınak, Başbakan Erdoğan'a Kars'ın sorunlarını anlatan bir dilekçe gönderdi. Yanıt gelmeyince de dilekçeyi Kürtçe'ye çevirerek 5 Ocak'ta tekrar yolladı. Alınak sesini Erdoğan'a duyuramadı ama yargıya duyurdu. Alınak hakkında 1928'te çıkarılan 1353 sayılı Türk Harflerinin Kabul ve Tatbiki Hakkındaki Yasa'ya aykırı davrandığı gerekçesiyle TCK'nun 222. maddesi uyarınca 2-6 ay hapis cezası istemiyle dava açıldı. Alınak'a açılan bu dava, Ankara 4'üncü Sulh Ceza Mahkemesi'nde 2007/627 esas sayılı dosya üzerinden devam ediyor.

2- Alınak'ın dilekçesine ikinci yanıt Kars Asliye Ceza Mahkemesi'nden geldi. Mahkemede Siyasi Partiler Yasası'nın 81. maddesini ihlal ederek 'Türkiye'de azınlıklar bulunduğunu ileri sürdüğü, Türkçe'den başka dilde propaganda yaptığı' gerekçesiyle Alınak hakkında başka bir dava açıldı. Bu dava da henüz sonuçlanmamış değil.

3- Dilekçenin kaderi bununla da sınırlı kalmadı. Aynı dilekçe, Yargıtay Başsavcılığı'nın DTP'nin kapatılması istemiyle açtığı davanın 141 gerekçesi arasında da yer aldı. İddianamede Kars'taki davaya işaret edilerek dilekçenin, 'tahrik edici ve bölücü nitelikte olduğu, toplumu germe ve vatandaşları birbirlerine karşı kışkırtma amacı taşıdığı, bunun da terör örgütünün amaçlarıyla örtüşüğü' iddia edildi.

Ne yazmîştî?

Brêz Teyîp Erdoğan (Serokwezîr)

Çareseriya pirsgirêkên qersê ê ku li jêrê hatin nivîsin ji bo gelê qersê gringiyek jiyânî di xwe de dihewîne.

1- Bila deynên faîzan ên cotkarên qersê ên li bençe û kooperatîfan were jêbirin û deynên wan li teqîdan were parvekirin.

2- Deynên faîzên ên esnaf û cotkaran ên li Bag Kur û sigortayê were jêbirin, prîmên Bag Kur û Sigortayê were kêmkirin.

3- Bila ji esnafan bac neyê standin, ji cotkar û esnafan re krêdiya kêmfâiz were dayîn.

4- Ji bo ezîyet a ku nexweşên me di rê ya erziromê de dikişînin bi dawî bibe bila li qersê nexweşxaneyê lêkolînê were damezirandin

5- Ji karmendan re her meh li ser meaşê wan bi qasî ji sedî sîh tezmînatê zivistanê bila were dayîn

6- Buhayê cebranê a ku li malan tê bikaranîn bila were erzan kirin, dozên ku bi navê dizîtiya cebranê hatine vekirin bila bêtir rakirin.

7- Bila gaz a xwezeyî bînin û bila rijîya qoqê a erzan bidin qers a kusalê neh mehan sobe lê tê vexistin.

8- Bila ji betalan re kar bê dîtî û ên ku kar ne dan wan jî ji sigorteya bê kariyê maaşê bê dayîn.

9- Ji bo zîndîbûyîna aboriya qersê deriyê sînorê remenîstanê deriyê rohilatê bila bê vekirin.

10- Bila tesîsênku bikaribin hilberînen wekî goşt, şîr, hirî, dexl, fêkî, şînî, daristan û wekîwanê de bi kar bibinbê damezirandin. Bila hilberînerên ajalan ji destê tacîrên mezinê ku buhayan li gorî kêfa xwe diyar dikin, bêtir rizgar kirin

11- Rêvebiriya xaniyên giştî bila zaniyên erzan ava bike, gerînen-deyê herêmê a rê ya bejiyê bila bê çalak kirin.

12- Beyî hoy û sînor kirin hebe bila herkes di nexweşxaneyan de bê pere bê tîmar kirin di navçeyan de derbasî tîmiriya bi nivîn bibe.

Salv û rêz

DAVA'DAN DAVA DOĞAR

Faruk Çakır'ın Suçu (TCK 285)

Yeni Asya Gazetesi'nin 23 Haziran 2007 tarihli nüshasında yayınlanan “Danıştay Soruşturması Genişletiliyor” başlıklı haber nedeniyle, gazetenin Sorumlu Yazı İşleri Müdürü Faruk Çakır hakkında “Soruşturmanın Gizliliğini İhlal” suçlamasıyla dava açıldı. 25 Temmuz tarihli iddianameye göre, haberde soruşturma evrakındaki bazı ifade ve örneklerle yer verilmesi, suçlamanın dayanağını oluşturdu. Çakır'ın yargılanmasına Bağcılar 2. Asliye Ceza Mahkemesi'nde başlandı, ancak dava, Bağcılar Adliyesi'nin kapatılıyor olması nedeniyle, Bakırköy Adliyesi'nde görülecek.

Ne yazmıştı?

“...Ankara 11. Ağır Ceza Mahkemesi, “Danıştay’a Saldırı Davası” ile Ümraniye’deki olayın ilişkisi olup olmadığını araştırma kararı aldı.

Danıştay saldırısına ilişkin davanın görüldüğü mahkeme, İstanbul’da ortaya çıkan el bombalarıyla ilgili dosyayı istemeye karar verdi. Ankara 11’inci Ağır Ceza Mahkemesi, her iki olay arasında irtibat olup olmadığını tesbiti için soruşturmayı genişletme kararı aldı. Davanın dünkü duruşmasında, Mahkeme Başkanı, İstanbul’da ele geçirilen el bombası ve fünyelere ilişkin İstanbul Cumhuriyet Başsavcivekilliğince yürütülen soruşturmanın, Danıştay saldırısı ve Cumhuriyet Gazetesi’ne atılan bombalarla ilgili yürütülen dava dosyası ile irtibatlı olabileceği ihtimali üzerine mahkemece resen soruşturmanın genişletilmesi yoluna gidileceğini bildirdi. Cumhuriyet Savcısı, soruşturmanın genişletilmesi yönündeki takdirin mahkemeye ait olduğunu belirterek, daha önce verdiği esas hakkındaki mütalaa doğrultusunda sanıkların cezalandırılmasını talep etti. Mahkeme Başkanı, Danıştay’a saldırı davasının hazırlık soruşturmasında adı geçen emekli subaylar hakkındaki soruşturmanın onaylı evrak suretlerinin istenilmesine karar verildiğini açıkladı...”

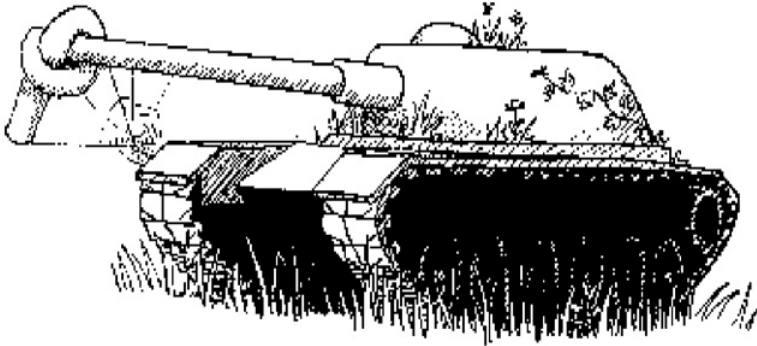
ÖLDÜRMEYİ REDDETMEK SUÇ DEĞİLDİR

Halil Savda'nın Suçu (TCK 318)

İsrail'in 2006 yılında Lübnan'ı kuşatmasının ardından "Sivillere zarar veren operasyonlarda görev almak istemiyorum." diyerek görevlerini yapmayı reddeden İsrail askerleri Amir Paster ve Itzik Shabbat, 28 gün hapis cezası aldı. İsrail askerlerinin tutuklanmasından sonra İstanbullu savaşı karşıtları, 1 Ağustos 2006 tarihinde İsrail Başkansololuğu önünde bir basın açıklaması yaparak Paster ve Shabbat'ı destekledi ve İsrail'in Lübnan kuşatmasını protesto etti. Basın açıklamasından yaklaşık bir yıl sonra, açıklamayı okuyan vicdani retçi Halil Savda'ya karşı "Halkı Askerlikten Soğutmak" (TCK 318) suçlaması ile dava açıldı. Savda, İstanbul 1'inci Sulh Ceza Mahkemesi'nde 2007/476 esas sayılı dosya üzerinden üç yıla kadar hapis istemiyle yargılanıyor.

Ne demişti?

"...Savaşları durdurmanın yolu onların insan kaynağı olmayı reddetmekten geçer. Paster derhal serbest bırakılmalı; Lübnan ablukası ve saldırısına son verilmeli. Herkesi askerliği reddetmeye çağırıyoruz..."

MUHABİR MİDİR, MUHBİR MİDİR?

Emin Bal'ın Suçu (TCK 278, TCK 272/2)

Doğan Haber Ajansı (DHA) Beytüşşebap Muhabiri Emin Bal'ın "PKK'luların cenazelerini derede DTP'liler yıkadı" başlıklı haberi, 4 Ekim 2007 tarihinde, Hürriyet Gazetesi'nin web sayfasında yayınlandı. Kato Dağı'nda güvenlik güçleriyle girdikleri çatışmada öldürülen yedi PKK'lının cenazelerinin DTP'liler tarafından kaldırılmasını anlatan bu haber üzerine Beytüşşebap Savcılığı harekete geçti. Önce Beytüşşebap Sulh Ceza Mahkemesi, cenaze töreninde slogan atıldığı gerekçesiyle haber yapan Bal'ın bant kayıtlarına el koyma kararı verdi. Polis, bu karar üzerine 8 Ekim'de Bal'a ait haber malzemelerine el koydu. Daha sonra, böyle bir haber hazırlamak, bir muhabir için mesleğinin en doğal işlerinden biriyken, savcılık bu haber üzerine dava açılmasını istedi.

Emin Bal'ın suçu ne?

Beytüşşebap Cumhuriyet Savcısı Ahmet Biçer tarafından hazırlanan 26 Ekim 2007 tarihli iddianameden okuyalım:

"Şüphelinin işlenmekte olan ve suç olduğunu bildiği bir olayı yetkili mercilere bildirmeksizin haber yaptığı ve TCK'nın 278'inci maddesinde düzenlenen suçu (Suçu bildirmeme) işlediği, dosya kapsamından anlaşılacakla, şüphelinin yargılanmasının mahkemenizce yapılarak üzerine atılı suçtan yukarıdaki sevk maddesi uyarınca cezalandırılmasına karar verilmesi kamu adına talep olunur."

Muhbir olmamakla suçlanan muhabir, eski kanunda yer almayan, yeni TCK ile getirilen bu suçun ilk kurbanı oldu. Bal, Türk basınında da bir ilk olan bu davanın sanığı olarak 22 Kasım 2007 tarihinde Beytüşşebap Sulh Ceza Mahkemesi karşısına çıktı ve ifade verdi. Bal, zor şartlar altında çalıştığını, sadece görevini yaptığını belirtti ve ekledi, "Eğer bu suçsa, bu suçü gazeteciler her gün işliyor."

“Pilot dava” niteliğindeki bu dava sonucunda Bal’ın mahkum olması, Yargıtay’ın da kararı onaması halinde muhabirler, muhbirlikle birlikte mesleğini icra etmek zorunda kalacak.

Muhabir hakkında, daha sonra bir de “Yalan Tanıklık” (TCK 272) davası açıldı. İlk davayı açan Beytüşşebap Cumhuriyet Savcısı Ahmet Biçer’in hazırladığı 5 Aralık tarihli iddianamede Bal’ın “Suçu bildirmeme” davasında verdiği yeminli ifadenin gerçeğe aykırı olduğu iddia edildi.. Bal, ifadesinde “PKK ve Abdullah Öcalan lehine slogan atıldığını duymadım. Haberde yer alan ‘sloganlar atıldı’ ifadesini Ajans, başka şahıs veya sitelerden derlemiş olabilir.” demişti. Gazeteci Bal’a bu suçlamadan açılan dava Beytüşşebap Asliye Ceza Mahkemesi’nde sürüyor.

Ne yazmıştı?

“...Şırnak’ın Beytüşşebap İlçesi’ndeki Kato Dağı’nda güvenlik güçleriyle girdikleri çatışmada öldürülen 7 PKK’lı teröristin cenazeleri, dün DTP’liler tarafından Feraşın Deresi’nde yıkanarak toprağa verildi.”

“...Akşam Beytüşşebap Devlet Hastanesi morguna konulan ve aralarında PKK’nın bölge sorumlusu olan kadın terörist Nazan Bayram’ın da bulunduğu terörist için DTP’liler tören yapmak istedi. DTP’liler Beytüşşebap Devlet Hastanesi yönetimine başvurup cenazelerin hastanede yıkanması talebinde bulundu. Ancak, yetkililerin hastanede yıkama işlemi yapılmadığını belirtmesi üzerine bu kez cesetler battaniyelere sarılıp Feraşın Deresi’ne götürüldü.”

“...Beytüşşebap Belediye Başkanı DTP’li Faik Dursun, DTP Şırnak İl Başkanı İzzet Belge, Beytüşşebap İlçe Başkanı Yusuf Temel ve aileler burada cenazeleri dere suyunda yıkadıktan sonra tabutların üzerine örgüt flamasını temsilen yeşil- sarı- kırmızı renkli örtüler koyarak, ilçe mezarlığına getirdi. Yol boyunca zafer işareti yapıp PKK ve Abdullah Öcalan lehine slogan atan grup, 7 PKK’lının cenazesini burada toprağa verdi.”

BAŞBAKAN'A HAKARET

Michael Dickinson'un Suçu (TCK 125/3)

Britanyalı sanatçı Michael Dickinson, Mart 2006'da Kadıköy Rıhtımı'nda kurulan Barış Çadırı'nda, hazırladığı savaş karşıtı kolaj resimlerini sergiledi. Kolajlarından birinde, Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ı, Bush'un rozet taktığı bir köpek olarak gösteriyordu. Bunun üzerine Küresel Barış ve Adalet Koalisyonunun görevlisi Erkan Kara'ya "Kamu Görevlisine Görevinden Dolayı Hakaret" (TCK 125/3) suçlamasıyla dava açıldı. Bunu öğrenen Michael Dickinson, Kadıköy Savcılığı'na başvurarak kendini ihbar etti ve asıl sorumlunun kendisi olduğunu belirtti. Ancak, savcılık Dickinson hakkında kovuşturmayaya yer olmadığı kararı verdi. Daha sonra, Dickinson, Erkan Kara'nın Kadıköy 3'üncü Sulh Ceza Mahkemesi'ndeki 13 Eylül 2006 tarihli duruşmasını izledi. Dickinson, duruşmadan sonra Kara'nın yargılandığı davanın konusunu oluşturan kolaja benzer bir kolajı adliye çıkışında açınca polisçe alıkonuldu, Ümraniye Cezaevi'nde üç gün keyfi şekilde tutuldu sonra da bir hafta Zeytinburnu'ndaki Yabancılar Şubesi'nde kaldı. Tüm bunların ardından, Dickinson hakkında Kadıköy Cumhuriyet Savcılığı "Kamu Görevlisine Görevinden Dolayı Hakaret" suçlamasıyla iddianame hazırladı. Dickinson'un yargılanmasına Kadıköy 2'nci Sulh Ceza Mahkemesi'nde devam ediliyor.

Ne çizmişti?

DARBE GÜNLÜĞÜ

Alper Görmüş'ün Suçu (TCK 125/1, 267)

Nokta Dergisi, Türk Silahlı Kuvvetleri'nin bazı sivil toplum örgütleriyle ilişki kurduğunu gösteren bir belgeye yer verdiği için, askeri savcılığın talebi ve Bakırköy Cumhuriyet Başsavcılığı'nın izniyle, dergiye 13 Nisan'da bir operasyon düzenlendi, üç gün süreyle dergi bilgisayarlarındaki veriler kopyalandı. Bu baskıların ardından derginin sahibi Ayhan Durgun, dergiyi kapatmaya karar verdi. Baskından yaklaşık bir hafta sonra ise aynı savcılık tarafından Nokta Dergisi Yayın Yönetmeni Alper Görmüş hakkında bir iddianame düzenlendi. Görmüş'ün eski Deniz Kuvvetleri Komutanı emekli Oramiral Özden Örnek'e ait olduğu ifade edilen günlükleri yayınlamak, "Hakaret" ve "İftira" suçunu işlediği iddia edildi. Komutan Örnek'in şikayetiyle açılan dava Bakırköy 2. Asliye Ceza Mahkemesi'nde 2007/462 esas sayılı dosya üzerinden devam ediyor. Dava sonunda mahkumiyet kararı çıkması halinde Görmüş, 6 yıl 8 aya kadar hapis cezası ile karşı karşıya kalabilecek.

Ne yazmıştı?

“Emekli Deniz Kuvvetleri Komutanı Özden Örnek'in günlüklerinin en ilginç bölümleri, hiç kuşkusuz ‘Sarıköz’ adı verilen darbe planını... Neredeyse bir yıla yayılan darbe planlaması, 24 Nisan 2004'deki Kıbrıs referandumundan sonra tamamen rafa kaldırılmış. Başlangıçta birlikte hareket eden dört kuvvet komutanı zamanla görüş ayrılığına düşmüş. Örnek'in günlükleri, zamanın Genelkurmay Başkanı Özök'ün girişime baştan sona karşı çıktığını gösteriyor...”

“Sarıköz darbe girişiminin, başlangıçtaki destekçileri Kara Kuvvetleri Komutanı Yalman ve Deniz Kuvvetleri Komutanı Örnek'in keskin tavrının ardından tümüyle raftan indirilmesini izleyen günlerde, bu darbe girişiminin en aktif unsuru olarak öne çıkan Şener Eruygur tek başına bir darbe planlamış...”

BİR PROFESÖR NASIL LİNÇ EDİLİR?

Atilla Yayla'nın Suçu
(ATA 1,2)

Prof. Dr. Atilla Yayla, Zaman Gazetesi yazarı Ali Bulaç ve AKP milletvekili Zekeriya Akçam ile birlikte 18 Kasım 2006 tarihinde, AKP İzmir İl Gençlik Kolları tarafından düzenlenen ve konusu "AB Sürecinin Toplumsal Yansımaları" olan panele katıldı. Yayla, panelde yaptığı konuşmada medeniyetin tarihinden ve onu oluşturan temel değer ve kurumlardan bahsetti. Bu değer ve kurumlar açısından Türkiye örneğini ele aldı ve Türkiye'nin 1923 sonrası yaşadıklarını temel olarak iki bölüme (1923-45 yılları arası, 1950 ve sonrası) ayırarak ilk dönemin bu değer ve kurumlar açısından başarılı bir dönem sayılamayacağını, bu sebeple Kemalizmin medenileştirici bir süreç olarak değerlendirilemeyeceğini, bu anlamda bir gerilemeye tekabül ettiğini belirtti. Panelin ertesinde Yeni Asır Gazetesi'nde "Hain" başlığıyla Yayla'nın Atatürk'e hakaretlerde bulunduğu dair bir haber yayınlandı ve bu haberde panelde sarfettiği iki ifade ayıklanarak kullanıldı. Bunlardan ilki Yayla'nın Atatürk'e "Bu adam" diye hitap etmesi (ki bu ifadenin Yayla tarafından kullanılmadığı panelin kaset çözümlemesi yapıldıktan sonra ortaya çıktı), diğeri ise "Kemalizmin gericiliğe tekabül ettiğini" belirtmesi idi. Haberlerin arkasından Gazi Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Kadri Yamaç, Yayla'nın Atatürk ile ilgili yapmış olduğu konuşmalarının, üniversitenin tümünde infial yarattığını belirterek, profesörün üniversiteden uzaklaştırıldığını söyledi. YÖK Başkanı Teziç ise Yayla'nın sözlerinin, bilimsel görüş açıklaması olarak değerlendirilemeyeceğini belirtti. Gazi Üniversitesi tarafından yürütülen soruşturma sonucunda Yayla, görevine iade edildi ve bu sözlerinden dolayı kınama cezası aldı. Bunlar devam ederken, Yayla hakkında "Atatürk'ün manevi şahsı ve hatırasına hakaret ettiği" iddiasıyla 4,5 yıla kadar hapis istemiyle dava açıldı. İzmir Cumhuriyet Savcısı Ahmet Güven'in iddiana-

mesinde, Yayla'nın, panelde, Atatürk'ten "bu adam" şeklinde söz ederek hatırasına alenen hakaret etmek suçunu işlediği belirtildi. Profesör Yayla'nın davası İzmir 8'inci Asliye Ceza'da 2007/107 esas sayılı dosya üzerinden sürüyor.

Ne demişti?

“...Ama Türkiye bunları tartışacak. Türkiye bunları tartışma durumuna gelmiştir. AB süreci her türlü problemlere rağmen ilerlese önümüzdeki yıllarda bunları rahatlıkla tartışırız. Bize soracaklar. 'Neden her yerde Atatürk heykeli var?' diye soracaklar. 'Neden her dairede aynı adamın fotoğrafları asılı?' diye soracaklar. 'Kemalizm Türkiye'nin problemi' falan diye.. Bizimkiler şiddetle tepki gösterirler buna; ama eninde sonunda tartışacağız. Üstünden atamazsın, eninde sonunda tartışacaksın. Ya bu kulübe üye olacaksın. Süreçte Hollanda'da ne oluyorsa siyasi alanda o olacak, ona benzer bir şey olacak ya da 'Ben bu kulübün ülkesi değilim, Ortadoğu'nun ülkesiyim.' diyeceksin. Bizim rejimimiz Ürdün'le beraber, Suriye'yle beraber diyeceksin. Benim arzum şu ki, bu şeyler toplumda tartışılsın; ama sonunda büyük bir kavgaya yol açmasın. Sürtüşmeye yol açmasın. Makul bir şekilde tartışılsın. Hiçbir kimseyi rencide etmeden, hiç kimseyi aşağılamadan çözümlenmesi gereken problemler çözülsün. Ben üniversite hocasıyım, bu şeylere kafa yormak zorundayım. Bunları insanlara aktarmak zorundayım. Karşı tezlerin çıkmasını isterim...”

SUÇLU KARTVİZİT

Yılmaz Çelik'in Suçu (TMK 7/1)

Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı, Hizb-ut Tahrir Türkiye temsilcisi Yılmaz Çelik'e karşı "Terör Örgütünün Yöneticisi Olmak" suçlamasıyla 14 Mart 2007 tarihli bir iddianame hazırladı. Emniyetin resmi kayıtlarında, Hizb-ut Tahrir örgütünün, şimdiye kadar şiddet içeren hiçbir eyleminin olmadığı belirtilmesine rağmen savcılık, iddianamede bu oluşumu terör örgütü olarak niteledi. Ayrıca, Çelik'in Ramazan Bayramı'nda bazı kişilere Hizb-ut Tahrir örgütünün Türkiye temsilcisi olduğunu belirten kartları göndermesi suçlamanın gerekçelerinden birini oluşturdu. Özel Yetkili Ankara 11'inci Ağır Ceza Mahkemesi'nde yargılama devam ederken Çelik, 27 Kasım 2007 tarihinde Hizb-ut Tahrir üyesi dört kişi ile birlikte Terörle Mücadele Şube Müdürlüğü ekipleri tarafından Adana'da gözaltına alındı. Daha sonra adliyeye sevkedilen Hizb-ut Tahrir üyeleri hakkında tutuklama kararı verildi. Çelik'in tutukluluk hala devam ediyor.

Ne yapmıştı?

İddianameye göre, üzerinde "Hizb-ut Tahrir Türkiye Vilayeti Resmî Sözcüsü" yazılı bu kart, önemli bir suç unsuru.

“BARIŞ” MI DEDİNİZ?

**Aysel Tuğluk ve Hilmi Aydoğdu’nun Suçu
(TMK 7/2)**

Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığı, 29 Kasım 2006 tarihli iddianamesinde Barış Günü’ndeki konuşmalarında PKK’nın barış deklarasyonunun dikkate alınmasını isteyen DTP Diyarbakır milletvekili Aysel Tuğluk ve İl Başkanı Hilmi Aydoğdu için beş yıla kadar hapis istedi. Tuğluk ve Aydoğdu’nun yargılanması Diyarbakır 4. Ağır Ceza Mahkemesi’nde 2006/368 esas sayılı dosya üzerinden devam ediyor. Milletvekili Tuğluk hakkında kovuşturmayaya Anayasa’nun yasama dokunulmazlığını sınırlandıran 83/2 ve 14. maddelerine göre devam ediliyor.

Ne demişlerdi?

Aysel Tuğluk

“...Ben buradan barış için bir fırsat olduğuna, bütün Türkiye için bir fırsat olduğuna inandığım, PKK’nın açıklamış olduğu barış deklarasyonunun dikkate alınması gerektiğini, deklarasyonda dile getirilen taleplerin Türkiye’deki birçok sivil, demokratik kitle örgütlerinin ve aydın girişimcilerinin de talepleriyle örtüştüğünü, benzeştüğünü, bu açıdan da herkesin barış savunan, barış isteyen bu deklarasyona destek vermesi, cesaret vermesi, toplumun önünün açılması için katkı sunmasını istiyoruz.”

Hilmi Aydoğdu

“...Hepinizin bildiği üzere 4 milyona yakın insan sayın Öcalan’ın demokratik çözümüne bir irade olabileceğini ifade etti. Evet değerli arkadaşlar, bu irade beyanının hiçbirisi hiçbir siyasal lafı görmezlikten gelemeyiz... Demokratik çözüme ... barışçıl bir çözümün başlamasına hizmet edeceğine inandığımız PKK’nın kürt sorununun demokratik çözüm deklarasyonunu önemsiyoruz. Evet değerli halkımız, barışçıl bir sürecin başlaması gerektiğine inanıyoruz.”

2007'de CEZA ALANLAR

Abdullah Kaya (TCK 301)

Ağrı'nın Diyadin İlçesi'nde yaşayan Abdullah Kaya, 24 Ekim 2006 tarihinde Tahran Kürt Televizyonu Sahar TV'de canlı yayına bağlanarak "Ermeni Soykırımı" hakkında yorum yaptığı için "Türklüğü Aşağılamak" suçlamasıyla Diyadin Asliye Ceza Mahkemesi'nde yargılandı. Yargılama sonunda mahkeme, Kaya'nın "Ermenilerin katliamı, öldürülmesi doğrudur. Öyle görünüyor ki Türk Devleti öldürdüklerini, katliamlarını saklıyor. Süt gibi temiz olduğunu söylüyor ama olmuyor, herkes biliyor" sözlerini suçlu bularak 5 ay hapis cezası verdi. Daha sonra bu ceza ertelendi.

Abdulhalim Çiftçi ve 7 kişi (TCK 215)

Feshedilen DEHAP'ın Bismil (Diyarbakır) İlçe Örgütü yöneticileri hakkında 17 Kasım 2005 tarihinde yaptıkları bir basın açıklamasında "Abdullah Öcalan'dan 'sayın' diye bahsettikleri" gerekçesiyle açılan dava, 20 Nisan günü sonuçlandı. Bismil Asliye Ceza Mahkemesi, aralarında dönemin DEHAP yöneticisi DTP Bismil İlçe Başkanı Abdulhalim Çiftçi'nin de bulunduğu sekiz sanığı "suçu ve suçluyu ödükleri" gerekçesiyle 9'ar ay hapis cezasına mahkum etti.

Ahmet Önal (Eski TCK 159)

Peri Yayınları sahibi Ahmet Önal hakkında Mahmut Baksî'nin "Bir Kürt İşadamı Hüseyin Baybaşın" adlı kitabı nedeniyle açılan dava, 28 Şubat günü Beyoğlu 2'nci Asliye Ceza Mahkemesi'nde sonuçlandı. Mahkeme, Önal'ı eski TCY'nın 312. maddesi uyarınca 1 yıl 8 ay hapis cezasına mahkum etti. İstanbul DGM'de 2002 yılı Kasım ayında sonuçlanan davada, Önal aynı cezaya mahkum edilmişti. Önal, TCY değişikliği nedeniyle yargılamanın yenilenmesi istemiyle başvurmuştu. Önal, "kitapta güvenlik güçlerine hakaret edildiği (eski TCY madde 159)" gerekçesiyle de İstanbul DGM tarafından para cezasına mahkum edilmişti.

Ahmet Türk (TCK 215)

DTP Genel Başkanı Ahmet Türk hakkında, 18 Ocak 2006 tarihinde yaptığı bir konuşmada "Abdullah Öcalan'dan 'sayın' diye bahsettiği" gerekçesiyle açılan dava, 6 Mart günü ilk duruşmada sonuçlandı. Diyarbakır 2'nci Sulh Ceza Mahkemesi, Ahmet Türk'ü "suçu ve suçlu-yu övdüğü" gerekçesiyle altı ay hapis cezasına mahkum etti.

Ali Bozan (TCK 301)

Ali Bozan'a İnsan Hakları Derneği (İHD) Mersin Şube Sekreterliği yaptığı sırada, "Mersin'de 15 Şubat 2005 tarihinde düzenlenen gösteride Ümit Gönültaş'ın ödürülmesi nedeniyle aynı yılın Kasım ayında yaptığı açıklama" nedeniyle 301. maddeden 6 ay hapis cezası verildi. Hapis cezası daha sonra 3 bin 600 YTL para cezasına çevrildi. Bozan, karar üzerine "Cinayetlerin failleri bulunsun demek suç ise ben yine bu cinayetlerin failleri bulunsun diyorum" dedi.

Belma Akçura (TCK 125)

"Derin Devlet Oldu Devlet" adlı kitabı nedeniyle Milliyet Gazetesi muhabiri Belma Akçura hakkında açılan dava Ankara 2'nci Asliye Ceza Mahkemesi'nde sonuçlandı. Belma Akçura, "Abdullah Çatlı'nın arkadaşı Nevzat Bor'a hakaret ettiği" gerekçesiyle 3 ay hapis cezasına mahkum edildi. Hapis cezası, daha sonra 1.800 YTL para cezasına çevrildi.

Faruk Çakır (TCK 288, 301)

Yeni Asya Gazetesi Yazı İşleri Müdürü Faruk Çakır hakkında, 23 Mayıs 2006 tarihinde Danıştay saldırısıyla ilgili yayınlanan "Oyun Geri Tepti" başlıklı haber nedeniyle "Adil yargılamayı etkilemeye teşebbüs ettiği" ve "Devletin askeri organlarını basın yoluyla aşağıladığı" gerekçesiyle açılan dava, 13 Şubat günü sonuçlandı. Bağcılar 2'nci Asliye Ceza Mahkemesi, Çakır'ı TCY'nin 288/1. maddesi (adil yargılamayı etkileme) uyarınca 6 ay hapis cezasına mahkum etti. Daha sonra hapis cezası 3.600 YTL para cezasına çevrildi. Çakır, "devletin askeri organlarını basın yoluyla aşağıladığı" suçlamasında ise beraat etti.

ESP'liler (TCK 314)

Ankara'da Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası yasa tasarılarını protesto amacıyla 2005 yılı Kasım ayında düzenlenen mitingde "yasadışı örgüt lehine slogan attıkları" gerekçesiyle 14 kişi hakkında açılan dava, 17 Ocak günü sonuçlandı. Ankara 11'inci Ağır Ceza Mahkemesi, Ezilenlerin Sosyalist Platformu (ESP) Ankara Temsilcisi Deniz Bakır'ı "MLKP üyesi olduğu" gerekçesiyle 7 yıl 6 ay, ESP üyeleri Alihan Alhan, Necla Çomak, Metin Külekçi'yi 6'şar yıl 3'er ay, Mehmet Ali Tosun, Filiz Uluçelebi, Mesut Açıklalın, Levent Çakır, Latife Canan Kaplan, Uğur Gündük, Serdar Kır, Selçuk Mart ve Yasin Kurt'u 1'er yıl 8'er ay hapis cezasına mahkum etti. Ankara Sosyalist Gençlik Derneği eski Başkanı İrfan Alayvaz hakkında beraat kararı verildi.

Eren Keskin (Eski TCK 159, 168)

1- 20 Şubat 2005 tarihinde DEHAP Çerkezköy İlçe Örgütü'nün "İnsan Hakları" konulu paneline katılan Av. Eren Keskin hakkında panelde yaptığı konuşma nedeniyle "Cumhuriyeti alenen tahkir ve tezyif etmek" suçlamasıyla TCK 159. madde gereğince açılan dava 2007 yılında sonuçlandı. Mahkeme Keskin'e 1 yıl hapis cezası verdi. Ceza 4.380 YTL para cezasına çevrildi.

2- Avukat Eren Keskin hakkında, İskenderun'da tutuklu bulunan müvekkili Nazime Ceran Salmanoğlu'nun duruşması sonrasında Adliye Binası önünde yaptığı konuşma nedeniyle açılan dava sonuçlandı. Mahkeme Keskin'e 3 ay hapis cezası verdi. Hapis cezası daha sonra 270 YTL para cezasına çevrildi.

3- Keskin hakkında, Eğitim-Sen Tunceli Şubesi'nin 24 Kasım 2002 tarihinde düzenlediği "Toplumsal Yaşamda Kadın" konulu konferanstaki konuşması nedeniyle açılan dava 23 Ocak günü sonuçlandı. Tunceli Asliye Ceza Mahkemesi, Eren Keskin'i eski TCY'nin 159. maddesi uyarınca (Devlete, orduya, güvenlik güçlerine hakaret) beş ay hapis cezasına mahkum etti. Ceza, 900 YTL para cezasına çevrildi, ancak ertelenmedi.

Hasan Güneş, Zihni Karakaya (TCK 301)

DTP Van eski İl Başkanı Hasan Güneş ve Zihni Karakaya hakkında 2 Kasım 2003 tarihinde düzenlenen basın açıklamasında "Güvenlik güçlerine hakaret ettikleri" iddiasıyla açılan dava, 9 Şubat günü Van 1'inci Asliye Ceza Mahkemesi'nde sonuçlandı. Sanıklar, TCY'nin 301/2. maddesi uyarınca 5'er ay hapis cezasına mahkum edildi. Ceza daha sonra 3'er bin YTL para cezasına çevrildi.

İbrahim Yıldız, Mehmet Sucu (TCK 125)

Cumhuriyet Gazetesi Genel Yayın Yönetmeni İbrahim Yıldız ve Yazı İşleri Müdürü Mehmet Sucu; CHP'li Haluk Koç'un 30 Ocak 2006 tarihinde düzenlediği basın toplantısındaki "Başbakan kıvırtıyor" sözlerine gazetede yer verdikleri gerekçesiyle Şişli 2'nci Asliye Ceza Mahkemesi'nde yargılandı. Mehmet Sucu hakkında beraat kararı veren mahkeme, İbrahim Yıldız'a "Türkiye Cumhuriyeti Başbakanı'na yakışmayacak bir hitap şekli olan 'Başbakan kıvırtıyor' şeklindeki yazı ile hakaret edildiği kanaatine varıp 23 ay 10 gün hapis cezası verdi. Ceza daha sonra 14 bin YTL para cezasına çevrildi.

Mahmut Alınak (TCK 301)

DEP eski Milletvekili ve DTP Kars İl Başkanı Mahmut Alınak hakkında 19 Ocak 2006 tarihinde Ülkede Özgür Gündem Gazetesi ile yaptığı röportaj nedeniyle açılan dava, 2 Mayıs günü sonuçlandı. Beyoğlu 2'nci Asliye Ceza Mahkemesi, Alınak'ı röportajda "Türk Silahlı Kuvvetleri'ne hakaret ettiği" iddiasıyla TCY'nin 301/2. maddesi uyarınca 6 ay hapis cezasına mahkum etti. Ceza, 3 bin YTL para cezasına çevrildi.

Reşat Kaymaz (TCK 301)

Uğur Kaymaz'ın amcası Reşat Kaymaz'a polisler tarafından öldürülen kardeşi Ahmet Kaymaz ve Uğur Kaymaz için "Ağabeyim ve Uğur terörist değildi. Onları öldürenler terörist" dediği için dava açıldı. Derik (Mardin) Sulh Ceza Mahkemesi'nde yargılanan Reşat Kaymaz'a 6 ay hapis cezası verildi. Bu ceza daha sonra 3 bin YTL para cezasına çevrildi.

Mehmet Ali Varış (ATA 1,2)

Tohum Yayınevi Sahibi Mehmet Ali Varış hakkında "Kemalizm/Oturan Adam" adlı kitap nedeniyle "Atatürk Aleyhine İslenen Suçlar Hakkında Yasaya muhalefet" iddiasıyla açılan dava Varış'ın bir yıl hapis cezasına mahkum edilmesi yönünde sonuçlandı. Mahkeme, "hakaret eyleminin basın yoluyla islendiği" gerekçesiyle bu cezayı 1 yıl 6 ay hapis cezasına yükseltti.

Mehmet Emin Demir (TMK 7)

Kanal D'de yayınlanan "Genç Bakış" programının 2006 yılı Şubat ayında yayınlanan bölümüne katılan Ankara Üniversitesi İletişim Fakültesi öğrencisi Mehmet Emin Demir hakkında "PKK neden değil, sonuçtur. Bizler katliamlardan geldik. Ben Kürt'üm" dediği gerekçesiyle açılan dava, 15 Şubat günü sonuçlandı. Avukat Hasan Anlar'ın verdiği bilgiye göre, dava Cumhuriyet Savcısı tarafından TCK 220/8. maddeden açılmasına rağmen Ankara 11'inci Ağır Ceza Mahkemesi, Mehmet Emin Demir'i "yasadışı örgüt propagandası yaptığı" gerekçesiyle 1 yıl 8 ay hapis cezasına mahkum etti. Dava hem Cumhuriyet Savcısı hem de sanık avukatı tarafından temyiz edildi.

Umur Hozatlı (TCK 301)

Hozatlı, Ülkede Özgür Gündem Gazetesi'nde yazdığı "Gıcık Adamlar" başlıklı yazı nedeniyle "Emniyet teşkilatını alenen aşağılamak" suçlamasıyla yargılandı. Hozatlı, yazısında "Türk Polis Teşkilatı, polis mantelitesi içerisinde çalışmayan, masum ya da suçlu ayrımı yapmadan etrafına korku salmaya çalışan, görevini kişisel çıkarlar üzerine kuran yaklaşımları ile ün yapmış bir teşkilattir" ifadelerini kullandığı için Beyoğlu 2'nci Asliye Ceza Mahkemesi tarafından 5 ay hapis cezasına mahkum edildi. Bu ceza daha sonra 3.000 YTL para cezasına çevrildi.

Hrant Dink, Arat Dink, Sarkis Seropyan (TCK 301)

Şişli Cumhuriyet Başsavcılığı Agos Gazetesi'nin 21 Temmuz 2006 tarihli sayısında verilen "301'e Karşı 1 İmza" başlıklı haber nedeniyle Hrant Dink, gazetenin Yazı İşleri Müdürü Arat Dink ve İmtiyaz Sahibi Sarkis Seropyan'a "Türklüğü aşağıladıkları" gerekçesiyle dava açtı. Hrant Dink öldüğü için hakkındaki suçlamanın düştüğü davada, Arat Dink ve Sarkis Seropyan 1'er yıl hapis cezasına çarptırıldı ve cezaları, sabıkasız olmalarını gözönüne alarak ertelendi. Sanıkların avukatı Fethiye Çetin, duruşma sonrasında, "Arat ve Sarkis, gazetelelerinde haber yaptıkları için cezalandırıldı. Karar gösteriyor ki, '1915'in soykırım olduğunu düşünüyorum' demek de, bunu diyen hakkında açılan davayı haber yapmak da suçtur" dedi. Dava dosyası temyizde.

Kemal Bozkurt (Eski TCK 312)

Tek Yol Devrim Hareket Dergisi Yazı İşleri Müdürü Kemal Bozkurt, 1972'deki Kızılderle Katliamı'nda yaşamını yitiren devrimci genç liderleri övdüğü için "suçu övmek" iddiasıyla yargılandığı davada mahkum oldu. İstanbul 2'nci Asliye Ceza Mahkemesi'nde 18 Ekim'de görülen karar duruşmasında, Bozkurt lehte kanun olan eski TCK'yı uygulayarak 1 ay 15 gün hapis cezasına çarptırıldı. Daha sonra bu ceza, 900 YTL para cezasına çevrildi.

Tertip Komitesi (Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri K.)

1 Eylül 2004 tarihinde yapılan "Barış Yürüyüşü" Tertip Komitesi'ne açılan davanın yargılaması sonucunda Tertip Komitesi'nde yer alan İHD Şube Başkanı Gülay Koca ile Mehmet Kutlu (Eğitim-Sen), Sadık Demir (Disk Genel İş), Atilla Yazar (TMMOB), Vezîha Buluş (Mazlumder) ve Aydın Şirin (SES) hakkında 1 yıl 6 ay hapis ve 440 YTL para cezasına hükmedildi.

2007'de AKLANANLAR

Bayram Kubilay, Ahmet İnan (TCK 216)

Ağrı'nın Doğubeyazıt İlçesi'nde yayınlanan Ararat'ın Sesi Gazetesi'nde 9 Eylül 2005 tarihinde yer alan Kürtçe "Çarşıye Bazide" başlıklı yazı nedeniyle yazar Bayram Kubilay ve gazetenin sahibi Ahmet İnan hakkında "Basın Yasası'na aykırı davrandıkları" ve "Halkı düşmanlığa kışkırttıkları" iddiasıyla açılan dava, 17 Ocak günü sonuçlandı. Doğubeyazıt 2'nci Asliye Ceza Mahkemesi, yazıda geçen 'Kürdistan' sözcüğünün suç unsuru oluşturmadığı kanaatine vararak beraat kararı verdi.

Ethem Dinçer (TCK 301, 216)

1- Mersin Cumhuriyet Savcılığı, "1 Mayıs 1977 katliamı dosyası açılışın" başlığıyla 28 Nisan 2006 tarihinde yaptığı basın açıklaması nedeniyle, Mersin 78'liler Araştırma ve Dayanışma Derneği Başkanı Ethem Dinçer hakkında, "Halkı kin ve düşmanlığa tahrik" ve "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti, organ ve kurumlarını tahkir" iddiasıyla dava açtı. Dinçer'in Mersin Asliye Ceza Mahkemesi'nde 5 yıla kadar hapis istemiyle yargılandığı dava sonucunda beraat kararı çıktı.

2- Mersin 78'liler Araştırma ve Dayanışma Derneği'ne mensup 60 kişilik grubun Atatürk Caddesi'nde yapmış olduğu "Kızıldere katliamcılarını yargılansın" eylemi nedeniyle, Dernek Başkanı Ethem Dinçer'e karşı, "Suçu ve suçluyu övmek", "Kanuna aykırı toplantı ve gösteri yürüyüşleri düzenlemek" iddiasıyla dava açıldı. Mersin 4'üncü Asliye Ceza Mahkemesi'nin 8 Ekim tarihli karar duruşmasında Dinçer hakkında, savcının da cezalandırmama yönünde görüşünü açıklamasının ardından, beraat kararı verildi.

Er Kırandı Heyeti (TCK 220)

Kırandı'yi teslim almaya giden heyette yer alan sanatçı Ferhat Tunç, İnsan Hakları Derneği (İHD) Bölge Temsilcisi Mihdi Perinçek, Tunceli Belediyesi İl Encümeni Özgür Söylemez, İHD Diyarbakır Temsilcisi Selahattin Demirtaş ve gazeteci-yazar Umur Hozatlı heyette yer aldıkları için; Doğan Haber Ajansı (DHA) muhabiri Ferit Demir, Anadolu Ajansı (AA) muhabiri Haydar Toprakçı, Dicle Haber Ajansı (DİHA) muhabirleri Abdülkadir Özbek ve Rüştü Demirkaya da gazetecilik yaptıkları için yargılanıyorlardı. Beş aktivist ve dört gazeteci hakkında, “örgüt propagandası yapmak” iddiasıyla 5 yıla kadar hapis cezası isteniyordu. Ancak, Malatya 3'üncü Ağır Ceza Mahkemesi, Kırandı'nin kurtarılmasını insani girişim olarak nitelendirdi ve sanıklar hakkında beraat kararı verdi.

Gürsel Şenşafak (TCK 301)

Emek Partisi Mersin İl Başkanı Gürsel Şenşafak hakkında, 5 Mayıs 2006 tarihinde Mersin Demokrasi Platformu'nun Terörle Mücadele Yasası'na ilişkin basın açıklaması nedeniyle açılan dava, 23 Ocak günü sonuçlandı. Mersin 1'inci Sulh Ceza Mahkemesi, TCY'nin 301. maddesi uyarınca yargılanan Şenşafak hakkında beraat kararı verdi.

Ömer Kavili (TCK 268)

Ankara 6'ncı Ağır Ceza Mahkemesine ait 275 klasörlük dava dosyasının Yargıtay'a gönderilmeyerek savunma makamının görev yapmasının engellendiğini söyleyen sanık avukatı Ömer Kavili hakkında “Heyete hakaret” iddiasıyla açılan dava 8 Şubat günü Ankara 2'nci Ağır Ceza Mahkemesi'nde karara bağlandı. Duruşmada esas hakkındaki görüşünü açıklayan Cumhuriyet Savcısı da Kavili'nin sözlerinin savunmasının bir parçası olduğuna dikkat çekerek, beraat kararı verilmesini talep etti. Mahkeme Başkanı Ziya Önal, hakaret olarak sarf edildiği ileri sürülen söz ve beyanların, iddia ve savunma hakkının kullanılması sınırları içinde söylenmiş sözler olduğunu belirterek, Kavili'nin atılı suçtan beraatine karar verdi.

Muhammer Karabulut (TCK 301)

Başkanı olduğu Noel Baba Vakfı'nın kapatılmasını eleştirerek "Mahkeme ve Vakıflar Genel Müdürlüğü'nü Fener Rum Patrikhanesi yönetiyor" diyen Muammer Karabulut hakkında TCK'nın 301. maddesi uyarınca dava açıldı. 15 Mayıs 2007 tarihinde yapılan duruşmada mahkeme, Karabulut hakkında "suçun tam unsurları ile birlikte olduğu şüpheye yer bırakmayacak biçimde kesin olarak ispatlanamadığından" beraat kararı verdi.

Muharrem Şahin (TCK 301)

Mardin'de 1995'de çatışmada öldürülen 9 PKK'lıya ait kemiklerin bir çukurda bulunmasından sonra Roj TV'ye konuşan Şahin'e TCK'nın 301. maddesi uyarınca 3 yıla kadar hapis istemiyle dava açıldı. Şahin, davanın ardından "Ben sadece bir PKK'lının yakalandıktan sonra öldürülmüş olabileceğini söylemişim" diyerek davaya tepki gösterdi. Diyarbakır 1'inci Sulh Ceza Mahkemesi, yargılama sonunda Şahin'in sözlerinin suç unsuru içermediğine kanaat getirerek beraat kararı verdi.

Osman Baydemir, Cemal Subaşı (TCK 216)

Diyarbakır Büyükşehir Belediye Başkanı Osman Baydemir ve Tempo dergisi muhabiri Cemal Subaşı hakkında, Baydemir'in 14 Ocak 2006 tarihinde yayınlanan söyleşisi nedeniyle açılan dava, 12 Nisan günü sonuçlandı. Bağcılar 2'nci Asliye Ceza Mahkemesi, Baydemir ve Subaşı hakkında "suçun unsurları oluşmadığı" gerekçesiyle beraat kararı verdi.

Ragıp Zarakolu (Eski TCK 159)

İstanbul 2'nci Asliye Ceza Mahkemesi, George Jerjian'ın "Gerçek Bizi Özgür Kılacak" kitabını Türkçe'ye kazandırdığı için yargılanan Belge Yayınları'nın sahibi ve gazeteci Ragıp Zarakolu hakkında "sorumluluğu bulunmadığı" gerekçesiyle beraat kararı verdi. Zarakolu'nun aklandığı bu davada sorumluluğun çevirmen Atilla Tuygun'da

olduğunu açıklayan mahkeme, Tuýgun hakkında suç duyurusunda bulunulmasına karar verdi.

İpek Çalışlar, Necati Tatlıcan (ATA 1,2)

“Latife Hanım” kitabının yazarı İpek Çalışlar hakkında, kitabında Atatürk’e hakaret ve Atatürk’ü Koruma Kanunu’na muhalefet ettiği iddiasıyla 4,5 yıla kadar hapis istemiyle dava açıldı. Bağcılar Cumhuriyet Bassavcılığı, kitaptaki “Topal Osman’ın Atatürk’e suikast için Çankaya Köşkü’nü kuşattığı” bölümü davaya gerekçe yaptı. İddianamede kitabın bu bölümünde, Atatürk’ün öldürülmekten korktuğu için Latife Hanım’ın çarşafını giyerek köşkten kaçtığı iddiasına yer verildiği, yazarın bu bilginin kaynağı olarak gösterdiği Latife Hanım’ın kardeşi Vecihe Hanım’ın da hayatta olmadığı belirtildi. Savcılık davayı, Hürriyet Pazar’daki röportajda kitabın yazarı Çalışlar’ın ifadelerini okuyan Hüseyin Tuğrul Pekin adlı vatandaşın şikayeti üzerine açtı. İpek Çalışlar’ın kitabından alıntılara yer veren Hürriyet Gazetesi’nin Sorumlu Yazı İşleri Müdürü Necdet Tatlıcan hakkında da aynı suçlamalarla dava açıldı. Dava Aralık 2006 tarihinde yapılan ikinci duruşmada sonuçlandı. Mahkeme sanıklar hakkında beraat kararı verdi.

Salih Yıldız (TMK 7)

Yüksekova (Hakkari) Belediye Başkanı Salih Yıldız hakkında, 2006 yılı Eylül ayında Gündem gazetesine yaptığı bir açıklamada, “Abdullah Öcalan’dan ‘sayın’ diye bahsetmesi” nedeniyle açılan dava, 2 Mart günü sonuçlandı. Avukat Dinçel Aslan, Van 3’üncü Ağır Ceza Mahkemesi’nin “AİHM ve Yargıtay 9’uncu Ceza Dairesi kararları çerçevesinde değerlendirildiğinde konuşmanın düşünce ve ifade özgürlüğü kapsamında yer aldığı” gerekçesiyle beraat kararı verdiğini bildirdi.

Sinan Kara (TCK 301)

Gazeteci Sinan Kara hakkında Ülkede Özgür Gündem’de yayınlanan ve orduyu eleştiren ifadeler içeren ‘Kışla Partisi’ başlıklı yazısı nedeniyle dava açıldı. Beyoğlu 2’nci Asliye Ceza Mahkemesi’nde “Basın

yolu ile devletin askeri teşkilatını aşagılamak” iddiasıyla yargılanan Kara, suçun unsurlarının oluşmadığı gerekçesiyle beraat etti.

Ferhat Tunç (TMK 7)

Antalya'nın Alanya İlçesi'nde 22 Temmuz 2006 tarihinde bir konser sırasında, “Ölen her asker için yüreğim yanıyor, öldürülen her gerilla için yüreğim kanıyor. Ben bu ülkede ötekileştirilmiş kesimlerin se-siyim” dediği için hakkında “Terör örgütünün propagandasını yapmak” suçlamasıyla dava açılan Ferhat Tunç ilk duruşmada beraat etti. İzmir 10'uncu Ağır Ceza Mahkemesi'nde görülen davanın kararında mahkeme, Tunç'un eyleminin yasada suç olarak tanımlanmadığını belirtti.

Ferhat Bayındır (TCK 301, 285)

27 Ağustos 2005 Batman Belediyesi bahçesi önünde çıkan arbedede yaşamını yitiren Hasan İş'in davasını üstlenen Batman Barosu avukatlarından İHD yöneticisi Ferhat Bayındır hakkında, olaya ilişkin basın açıklamasında dosyanın gizliliğini kamuoyuyla paylaştığı ve emniyet teşkilatına alenen hakaret ettiği gerekçesiyle dava açıldı. Bayındır hakkında, Batman Ağır Ceza Mahkemesi'nin 4 Ekim tarihli duruşmasında beraat kararı verildi. Ancak Savcı Zeki Yalçın'ın kararı temyiz etmesiyle dosya Yargıtay'a taşındı.

2007’de DÜŞEN DAVALAR:

Erol Özkoray (TCK 301)

İdea-Politika dergisinde 6 yıl önce yayımlanan “Ordu Ne İşe Yarar” yazısı nedeniyle gazeteci Erol Özkoray’a aynı yazılar nedeniyle iki dava açıldı. Özkoray, İstanbul 2’nci Ağır Ceza Mahkemesi’nde görülen ilk davada beraat etti. Aynı yazı suçlanarak ikinci davanın açıldığı Şişli 2’nci Asliye Ceza Mahkemesi ise davanın düşürülmesine karar verdi.

Murat Yetkin (TCK 288)

Yazar Orhan Pamuk’a açılan davayı eleştirdiği için “Adil yargılamayı etkilemeye teşebbüs” iddiasıyla Radikal Gazetesi yazarı Murat Yetkin hakkında açılan dava sonuçlandı. 24 Ağustos 2006 tarihinde görülen duruşmada Mahkeme Heyeti, zaman aşımına uyulmadığı gerekçesiyle davanın düşmesine karar verdi. Yetkin, gazetenin 18 Eylül 2005 tarihli nüshasında yayımlanan “Orhan Pamuk’a açılan davada Türkiye yargılanacak” başlıklı yazı nedeniyle yargılanıyordu.

İsmail Beşikçi, Mehmet Ali İzmir, Ferzende Kaya (TCK 301, 216)

Genelkurmay Başkanlığı tarafından, 19 Ocak 2006 tarihinde; Popüler Kültür Esmer Dergisi’nin Aralık 2005 sayısında yer alan İsmail Beşikçi’nin “Konuşmadık, Bastırdık” başlıklı yazılarından dolayı derginin yöneticilerinden Ferzende Kaya ile Mehmet Ali İzmir hakkında TCK’nın 301. maddesine dayanarak, Adalet Bakanlığı Ceza İşleri Genel Müdürlüğü’ne “gizli” ibaresiyle suç duyurusunda bulunuldu. Bunun üzerine Bakırköy 2’nci Asliye Ceza Mahkemesi’nde dava açıldı. Mahkeme 10 Aralık’ta, Basın Kanunu’ndaki (madde 26) iki aylık süre geçtikten sonra dava açıldığı için, düşme kararı verdi.

ENGELLENEN ETKİNLİKLER

Tiyatro

Devlet Tiyatroları'nda uzun yıllar sahnelenen 'Bir Anarşistin Kaza Sonucu Ölümü' (Mirina Anarşistekî) adlı tiyatro oyunu, 3. Kızıltepe Festivali'nde Kürtçe sahnelenmek istenince 'kamu düzenini bozacak olayların çıkması' ihtimaline karşılık kaymakamlık tarafından yasaklandı. Kızıltepe Belediyesi, 25-27 Mayıs'ta düzenlenen 3. Kızıltepe Festivali için, merkezi İstanbul'da yer alan Mezopotamya Kültür Merkezi'ne (MKM) bağlı 'Teatra Jiyana Nü'yu (Yeni Yaşam Tiyatrosu) da davet etti. Festival programına göre, 27 Mayıs'ta 16.00'da Nobel ödüllü İtalyan yazar Dario Fo'nun 'Bir Anarşistin Kaza Sonucu Ölümü' adlı oyun Kürtçe sahnelenecekti. Oyunun çevirmeni ve yönetmeni Kemal Orgun'a göre, yıllarca Devlet Tiyatroları'nda (DT) sahnelenen bu oyun bir yıldır Kürtçe de oynanıyordu. Ancak Kızıltepe Kaymakamlığı, festivalden bir gün önce oyunu yasaklandı. Buna gerekçe olarak 2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu'nun, 'kamu düzenini ciddi şekilde bozacak olayların çıkması veya milli güvenlik gereklerinin ihlal edilmesi veya Cumhuriyet'in ana niteliklerini yok etmek amacıyla güden fiillerin işlenmesinin kuvvetle muhtemel bulunması' gösterildi. Tiyatro ekibi, oyunun sahneleneceği saatte sahneye çıkıp bir basın açıklaması yaparak, yasaklama kararını protesto etti. Orgun, bu oyunun Diyarbakır, Batman ve Doğubeyazıt'taki festivallerde sahneye konulduğunu, İstanbul'da Muammer Karaca Tiyatrosu'nda izleyicisiyle buluştuğunu anımsatarak kararı 'trajikomik' olarak niteledi: "Kürt tiyatrosunun bir klasiği sahnelemesi ve insanlarla buluşturacak yeteneğe sahip olması, Kürtçenin gelişimine hizmet etmemiz, kimi çevreleri rahatsız etti." MKM Direktörü Elif Kaya da bu seçim atmosferiyle ilintili yasaklamaların arttığını vurgularken, İzmir'de Ada Kültür Merkezi'nin basıldığını, Van'da da Serhat Kültür Merkezi'nin bir imza gününde basılarak sanatçıların gözaltına alındığını söyledi.

Sinema

Munzur Aydın ve Sanatçılar Platformu (MASAP) tarafından Tunceli’de 6-10 Şubat tarihleri arasında düzenlenen “Kültür ve Sanat Günleri” etkinlikleri çerçevesinde 6 Şubat 2007 tarihinde Gündoğanlar Sinema Salonu’nda Çayan Demirel tarafından hazırlanan “Dersim 38” isimli belgesel filmin galası yapılacaktı. Etkinlikler çerçevesinde izin verilen belgesel filmin galası, etkinliğin başladığı saatte polis tarafından yasaklandı. Sinema salonunda toplanan yüzlerce kişi belgesel filmi izlemeyi beklerken, Emniyet Müdürlüğü Asayiş Şube Müdürü Özer Özben, Tertip Komitesi Başkanı Hasan Çiçek ve belgesel filmin yönetmeni Çayan Demirel’i çağırarak yasaklama kararını tebliğ etti. Tertip Komitesi Başkanı Çiçek, Asayiş Şube Müdürü Özben’e, “Bunu bilinçli yapıyorsunuz. Gösterime izin verdiniz. Ancak gösterim saatinde yasaklamanız keyfi bir uygulamadır” diyerek tepki gösterdi. Sanatçı Ferhat Tunç da bu uygulamanın yasal olmadığını, Tunceli halkına karşı bir önyargı olduğunu dile getirdi.

Konser

Fener Rum Patrikhanesi’nin 14-16 Temmuz tarihlerinde düzenlediği 2. Ortodoks Gençliği Konferansı’nın son gününde dünyaca ünlü Yunanlı sanatçı Yorgo Dalaras’ın sahneye çıkacağı duyurulmuştu. Dünyadan 1000’e yakın gencin dini konuları tartıştığı etkinliğin ardından Dalaras’ın Rumelihisarı’nda konser vermesi planlanıyordu. Ancak İstanbul Valiliği tarafından konsere izin verilmediği açıklandı. Valilik yetkilileri yaptıkları açıklamada, ‘Efes’ adlı organizasyon şirketinin sanatçı Dalaras ve ekibi adına ‘gerekli yasal evrakları belirtilen sürede tamamlamadığı’ gerekçesiyle konsere izin verilmediğini söyledi. Bir valilik yetkilisi, “Kanunlar açık. Bu kararın politik nedenleri ya da sanatçının Yunanlı olmasıyla bir ilgisi yok” dedi. İptal öncesinde kimi gazetelerde Dalaras aleyhine yazılar yer almıştı. Hürriyet Gazetesi yazarı Emin Çölaşan 13 Temmuz’da ‘Patrik istemiş’ başlıklı yazısında Yunanlı müzisyenin Rumelihisarı’nda vereceği konseri eleştirmiş ve

“Kültür Bakanlığı şimdi özel izin çıkardı ve Dalaras’ın burada konser vermesine izin verdi. Dalaras kim? Yunan milliyetçisi. Kıbrıs Rum Kesimi’nde Türk işgalini kınama konseri vermişti. Ayrıca Öcalan’a destek vermek için kurulan komitenin bir üyesi” demişti. İki gün boyunca konsere karşı yayın yapan Tercüman Gazetesi de ‘Bu rezil Rum’u kim çağırıyor?’ başlığını atmıştı.

Şenlik

İstanbul Üniversitesi Öğrenci Kültür Merkezi Halk Bilimleri Kulübü tarafından ‘İnsan Haklarıyla İnsandır’ sloganıyla düzenlenen ‘İnsan Hakları Haftası’ şenliği yasaklandı. Etkinliğin katılımcıları arasında Radikal Haber Koordinatörü Ertuğrul Mavioglu ve gazeteci Hüsnü Mahalli ile sivil toplum örgütü temsilcileri yer alıyordu. Etkinliklerde insan haklarıyla ilgili konuşmalar yapılacak ve Türkiye’nin içinde bulunduğu durum tartışılacaktı. Ancak rektörlük etkinlikleri önce tadilat bahanesiyle ertelemek istedi. Ardından ise Öğrenci Kültür Merkezi Müdürü, etkinliğin rektörlükçe yasaklandığını söyledi. Öğrencilere ‘üniversite dışından katılımcılara izin verilemeyeceği’ gerekçesi iletilti.

Afiş

Çanakkale Sulh Ceza Mahkemesi, Türkiye Komünist Partisi (TKP) tarafından hazırlanan, Deniz Gezmiş afişlerinin “Suçu ve suçluyu övme” kapsamında olduğundan toplatılmasına karar verdi. Afişte Deniz Gezmiş portresi ve “Deniz Gezmiş, Yusuf Aslan ve Hüseyin İnan’ın idam edilişlerinin 35. yılında Amerika’dan korkmadığımızı haykırmak için buluyoruz” yazısı yer alıyordu. Mahkeme, Ceza Yasası’nın 215. ve Terörle Mücadele Yasası’nın 6. maddesinin ek fıkrasına dayandığı kararında, “THKO terör örgütü kurucusu ve üyesi olmaları nedeniyle idam edilen Deniz Gezmiş, Yusuf Aslan ve Hüseyin İnan adlı kişilerle, bu kişilerin eylem ve sözlerini övme anlamında söz ve sloganlar yazılmış olduğu görüldü” dedi.

Yürüyüş

İnsan Hakları Derneği (İHD) İstanbul Şubesi'nin Ceza Yasası'nın 301. maddesinin yürürlükten kaldırılması talebiyle Beyoğlu'nda yapmak istediği yürüyüşe polis, 2911 Sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu gereği "bildirimde bulunulmadığı" gerekçesiyle izin vermedi. Çevik kuvvetin engel olduğu eylemciler, Taksim Tramvay Duranğı'ndan Galatasaray Meydanı'na kadar yürüyüş yapamayınca Fransız Konsoloslugu'nun karşısında basın açıklaması yaptı. Avukat Eren Keskin de yaptığı konuşmada, "Bizleri bugün yürütmeyeceklerini biliyorduk. Ancak, düşüncenin önündeki engellerin kaldırılması için mücadele etmeyi sürdüreceğiz" dedi. Keskin, 301'i kaldırmayanları ve Cumhuriyet Halk Partisi'ni protesto ettiklerini açıkladı.

Sergi

Avukat Fatoş Hacıvelioğlu'nun Küba'da çektiği ve Adana Adliye Sarayı'nda sergilenmek üzere izninin alındığı "Mutluluğun Resmi" isimli fotoğraf sergisi son anda, savcılığın sakıncalı bulması nedeniyle engellendi. Savcılığın "Sakıncalı" bulduğu fotoğraflar arasında Che Guevara ve Fidel Castro'nun bulunması Hacıvelioğlu tarafından kararın sanatsal kaygılarla değil, siyasi olduğu şeklinde yorumlandı.

İnternet

İstanbul 1'inci Sulh Ceza Mahkemesi, "Atatürk'e hakaret içeren bir video yayımlandığı" gerekçesiyle 6 Mart günü video paylaşım sitesi YouTube'a erişimin engellenmesine karar verdi. İstanbul Cumhuriyet Savcılığı'nın başvurusu üzerine alınan karar, uygulanması için Türk Telekom'a gönderildi. Siteye videoyu koyan "Stavreatos" takma adlı kullanıcı, tepkiler üzerine videoyu kaldırdı. Kararın Türk Telekom'a bildirilmesinin ardından, şirketin hukuk müşavirliği çalışma başlattı. Türk Telekom yetkilileri, hakaret içeren unsurların kaldırılması halinde, erişim yasağının kaldırılıp kaldırılamayacağını, İstanbul Cumhuriyet Savcılığı ile görüştü. Bunun üzerine Cumhuriyet Savcısı, "hakaret içeren unsurların kaldırılması halinde erişim yasağının da kal-

dırılması” talebiyle mahkemeye başvurdu. Mahkeme de, bu yönde karar aldı.

Kitap

Yazar Ahmet Ümit’in henüz basılmayan kitabı Muzır Kurulu’na takıldı! Ümit’in ‘Başkomiser Nevzat’ roman dizisinin yeni kitabı ‘Tapınak Fahişeleri’nde, karikatürist İsmail Gülgeç’in çizgi resimlerini ‘muzır’ bulan Başbakanlık Küçükleri Muzır Neşriyattan Koruma Kurulu, kitabın 18 yaşından küçüklere satışını ve afişlerinin yapıştırılmasını yasakladı. Ancak daha önce Doğan Kitap da resimlerde ‘erkek zıvu’ görüldüğü gerekçesiyle kitabı basmaktan vazgeçmişti. Muzır Yasası, ‘basılmış eserler sınırlamalara tabi tutulur’ hükmünü öngörüyor. Bazı matbaaların kitap, film halindeyken kopyasını emniyete gönderdiğini, kitabının da bu şekilde kurula ulaştırılmış olabileceğini belirten Ümit, “Kitaplar suçlu bulunursa matbaalar da bundan sorumlu olur. Bu da öyle gitmiş olabilir” dedi.

Dergi

İki ayda bir yayımlanan Fransız Historia Thématique Dergisi’nin konusu aşırı akımlara ayrılan sayısı Ocak başında Mısır, Türkiye ve Tunus’ta yasaklandı. Yasaklamayı kınayan bir açıklama yapan Uluslararası Sınır Tanımayan Gazeteciler (RSF) örgütü, Mısır ve Tunus’un bu yöndeki yasaklamalara ilk kez başvurmadığını duyurduğu açıklamasında, “Ancak Türkiye, medyayı sansür etmek için nadiren dini gerekçeler ileri sürer” dedi.

Gazete

Gaziantep 1’inci Sulh Ceza Mahkemesi, Çoban Ateşi Gazetesi’nin 32. sayısında yayımlanan Berkant Coşkun’a ait “Anne Beni Askere Yollama” başlıklı makalenin “Halkı askerlikten soğuttuğu” gerekçesiyle toplattı. Bu kararın ardından polis, yargı kararıyla gazete bürosuna gelerek ve toplatma tutanağı tutarak 130 adet gazeteye el koydu.

Marina Markevitch

RAPORLAR

TÜRKİYE YAYINCILAR BİRLİĞİ

Yayınlama Özgürlüğü Raporu (Haziran 2007)

2006 yılı ifade ve yayınlama özgürlüğü bakımından en olumsuz yıllardan biri oldu ve ne yazık ki sorunlar 2007 yılında da devam ediyor. Bu olumsuzluğun en önemli boyutlarından biri, düşünce özgürlüğüne yönelik şiddet boyutu içermesi ve şiddetin ideolojik yönelimli gruplardan gelmesi, daha da kötüsü bu ideolojik yönelimin yargı kurumunu da etkilemeye çalışmasıydı. Geçen yıl saptadığımız bu eğilim, 2007 Ocak ayında gazeteci Hrant Dink'in bir suikaste kurban gitmesi ile, olabilecek en vahim noktaya ulaştı ve siyasetçilerden, basına ve adli mekanizmalara kadar herkesi, düşünce özgürlüğüne sahip çıkma ve farklı düşünenleri bir hedef haline getirmeme konusunda son derece titiz davranmaları gerektiğini acı bir biçimde hatırlattı. Bu tehlikeli gelişme, ancak ülkenin yeniden seçim ortamına girmesi ile durulabildi.

Biz yayıncılar açısından yılın olumlu sayılması gereken yanı ise, artık kitap yasaklama ve toplatmalarının çok ender hale gelmesi ve yayınladıkları kitaplar nedeniyle artık yayıncıların yasal olarak sorumlu tutulmamaları uygulamasının başlaması oldu. Bu nedenle birçok yayıncı arkadaşımız hakkında takipsizlik kararı verildi ya da beraat ettirildiler. Ancak bu sevincimiz, bu kez çevirmenlerin yayınladığımız kitaplardan dolayı sorumlu tutulması ile gölgelendi. Kaldı ki eğer yazar veya yayıncı yabancı ise, veya yurtdışında yaşıyor ise, yayıncıların yayınladıkları kitaplardan dolayı yasal olarak sorumlu tutulması devam ediyor. Öte yandan, özel hukuğun suistimal edilerek, yayıncıların ve yazarların politik amaçlarla şahsi hakaret davaları ile yüzyüze kalmaları, yeni dönemde artma eğilimi gösteriyor. Adalet mekanizmalarının kimi zaman ideolojik etkilenmeler altına girebilmesini de, ciddiye alınması gereken bir sorun diye düşünüyoruz.

Öte yandan beraatlerde, takipsizliklerde, düşürülen davalarda görülen görece artış ve zaman zaman savcı ve hakimlerimizin bu kararlarında Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi özelinde uluslararası hukuk belgelerine de atıfta bulunulmaya başlanması da, olumluluklar arasında sayılmalı.

Birliğimizin görüşleri alınarak, sanat ve edebiyat yapıtlarını “Muzır Yayın” yasası kapsamı dışına çıkararak yasal değişikliğin olumlu sonuçlarını geçen yıl aldık. Birliğimizin Ödülünü almış olan, Stüdyo/İmge Yayınlarının 6 kitabı hakkında açılan 6 davadan 5’i beraat ile sonuçlandı. Irwine Welsh’in “Porno” adlı kitabı hakkındaki mahkumiyet kararı ise Yargıtay’da. Bu davanın da olumlu sonuçlanacağını umut ediyoruz. Sel ve Parantez Yayınlarının benzeri davaları da olumlu sonuçlandı.

2006-07 yılı için bizim asıl ilgi alanımız olan yayıncılar açısından ise sayılar şöyle: 43 yazar ve 24 yayınevi yazdıkları ya da yayınladıkları 43 kitaptan dolayı yargılandılar. Sonuç olarak bir yıl öncesine oranla açılan dava sayılarında önemli bir değişiklik olmadı. 8 beraat, 13 mahkumiyet, 5 takipsizlik kararı çıkarken, 17 davanın ise devam ettiği gözlemlendi. 2006 yılında yayıncı Mehmet Ali Varış ve Ahmet Önal’inkiler dışında, verilen hapis cezaları genel olarak para cezasına çevrildi.

2007 yılında ise yazar Mehmet Pamak, “Kemalizm, Laiklik ve Şehitlik” (Ekin yayıncılık) adlı kitabından dolayı, TCK’nın 216. (eski 312. madde) maddesinin ihlal edildiği gerekçesi ile, Fatih 2’nci Asliye Ceza Mahkemesi’nce 15 ay hapse mahkum edildi.

Yazarlar, gazeteciler ve yayıncılar daha önce düşüncelerini ifade ettikleri için mahkeme kürsüleri ile yüzleşmek zorunda kalırken, bu yıl yargılanmaları sırasında bazı fanatik grupların ideolojik temelli şiddeti ve linç tehdidi ile de karşılaştılar. (Ne yazık ki, düşünceye karşı şiddet dalgası, 19 Ocak 2007 tarihinde gazeteci/yazar Hrant Dink’in katli ile doruk noktasına çıktı.)

Ancak bu dalganın geçen yıl sonuna doğru görece olarak inmeye başlamakla birlikte, sorunların 2007 yılında da devam edeceği anlaşıldı. Yargıyı etkilemeye yönelik ihbarlar karşısında, Savcılar soruşturmaya gerek olmadığı yolunda daha fazla karar verme "inisiyatifi" göstermeye başlarken, mahkemeler de daha fazla dava düşürme kararı verdiler. 2007 yılının ilk soruşturmasının, akademisyen Taner Akçam hakkında, Ermeni sorunu ile ilgili olarak, yine ideolojik bir grubun şikayeti ile başlatılması, ancak daha sonra hakkında takipsizlik kararı verilmesi olayın iki yanını da örnekledi. Söz konusu araştırmacı, yurtdışındaki konferansları sırasında da tacize uğradı, aşırı milliyetçi web sitelerinde farklı düşünenlerin isimlerinden oluşan listeler yayınlandı ve bunlara karşı gerek hükümetin gerekse yasal mercilerin hiçbir önleyici tedbir almaması, bu eğilimin aşılmasının, pek o kadar kolay olmayacağını belirtisi sayılmalı.

1997 yılında “Uluslararası ve Ulusal Hukuk Açısından Jenosit” adlı kitaptan dolayı açılan Dadrian/Ayşe Nur Zarakolu Davası’nda verilen beraat kararı ve bunun Yargıtay tarafından onaylanması ile, 1915 yılındaki trajik olayları, “soykırım” olarak nitelemenin suç olmadığı hukuken kesinleşti. Oluşan bu içtihat kararları neticesinde, birçok başka beraat kararı da verildi ve “Ermeni Soykırımı” temalı birçok kitap yayınlanabildi. Fransız Parlamentosu’nun çıkardığı “Ermeni Soykırımını İnkarı” yasaklayan yarasını ifade özgürlüğü açısından olumsuz karşılıyor ve bunun Senato tarafından onaylanmayacağını umuyoruz. Öte yandan buna bir misilleme olarak TBMM’nin gündeminde hazır tutulan “Ermeni Soykırımını Kabul”u cezalandıran yasa tekliflerini de ifade özgürlüğünü kısıtlayacak bir geri adım olacağını belirtiyoruz.

“Soykırım” terimini cezalandıran yasal bir hüküm olmamasına karşın, Hrant Dink hakkında bu terimi kullandığı için, varolan Yargıtay İçtihatlarına karşın açılan davanın, oğlu Arat Dink ve Agos Gazetesi sahibi Serkis Seropyon üzerinden sürdürülmesini ve Savcının “ima yoluyla Türklüğe hakaret edildiği” iddiasında bulunmasını; düşünce, ifade ve yayınlama özgürlüğü açısından endişe ile karşılıyor. Eğer

“imada bulunmak” gibi son derece soyut ve yoruma açık kavramlara dayanarak davalar açılacak ve sürdürülecek ise, önümüzdeki dönemde çok sorunlar yaşayacağız demektir. Yargının her türlü ideolojik etkilenmeden arındırılması, hukuki ilke ve kavramların esas alınması, evrensel hukukun devreye girmesi acil bir gereklilik olarak öne çıkmaktadır.

TÜRK CEZA KANUNU MADDE 301

Medyaya geniş boyutta yansıyan 301. madde temelli Orhan Pamuk davası düşürülürken, gazeteci Ali Kırca, Ertuğrul Mavioglu, İlhan Selçuk, Rahmi Yıldırım, Mazlumder Urfa Şubesi Başkanı Şeyhmus Ülek ve avukat Hasip Kaplan da beraat edenler arasında idi. Ancak Hrant Dink, Mehmet Pamak, Erol Özkoray, Mustafa Balbal, Emin Karaca, Zülküf Kışanak, Erkan Atay, Emine Şenlikoğlu, Mehmet Şevki Eygi, Abdurrahman Dilipak, insan hakları savunucusu Eren Keskin, dergi editörü Aziz Özer ile yayıncılar Fatih Taş (Aram Yayınları editörü hakkında devam etmekte olan ve Yargıtay’da beklemekte olan 20 dava dosyası var), Mehmet Ali Varış ve Ahmet Önal o kadar şanslı değillerdi. Adları, aldıkları mahkumiyetler ile “düşünce suçluları” listesine eklendi. Gazeteci İbrahim Çeşmecioğlu, Yalçın Ergüdoğan, Sinan Kara (2007 yılında hapsedildi) yargılananların listesinde yer alan diğer isimlerdi.

“Baba ve Piç” adlı romanın yazarı Elif Şafak, ilk celsede beraat etti, yazar “Türkiye’de olduğu için”, kitabın çevirmeni Aslı Biçen ve Metis Yayınları’nın yöneticisi Semih Sökmen ise, “yayıncının yasal olarak sorumlu tutulmayışının” ilk örneği olarak davadan muaf kaldılar.

“Ararat’taki Esir Generalden Kan Çiçekleri” kitabının yazarı Mustafa Balbal’a Türk Ceza Kanunu’nun 301. maddesinden ceza verildi. Aynı maddenin iki kez uygulandığı Balbal, ayrı ayrı 5’er ay hapis cezasına mahkum edildi.

Genelkurmay Başkanlığı’nın şikayeti üzerine, “Osmanlı’dan Günümüze Ordunun Evrimi” başlıklı kitabın yazarı Osman Tiftikçi ve ki-

tabın yayıncısı Sırrı Öztürk hakkında "Orduyu alenen aşağılamak" iddiasıyla açılan soruşturma, davaya dönüştü. Yazar hakkında gıyabi tevkif kararı alındı.

Belge Yayınları editörü Ragıp Zarakolu ise, Dora Sakayan'ın "Bir Ermeni Doktorun Yaşadıkları-Garabet Haçeryan'ın İzmir Güncesi" kitabını yayımladığı için hakim karşısına çıktı. Zarakolu hakkında, "Türklüğü ve devletin askeri kuvvetlerini tahkir ve tezyif" iddiasıyla açılan davada, 3 Mayıs tarihinde çevirmen Attila Tuygan sorumlu tutularak beraat kararı verildi.

Belge Yayınları tarafından yayınlanan, George Jerjian'in "Gerçek Bizi Özgür Kılacak" adlı kitabının yayıncısı olarak Ragıp Zarakolu hakkında açılan, "Türklüğü alenen aşağılama" (TCK eski 159, yeni 301) ve "Atatürk'ün anısına hakaret" iddiasıyla 3 yıla kadar hapis talebiyle açılan dava ise, yazar ve çevirmen "yurtdışında olduğu için" devam ediyor.

Aram Yayınevi tarafından yayınlanan, ABD'li ünlü filozof ve dil bilimci Noam Chomsky ve Edward S. Herman'ın "Rızanın İmalatı: Kitle Medyasının Ekonomi Politikası" adlı kitabında yer alan bazı ifadelerden dolayı, yayınevini yetkilisi ile kitabı yayına hazırlayan 2 kişi hakkında açılan "Türklüğü, Cumhuriyeti ve TBMM'yi alenen aşağılama" ve "halkı kin ve düşmanlığa tahrik" etme gerekçesiyle açılan dava beraat ile sonuçlandı.

Doz Yayınevi editörü Ali Rıza Vural, Mesut Barzani'nin iki ciltlik "Barzani ve Kürt Ulusal Özgürlük Hareketi" adlı kitabından hakim karşısına çıktı. Şubat 2003'te yapılan ilk baskısına dava yasa değişikliği nedeniyle düşen kitap, Mayıs 2005'te gerçekleştirilen ikinci baskıdan dolayı yeniden yargılanıyor. Yayınevi sorumlusu Vural hakkında açılan davanın görülmesine Beyoğlu 2. Asliye Ceza Mahkemesi'nde başlandı. İddianamede, "Cumhuriyeti neşren tahkir ve tezyif etmek" ile suçlanan editör Vural'ın, Ceza Kanunu'nun 301/2 maddesi uyarınca üç yıla kadar hapsi isteniyor. Yargılama devam ediyor.

“Acımın Dili Kadın” adlı kitap nedeniyle, kitabın yazarı Murat Coşkun ve Peri Yayınları sahibi Ahmet Önal hakkında TCK 159/1 (yeni 301) “Devletin askeri kuvvetlerini neşren tahkir ve tezyif etmek” iddiasıyla dava açıldı. Ahmet Önal hakkında aynı kitap nedeniyle TCK’nın 312. maddesi (yeni 216) “Halkı ırk farklılığı gözetmek suretiyle kin ve düşmanlığa açıkça tahrik etmek” iddiasıyla ikinci bir dava daha açılmıştı. “Ordu Ne İşe Yarar” adlı kitabın yazarı Erol Özkoray hakkında, “şikayet sonucu” açılan soruşturma ise, Avrupa sözleşmeleri de kaynak gösterilerek, takipsizlik kararı ile sonuçlandı. Kitap içinde yer alan yazılar daha önce yargılanıp beraat etmişti.

Yılın şampiyonu hiç şüphesiz TCK’nın 301. maddesiydi. Düşünce ve yayınlama özgürlüğü bakımından en sorunlu maddeler arasında yer alan bu madde ile ilgili yasal değişiklik olasılığı ne yazık ki, AB süreci ile birlikte donduruldu. Maddenin sorun olmaktan çıkması için, düşünce ve ifade özgürlüğüne ilişkin uluslararası normları dikkate alan yorumları ile, savcı ve yargıçların inisiyatifine daha fazla ihtiyaç kaldı.

TERÖRLE MÜCADELE YASASI (TMY)

2006 yılının en olumsuz gelişmelerinden biri de hiç şüphesiz, basın, yazar ve yayıncı meslek kuruluşlarının uyarılarına karşın, TMY’de yapılan olumlu değişikliklerin geri alınması, hatta kanunda eskisinden daha da olumsuz sonuçlara yol açacak bir düzenlemeye gidilmesi oldu. Bu çerçevede, Özgür Gündem, Atılım, Birgün, Evrensel gibi gazeteler, "Özgür Radyo", "Anadolu'nun Sesi" gibi radyolar, Özgür Halk, Yürüyüş, Kaos GL gibi dergiler zaman zaman yasaklandı ya da kapatıldı (Özgür Gündem, Anadolu'nun Sesi) ve hatta bazıları güvenlik güçlerinin baskınları ile (Atılım) yüz yüze kaldılar. Sanat ve Hayat dergisinin editörü ve BEKSAV Sanat ve Kültür Kurumu’nun Başkanı Hacı Orman ciddi tehditlere maruz kaldı ve tutuklandı. Kapatılan Özgür Gündem hakkında açılan dava sayısı 550’ye ulaşırken, Yazı İşleri Müdürü Hasan Bayar toplam 5 yıl 10 ay hapse mahkum oldu. Gazetenin Yayın

Yönetmeni Hüseyin Aykol hakkında, yaptığı bir röportajdan dolayı, TMY kapsamında dava açıldı. Büyük medyadan Hürriyet ve Radikal gibi gazetelerin de başı, yayınladıkları röportajlardan dolayı TMY ile başları derde girdi.

Peri Yayınları editörü Ahmet Önal'a Hejare Şamil'in yazdığı "Di-aspıra Kürtleri" adlı kitap nedeniyle de TCK'nın 220/8. maddesi "Terör örgütü ve örgütün amacının propagandasını yapmak" iddiasıyla dava açıldı. İstanbul 11. Ağır Ceza Mahkemesi'nde görülen davada mahkeme, görevsizlik kararı vererek dosyayı Kadıköy Asliye Ceza Mahkemesi'ne gönderdi. Önal hakkında Ceza Yasası'nın 220. maddesinden açılan davaya, "terör propagandası"nın 5 yıl hapis ve de para ile cezalandırılan Terörle Mücadele Yasası'nın 7. maddesi temel alınarak devam edecek.

ATATÜRK'E HAKARET DAVALARI

Kurtuluş Savaşının önderi ve Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk'ün manevi şahsiyeti özel bir yasa ile korunuyor. Bu yıl birçok davada Atatürk'ün manevi şahsiyetine hakaret gerekçe oldu

"Latife Hanım"ın yazarı İpek Çalışlar hakkında, kitabında Atatürk'e hakaret ve Atatürk'ü Koruma Kanunu'na muhalefet ettiği iddiasıyla 4,5 yıla kadar hapis istemiyle açılan dava beraat ile sonuçlandı.

Yazar John Tirman'ın "Savaş Ganimetleri: Amerikan Silah Ticaretinin İnsani Bedeli" adlı kitabını Türkçe'de yayınladığı için Aram Yayınları sorumlusu Fatih Taş'ın "Askeri kuvvetleri alenen aşağılama" ve "Atatürk'e hakaret" iddialarıyla açılan dava beraat ile sonuçlandı..

Tohum Yayınevi sahibi Mehmet Ali Varış'a yayıncılığını üstlendiği "Kemalizm Oturan Adam" isimli kitap için Atatürk Aleyhine İşlenen Suçlar Hakkında Kanun uyarınca açılan dava mahkumiyetle sonuçlandı.

Peri Yayınları sahibi Ahmet Önal “Dersimde Alevilik- Munzur Çem” adlı kitapta Atatürk Aleyhine İşlenen Suçlar Hakkında Yasa'nın ihlal edildiği iddiasıyla, Fatih 2'nci Asliye Ceza Mahkemesi'nde de yargılanıyor. Aynı kitaptaki bazı ifadelerden dolayı, eski Ceza Yasası'nın 312. maddesine aykırılık içerdiği iddiasıyla daha önce ayrıca yargılanan Önal, İstanbul 13'üncü Ağır Ceza Mahkemesi'nde mahkum edilmişti.

DERİN DEVLET

Gazeteci Belma Akçura'nın “Derin Devlet Oldu Devlet” adlı kitabının yargılanması (bu dava ocak ayında mahkumiyet ile sonuçlandı), gazeteci Ersin Kalay'ın yazar Musa Anter'in öldürülmesini konu alan “Bir Jitem Dosyası” adlı kitabının yasaklanması, yayıncı Fatih Taş'ın kayıp gazeteci Nazım Babaoğlu'nu konu alan “Kayıpsın Diyorlar” adlı kitabından dolayı mahkum olması, "derin devlete" ilişkin tabunun da hala kırılmadığının göstergesi oldu.

FİKİR VE SANAT ESERLERİ KANUNU

12 Mart 2004 tarihinde yürürlüğe giren Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'ndaki değişiklikler ile yine korsan yayını önlemek gerekçesi ile süreli olmayan yayınları basan matbaaların, yayımlayan yayıncıların ve satan kitapçıların Kültür ve Turizm Bakanlığı'ndan belirli bir ücretle sertifika alma zorunluluğu getirildi. Sertifika almadan kitap basan, yayın, satanlar hakkında 10 milyardan - 100 milyara kadar para cezası getirildi. Böylelikle Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ne ve Anayasa'nın 28. maddesinde "Basın hürdür sansür edilemez. Basımevi kurmak izin alma ve mali teminat yatırma şartına bağlanamaz", ve Anayasa'nın 29. maddesindeki "Süreli ve süresiz yayın önceden izin alma ve mali teminat yatırma şartına bağlanamaz" hükümlerine aykırı olarak Kültür ve Turizm Bakanlığı'ndan sertifika almadan süresiz yayın yapı-

lamaması hükmü getirilmiş oldu. Yayıncıların bu uygulamanın Anayasa ve uluslararası sözleşmelerde tarif edilen yayınlama özgürlüğüne aykırı olduğunu belirterek karşı çıkmaları üzerine uygulama 31.12.2007 tarihine kadar ertelendi. Bu süre içinde yasada gerekli değişiklik yapılarak süresiz yayınları yayınlayan ve satanlar için getirilen sertifika alma zorunluluğunun kaldırılması bekleniyor.

BAŞBAKAN'IN DAVALARI

En çok dava açılmasını sağlayanlar ise, kişisel olarak Başbakan Tayyip Erdoğan, kurum olarak ise Genelkurmay Başkanlığı idi. CHP milletvekili Şükrü Elekdağ da, İngiliz tarihçisi Toynbee tarafından hazırlanan 'Mavi Kitap' adlı tarihsel bir dokümantasyonun önsözünde, kendisinin parlamenter kişiliğine hakaret edildiği iddiası ile, Pencere Yayınları editörü Muzaffer Erdoğan hakkında 20 bin YTL'lik bir tazminat davası açtı. Ne yazık ki, Özel Hukuk da bu tür davalarla eleştiri, ifade ve yayınlama özgürlüğünü kısıtlayan bir araç olarak kullanılmaya çalışılıyor. Bu kurumlar yanında, bir milliyetçi avukatlar grubu da, düşünce ve ifade özgürlüğünü, böyle bir yetki ve haklarının olmamasına karşın, "millet adına" kısıtlamaya çalışan oluşumlar arasında öne çıktı. Başbakan'ın kendisine hakaret edildiği savı ile açtığı davaların sayısı 57 ve bunlardan sadece 10'u reddedildi, 21 davada ise Başbakan'a tazminat ödenmesine karar verildi, 28 dava ise devam ediyor. Bunlar arasında ünlü karikatürist Turan Selçuk da var.

GENELKURMAY'IN DAVALARI

Genelkurmay'ın şikayeti üzerine, emekli General Osman Pamukoğlu hakkında Askeri Mahkeme'de "sırları ifşa ettiği" iddiası ile bir dava açıldı. Gazeteci Abdullah Dilipak da benzeri bir durumla karşı karşıya. Gazeteci Erol Özkoray, Sorun Yayınları editörü Sırrı Öztürk, Osman Tiftikçi (hakkında gıyabi tevkif kararı çıkarıldı), emekli Yüzba-

şı Murat Papuç, Cüneyt Arcayürek, Tuncay Özkan, Belma Akçura, Adnan Bulut, Perihan Bulut da askeri kesimin şikayetleri üzerine yargılandılar. Bu nedenle yıl sonunda, Genelkurmay'ın şikayeti nedeniyle, 35 yıldır düşüncelerinden dolayı yargılanmış olan sosyolog Dr. İsmail Beşikçi hakkında, Esmer dergisinde yayınlanan "Konuşmadık, Bastırdık" başlıklı röportaj nedeniyle derginin editörü Ferzende Kaya ile birlikte yeni bir dava açıldı.

Genelkurmay Askeri Başsavcılığı, Emekli Tümgeneral Osman Pamukoğlu hakkında 'Unutulanlar Dışında Yeni Bir Şey Yok' kitabında gizli kalması gereken bilgileri açıkladığı gerekçesiyle dava açtı. Pamukoğlu hakkındaki iddianamede, kitapta yer alan bilgilerin "devlet sırrı niteliğinde olmadığı, ancak yayınlanan bilgilerin PKK terör örgütü tarafından kullanılmaya başlandığı" belirtildi. Başsavcılık bu nedenle emekli Tümgeneral Pamukoğlu hakkında, Askeri Ceza Kanunu'nun 95. maddesine dayanarak 6 aydan 3 yıla kadar hapis istemiyle dava açtı. Askeri Ceza Kanunu'nun 95. maddesi, "Askerlik görevi ve sıfatı gereği sahip olduğu askeri bilgileri açıklayan ve yazan kişilerin 3 yıla kadar hapsini" öngörüyor.

Genelkurmay Başkanlığı tarafından, 19 Ocak 2006 tarihinde; Esmer Popüler Kültür Dergisi'nde yer alan İsmail Beşikçi'nin "Konuşmadık, Bastırdık" başlıklı yazılarından dolayı derginin yöneticilerinden Ferzende Kaya ile Mehmet Ali İzmir hakkında TCK'nın 301'nci maddesine dayanarak, Adalet Bakanlığı Ceza İşleri Genel Müdürlüğü'ne "gizli" ibaresiyle suç duyurusunda bulunuldu. Bunun üzerine bu dava açıldı.

DERS KİTABINA SANSÜR

Milli Eğitim Bakanlığı (MEB), İlköğretim Vatandaşlık ve İnsan Hakları Eğitimi 7. sınıf ders kitabında göğüs bölgesi çıplak bir kadının bulunduğu dünyaca ünlü resmi sansürledi. Ünlü Fransız ressam Eugene Delacroix'nın, Fransız İhtilali'nin simgelerinden olan 1830 tarihli

"Liberty Leading the People" (Halka Yol Gösteren Özgürlük) başlıklı eseri ders kitabından çıkarıldı.

TÜRKÇE-KÜRTÇE OYUN KİTABINA SORUŞTURMA

Sur Belediye Başkanı Abdullah Demirbaş ve 3 yönetici hakkında, `Dünya Öğretmenler Günü'nde öğretmenlere ve öğrenci velilerine dağıtılan Türkçe - Kürtçe oyun ve eliş kitabı nedeniyle soruşturma açıldı. Kürtçe oyun kitabının bastırılıp dağıtılması ile ilgili İçişleri Bakanlığı müfettişlerinin yaptığı ön incelemenin tamamlanması ardından Diyarbakır Cumhuriyet Savcılığı soruşturma başlattı. Soruşturma kapsamında başkan ve 3 yönetici çağrıldıkları savcılığa giderek ifade verdi. Diyarbakır Cumhuriyet Savcılığı'nın soruşturmayı "Şapka" ve "Türk Harfleri Kanunu'na muhalefet etme" ve "Görevi kötüye kullanma" suçlamaları ile sürdürdüğü belirtildi.

BAŞKOMİSER NEVZAT DA MUZIR'A TAKILDI

Yazar Ahmet Ümit'in "Başkomiser Nevzat" roman dizisinin henüz basılmayan kitabı "Tapınak Fahişeleri"nde, karikatürist İsmail Gülgeç'in çizgi resimlerini "muzır" bulan Başbakanlık Küçükleri Muzır Neşriyattan Koruma Kurulu, kitabın 18 yaşından küçüklere satışını ve afişlerinin yapıştırılmasını yasakladı. Ancak daha önce Doğan Kitabevi de resimlerde "erkek uzvu" görüldüğü gerekçesiyle kitabı basmaktan vazgeçmişti. Küçükleri Muzır Neşriyattan Koruma Yasası, "basılmış eserler sınırlamalara tabi tutulur" hükmü taşıyor.

DİNE HAKARET

92 yaşındaki Sümerolog Muazzez İlmiye Çığ hakkında TCK'nın 216 ve 218. maddelerini ihlal ettiği, yani "halkı birbirine karşı kışkırttığı" gerekçesiyle açılan davanın da beraat ile bitmesi yılın olumlu ge-

lişmelerinden biri idi. Sümerolog Muazzez İlmiye Çığ ile Analiz Basım Yayın Limited Şirketi'nin Sorumlu Müdürü İsmet Öğütücü, Çığ'ın "Vatandaşlık Tepkilerim" adlı kitabında "halkı kin ve düşmanlığa tahrik ve aşağılamak" suçu işlendiği gerekçesiyle yargılandıkları davada beraat etti. Beyoğlu 2'nci Asliye Ceza Mahkemesi, 92 yaşındaki Çığ hakkındaki beraat kararını "suçun yasal unsurları oluşmadığı", Öğütücü hakkındaki kararı da "5187 sayılı yasanın 11. maddesi gereğince sorumluluğu olmadığı" gerekçesiyle verdi.

SONUÇ

Sonuç olarak, 2006 yılının çatışmalı olmakla birlikte, aynı zamanda ifade ve yayınlama özgürlüğü uğruna yoğun bir mücadelenin verildiği bir yıl oldu. İlk kez bir Türk yazarı Nobel Edebiyat Ödülü aldı. Bu ödülün Orhan Pamuk'un başarılı yazarlığının evrensel boyutta kabul ve takdir edilmesi yanında, Türkiye'de cesur yazarların ve yayıncıların kuşaklar boyunca sürdürdüğü yazma, yayınlama ve okuma özgürlüğü mücadelesinin de dünyaca taçlandırılması anlamına geldiğini belirtmek isteriz.

Üyesi olduğumuz Dünya Yayıncılar Birliği'nin (IPA) geçen yıl başlattığı "Özgürlük Ödülü"nü bu yıl Cape Town'daki kitap fuarında alan Zimbabweli meslektaşımız yazarı Trevor Ncube'yi kutluyoruz.

IPA'ya, Moskova'da geçen yıl Çeçen trajedisine cesaretle değindiği için hedef alınarak öldürülen Rus gazeteci Anna Politovskaya'ya ve 19 Ocak'ta İstanbul'da öldürülen gazeteci Hrant Dink'e ayrıca birer "Özel Ödül" verdiği için teşekkür ederiz.

Yayınlama Özgürlüğü Komitesi

2006 ve 2007’de YARGILANAN KİTAPLAR

Yayınevi	Yazar	Kitap
Aram	Gülçiçek Günel	“Dilimiz Varlığımız Dilimiz Kültürümüzdür”
Aram	Timur Şahan	“İtirafçı/ Bir Jitemci Anlattı”
Aram	Tayhan Umut	“Tufanda 33 Gün”
Aram	Ali Aydın	“Kayıpsın Diyorlar”
Aram	Serdem Çiyayi	“Gerilla Şiiri Antolojisi”
Aram	Ayhan Kaya	“Mordemin Güncesi”
Aram	John Tirman	“Savaş Ganimetleri”
Aram	Noam Chomsky	“Rızanın İmalatı”
Aykırı	Seyfi Öngider	“İki Şehrin Hikayesi”
Belge	George Jerjian	“Gerçek Bizi Özgür Kılacak”
Belge	Dora Sakayan	“Bir Ermeni Doktorun Yaşadıkları”
Belge	Zülküf Kışanak	“Yitik Köyler”
Belge	Peter Balakian	“Kaderin Kara Köpeği”
Belge	Erol Özkoray	“Ordu Ne İşe Yarar”
Bilge	Cemal Anadol	“İsrail ve Siyonizm Kıskaçında Türkiye”
Boran	Derleme	“Tecrit’te Yaşayanlar Anlatıyor”
Doz	Mesut Barzani	“Barzani ve Özgürlük Hareketi”
Doz	Mustafa Balbay	“Ararat’taki Esir General”
Ekin	Mehmet Pamak	“Kemalizm, Lâiklik ve Şehitlik”
Evrensel	Ahmet Kahraman	“Kürt İsyanları”
Evrensel	Zeynep Özge	“İmran, Bir İsyan Andı”
Güncel	Ersin Kalkan	“Katille Buluşmak”
Güncel	Belma Akçura	“Derin Devlet Oldu Devlet”
İstanbul Bienali	Halil Altıntepe	“9. Bienal Kataloğu”
Kaynak	Muazzez İlmiye Çığ	“Vatandaşlık Tepkileri”
Literatür	Mara Meimaradi	“İzmir Büyüğüleri”

Mastercard	Özlem İmece	“İstanbul Şehir Rehberi”
Mektup	Emine Şenlikoğlu	“Burası Cezaevi”
Metis	Elif Şafak	“Baba ve Piç”
Merkez	Perihan Mağden	“Hangimiz Uğramadık Haksızlıklara”
Ozan	Sinan Kara	“Sinan'ın Kara Kitabı”
Pencere	Toynbee	“Mavi Kitap”
Peri	M. Erol Coşkun	“Acının Dili Kadın”
Peri	Evin Çiçek	“Tutkular ve Tutsaklar”
Peri	Hejare Şamil	“Diaspora Kürtleri”
Peri	Munzur Cem	“Dersim'de Alevilik”
Peri	Mahmut Baksi	“Teyre Baz / Hüseyin Baybaşın”
Peri	Hejare Şamil	“Öcalan'ın Moskova Güleri”
Sol	Murat Pabuç	“Boyalı Bank Nöbetini Terk Etmek”
Sorun	Osman Tiftikçi	“Osmanlı'dan Günümüze Ordunun Evrimi”
Sorun	Talat Turan	“M. Eymur, Bir MIT'cinin Portresi”
Tohum	Mamo Baran	“Kuzey Batı Dersim: Koçgiri”
Tohum	Erdal Yeşil	“Kemalizm-Oturan Adam”
Tohum	Aytekin Yılmaz	“Çok Kültürlülüğten Tek Kültürlülüğü Anadolu”

31.12.2007 tarihinde hapisteki gazeteciler:

- 1- İbrahim Çiçek**, Tekirdağ 2 No'lu F Tipi Cezaevi
- 2- Sedat Şenoğlu**, Edirne 1 No'lu F Tipi Cezaevi
- 3- Füsun Erdoğan**, Gebze Özel Tip Cezaevi, Gebze/Kocaeli
- 4- Hasan Coşar**, Sincan F Tipi Cezaevi, Ankara
- 5- Ziya Ulusoy**, Tekirdağ 1 No'lu F Tipi Cezaevi
- 6- Bayram Namaz**, Edirne 1 No'lu F Tipi Cezaevi
- 7- Hatice Duman**, Gebze Özel Tip Cezaevi, Gebze/Kocaeli
- 8- Erol Zavar**, Sincan F Tipi Cezaevi, Ankara
- 9- Mustafa Gök**, Sincan F Tipi Cezaevi, Ankara
- 10- Barış Açık**, Kandıra 1 No'lu F Tipi Cezaevi, Kocaeli
- 11- Behdin Tunç**, Diyarbakır D Tipi Cezaevi
- 12- Faysal Tunç**, Diyarbakır D Tipi Cezaevi
- 13- Mehmet Karaaslan**, Mersin E Tipi Cezaevi
- 14- Ali Buluş**, Mersin E Tipi Cezaevi
- 15- Mahmut Tural**, Diyarbakır D Tipi Cezaevi
- 16- Hüseyin Habip Taşkın**, Manisa Cezaevi
- 17- Mehmet Bakır**, Tekirdağ Kapalı Cezaevi
- 18- Erdal Güler**, Bayrampaşa Cezaevi, İstanbul

Kaynak: Tutuklu Gazetecilerle Dayanışma Platformu

2007'de NELER OLDU?

Bu bölümde 2007 içinde gerçekleşen önemli gelişmeler ve olaylardan bazılarını daha genişçe değineceğiz.

100'ÜNCÜ YILA DOĞRU

Türkiye’de sansürün kaldırılışının yüzüncü yılı dolarken, Kürt sorunundan kaynaklanan çözümsüzlük ciddi hak ihlallerinin de temelini oluşturmayı sürdürdü. Güneydoğu’da ve Kuzey Irak’ta operasyonların sürdüğü bu dönemde, sorunun şiddet ve askeri yöntemler dışında diyalog ve siyasi yöntemlerle çözülmesi gerektiğini düşünen kişi ve kuruluşlara baskılar da arttıkça arttı. Silahlı Kuvvetlerin dayattığı yöntemler dışında düşünce açıklayanlar suçlu sayılıyor ve açık saldırıların hedefi haline getiriliyordu. Bu baskıların ilk hedefi, doğal olarak muhalif basın yayın kuruluşlarıydı. Yayınlar ardarda durduruldu, gazeteler kapatıldı, haber alma özgürlüğü sürekli engellendi. Ağustos 2006’dan Ekim 2007’ye kadarki dönemde altı gazetenin yayını toplam 14 kez durduruldu. Gazetelerin en sık kapatıldığı iki ay Mart ve Ekim oldu. Yayın hayatına başladığı 2004 yılından bu yana, muhabirlerinin ve dağıtıcılarının öldürülmesinden, binalarının bombalanmasına kadar her türlü baskı ile karşılaşan “Gündem”in öyküsü, bu konudaki öğeleri içinde barındıran prototip bir örnekti.:

Gündem Kaç Gün Yayın Yapabildi?

17 Ocak 2007’de yayın hayatına başlayan Gündem Gazetesi’nin yayını,

1- 6 Mart 2007’da İstanbul 13’üncü Ağır Ceza Mahkemesi’nin aynı gün içinde verdiği iki ayrı kararla 30 gün durdurdu. Gerekçe “örgüt propagandası”.

2- 6 Mart 2007’de yayını 1 ay durdurulan Gündem yeniden yayına başladıktan iki gün sonra, bu kez İstanbul 11’inci Ağır Ceza Mahkemesi’nin kararıyla ve 15 gün süreyle yine kapatıldı. Gerekçe: Gazetenin 7 Nisan ve 8 Nisan tarihli nüshalarında Kürt sorunuyla ilgili bütün haberler, bazı ilanlar ve köşe yazıları.

3- Gündem, 3’üncü kez 12 Temmuz 2007’de 15 gün süreyle kapatıldı. Kapatmaya yine “örgüt propagandası” gerekçe gösterildi. Bu ka-

rarın Türkiye’de büyük bir siyasi gerilime neden olan 22 Temmuz’da ki milletvekilleri seçimleri öncesine denk gelmesi dikkat çekti.

4- 8 Eylül 2007’de Gündem 4’üncü kez kapatıldı. 30 günlük bu kapatma cezası, PKK lideri Murat Karayılan tarafından kaleme alınan "Halklaşalım kazanalım", "Sözde değil pratikte özeleştiri" başlıklı yazılar gerekçe gösterilerek ve “örgüt propagandası” iddiasıyla verildi.

5- Gündem Gazetesi tekrar açıldıktan bir gün sonra, 9 Ekim 2007’de “örgüt propagandası” gerekçesiyle 30 gün süreyle tekrar kapatıldı.

6- Gazete, son kapatma kararının bitiminden iki gün sonra "PKK propagandası yaptığı gerekçesi" ile yeniden 30 gün süreyle yayın durdurma cezasına çarptırıldı. Bu karardan sonra, ilgililer Gündem’i çıkarmama kararı alarak gazetenin yayın hayatına son noktayı koydu.

Güncel: 3 Kez Kapatıldı

19 Mart 2007’de yayına başlayan Güncel Gazetesi’nin yayını,

1- 19 Mart 2007’de yayın hayatına başladıktan 12 gün sonra 30 Mart 2007’de kapatıldı. Gerekçe: “örgüt propagandası”.

2- Güncel Gazetesi, ikinci kez 17 Temmuz 2007’de 12 gün süreyle kapatıldı. Bu karar, gazetenin “Gündem’in devamı olduğu” gerekçesine dayandırıldı. Gündem gibi Güncel Gazetesi’nin kapatılmasının da 22 Temmuz milletvekili seçimleri öncesine denk gelmesi dikkat çekti.

3- İki defa kapatılan Güncel, 17 Ekim’de tekrar yayına başladı. Gazete aynı gün içinde bir hukuk skandalına imza atan İstanbul 10’uncu Ağır Ceza Mahkemesi tarafından kapatıldı. Mahkeme kapatma kararını, “tüm haber başlıklarında örgüt propagandası yapıldığı ve diğer gazetelerin devamı olduğu” gibi anlaşılmayan, soyut bir gerekçeye dayandırdı.

Yayınlanmadan Kapatma

İstanbul Cumhuriyet Savcısı Zekeriya Ay, 9 Mart 2007’de yayın hayatına başlayan Yaşamda Gündem Gazetesi’nin aynı günkü (9 Mart tarihi) sayısı için İstanbul Emniyeti Güvenlik Şube Müdürlüğü’ne top-

latma emri verdi. Savcı Ay, gazetenin yayımlanmamış nüshaları için de el koyma kararı vererek, bir hukuk ihlaline daha imza attı. Savcı, “Yaşamda Gündem”in, 6 Mart 2007’den itibaren 1 aylık kapatma cezası verilen Gündem Gazetesi’nin devamı olduğunu iddia etti.

Gerçek Demokrasi

Peşpeşe gazetelerin kapatıldığı Ekim 2007’de Gerçek Demokrasi Gazetesi de kapatıldı. İstanbul 10’uncu Ağır Ceza Mahkemesi, 17 Ekim 2007’de “örgüt propagandası” gerekçesiyle gazeteyi kapatma kararı verdi.

Azadiya Welat

15 Ağustos 2006’da yayınına başlayan ve Türkiye’de Kürtçe yayın yapan tek günlük gazete olan Azadiya Welat Gazetesi’nin yayını durduruldu. Diyarbakır 5’inci Ağır Ceza Mahkemesi, 23 Mart 2007’de Azadiya Welat için “örgüt propagandası” gerekçesiyle 20 gün yayını durdurma cezası verdi.

Rekar: “Ülkede Özgür Gündem”de

1 Mart 2004 ile 16 Kasım 2006 tarihleri arasında, Ülkede Özgür Gündem Gazetesi’nin sahibi ile sorumlu yazı işleri müdürleri, bazı yazar ve muhabirleri hakkında çeşitli gerekçelerle 600’ün üzerinde dava açıldı. Gazetenin 17. sayısı hakkında toplatma kararı verildi. Mahkumiyetle sonuçlanan 106 davada toplam 464.694 YTL para ve Sorumlu Yazı İşleri Müdürü Hasan Bayar’a 15 yıl 11 ay 10 gün hapis cezası verildi. Gazete hakkında 4 Ağustos ve 16 Kasım tarihlerinde iki defa 15’er günlük yayını durdurma kararı verildi. İkinci karar, Büyükamıt’ın “Yayınına müsaade edilmemeli” demesinden 6 gün sonra geldi.

Gündem, internette de yasaklandı. Günde 60 bini aşkın kişinin ziyaret ettiği “www.ozgurgundem.net” sitesi, 23 Ekim 2007 tarihli mahkeme kararıyla engellendi.

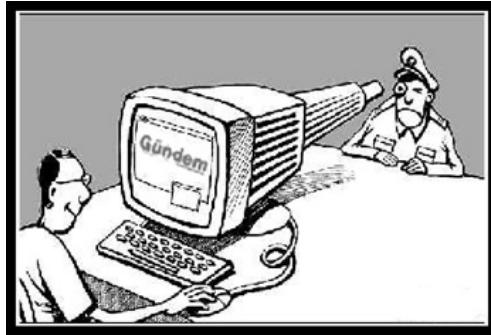
Savcılar, İlk Hedefiniz...

19 Temmuz 2005: Genelkurmay 2. Başkanı **İlker Başbuğ**, gazetecilere verdiği 3 saatlik brifingde Ülkede Özgür Gündem Gazetesi'ni “bölücü terör yandaşı” olmakla itham etti ve **“Dağıtımının engellenmesi için gerekli önlemler alınmalı”** dedi.

11 Haziran 2006: Dönemin Adalet Bakanı **Cemil Çiçek**, Gazeteciler Cemiyeti Genel Kurulu'nda yaptığı konuşmada Ülkede Özgür Gündem Gazetesi'ni hedef göstererek **“Bu gazetenin durdurulması lazım”** dedi.

10 Kasım 2006: Genelkurmay Başkanı **Yaşar Büyükanıt**, Genelkurmay Genel Sekreteri Tümgeneral Zeki Çolak'ın Gazi Ordu Evi'nde verdiği Basın Kokteyli'nde gazetecilerin sorularını cevaplandırdı. Büyükanıt, **“PKK'nun dergileri ve günlük gazeteleri yayımlanıyor. Bunlara müsaade edilmemesi gerek”** dedi.

12 Nisan 2007: Genelkurmay Başkanı **Yaşar Büyükanıt** **“Biliyorsunuz PKK'nın bir gazetesi var: Gündem. Onun elemanı gelip burada bize katılsa olur mu? Onlar PKK'lı”** diyerek Gündem Gazetesi'ni açık hedef haline getirdi.

POLİS İSTEDİ, PARLAMENTO VERDİ

Emniyet Genel Müdürlüğü, Aralık 2006'da TBMM'ye "Polis Mevzuatından Kaynaklanan Sorunlar" başlıklı bir rapor göndererek; kelepçe takma, arama, yakalama, kişisel bilgilerin saklanmasıyla ilgili yargı makamlarından izin almaksızın "takdir kullanma" yetkisi istedi. Yargı denetiminin dışına çıkmak anlamına gelen "takdir hakkı"nın talep edildiği rapordaki istekler şöyleydi:

Kişisel bilgilerin saklanması: Hakkında soruşturma yürütülerek yakalanan şüpheli veya sanıkların kimliklerinin tesbiti için gerekli olan fotoğrafı, beden ölçüleri, parmak ve avuç içi izi gibi tanıtıcı fiziksel özellikler kayda alınabilmeli ve saklanabilmeli.

Kelepçe: Kelepçe kullanımı, polisin takdir yetkisi içerisinde bırakılmalı ve sınırlamaya yer verilmemeli. Yakalanan ve tutuklanarak bir yerden bir yere nakledilecek kişilere kelepçe takılabilmeli. 15 yaşına girmiş çocukların kaçmasını engellemek, kendisinin veya başkalarının hayat veya beden bütünlükleri bakımından doğabilecek tehlikeleri önleyebilmek için kolluk tarafından kelepçe takılabilmeli.

Yakalama: Suçüstü hali dışındaki yakalama yetkisi sınırlandırılmıştır. Kolluk görevlilerine, hapis cezasını gerektiren ve gecikmesinde sakınca bulunan hallerde yakalama yetkisi verilmeli.

Arama: Arama emri için cumhuriyet savcılığının yazılı emri gerekiyor. Hakim kararı üzerine, gecikmesinde sakınca bulunan hallerde kolluk amirinin yazılı emri ile kolluk görevlileri arama yapabilmeli.

Üst arama: Kolluk amirinin yazılı izniyle üst ve eşya araması yapılabilir.

Bu raporun ardından İstanbul Emniyet Müdürü Celalettin Cerrah, Ankara'da 24 Mart 2007 tarihinde yapılan 'Küresel Terörizm ve Uluslararası İşbirliği' konferansında AB'ye uyum sürecinde yenilenen Türk Ceza Kanunu ve Ceza Muhakemeleri Kanunu'nda yer alan bazı hükümlerin değiştirilmesini istedi. Cerrah'ın dile getirdiği olağanüstü taleplerden bazıları ise şöyleydi:

Gözaltı: Gözaltı süresi 4 gün olmalı, bu süre mahkeme kararıyla en az 15 güne daha uzatılabilir.

Arama: Gecikmesinde sakınca bulunan hallerde arama için yazılı emir yetkisi kolluk amirlerine de tanınmalı.

Yakalama: Terör suçlarından yakalananların yakınlarına haber verilmesi zorunluluğu ve avukatlarla görüştürülmesi hakkı 1 ila 4 güne kadar ertelenebilir.

El koyma: Terör suçlarında el koyma işlemi mahkeme kararı olmaksızın kolluk güçleri tarafından yapılabilir.

Belgelerin incelenmesi: Terör suçlarında elde edilen belgelerin savcı değil kolluk güçleri incelemeli.

Kişisel bilgilerin saklanması: Fotoğraf, parmak izi, DNA bilgisinin yer aldığı bilgi bankaları oluşturulmalı. Sınırlarda giriş ve çıkış kayıtları tutulmalı, şahısların fotoğraf ve parmak izleri kaydedilmeli.

Jet Hızıyla Değiştirilen Yasa

25 Mayıs 2007 Cerrah'ın taleplerini dillendirmesinden yaklaşık iki ay sonra AKP'li milletvekilleri Selami Uzun, Kerim Özkul, Sinan Özkan ve Muharrem Tozçöken tarafından hazırlanan, Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu'nda Değişiklik Öngören Kanun Teklifi, TBMM Başkanlığı'na sunuldu.

28 Mayıs 2007 Üç gün sonra ise, polise arama, silah ve zor kullanma, kişisel bilgileri toplama, arşivleme ve derleme konularında yargı denetimsiz geniş yetkiler veren yasa değişikliği teklifi Meclis Adalet Komisyonu'nda kabul edildi.

3 Haziran 2007 Emniyet'in "Polis Mevzuatından Kaynaklanan Sorunlar" raporundaki taleplere uygun olarak hazırlanan Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu'nda değişiklik öngören teklif TBMM Genel Kurulu'nda kabul edildi.

14 Haziran 2007 Cumhurbaşkanı Ahmet Necdet Sezer, kanun değişikliğini onayladı.

15 Haziran 2007 5681 sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu'nda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun, Resmi Gazete'de yayınlanarak, yürürlüğe girdi.

Tutmayın benim polisimin elini...

Yasa değişikliği ile polise,

* Suçun önlenmesi amacıyla kişileri, araçları durdurma; kimlik sorma ve bu sırada soru sorma, sorgulama.

* Parmak izi alma yetkilerinin yanında fotoğraf yoluyla kişisel kayıtların tutulması ve saklanması.

* Kişilerin üstlerini, araçlarını, özel eşyalarını ve belgelerini arama.

* Her türlü cop, kelepçe, basınçlı su, göz yaşartıcı gaz veya toz, fiziksel engel gibi araçlarla zor yöntemine başvurma

* Silah kullanma ve meşru savunma hakkı kapsamında duraksamadan ateş etme.

* Adli görevleri sırasında teşhis yaptırma

konularında oldukça geniş yetkiler tanındı. Ayrıca, kanunda yer alan "makul sebep", "yeterli şüphe", "gerekli tedbir", "gecikmesinde sakınca bulunan haller" gibi terimlerle; kişilerin, dernek, vakıf, sendika ve benzeri örgütlerin özgürlük alanı "polisin tasarruf alanı" haline getirildi. Yasa yürürlüğe girdikten sonra, başta kişi özgürlüğü ve güvenliği olmak üzere yaşam hakkı, toplanma ve örgütlenme özgürlüğü gibi temel hak ve özgürlükler üzerindeki tehdit yoğunlaştı.

Darp, dayak ve işkence arttı

2007'de işkence ve darp iddiaları gündemden hiç düşmedi.

Muzaffer Ateş 17 Kasım akşamı Taksim'de kimlik soran polise "Siz kimsiniz" diye sorunca polis tarafından kendisine yumruk atıldı. Ateş, şikayet için gittiği Beyoğlu İlçe Emniyet Müdürlüğü'nde de "Kimi kime şikayet ediyorsun" denilerek benzer muameleye maruz kaldığı söyledi, hastaneden aldığı raporla savcılığa şikayette bulundu.

Sertan Çelik, 14 Ekim'de Taksim'de müziğin sesini kısmadı diye trafik polisince darp edildi, ardından da tutuklandı.

Taksim Polis Merkezi'nde 10 Ağustos'ta dövülüp yola atılan Mehmet Nezir Çirik'in dalağı alındı.

Mardin Kızıltepe'de 2 Ağustos'ta evine gitmek için otostop yapan Eyyüp Doğan, işaret ettiği, polis aracı olduğunu bilmediği minibüsten çıkan polislerce dövüldü.

Avukat Muammer Öz, 29 Temmuz'da İstanbul'ın Kadıköy İlçesi Moda Senti'nde kimlik soran polisle tartışınca dövüldü, burnu kırıldı.

Hırsızlık iddiasıyla gözaltına alınan 24 yaşındaki Mustafa Kükçe, işkence iddiası soruşturulmadan, 17 Haziran'da Ümraniye E Tipi Cezaevi'nde öldü.

İstanbul'da Ferhat Yalçınkaya, Galatasaray Meydanı'nda çıkan bir tartışma sonrasında kimliği olmadığı ve üzerinden bıçak çıktığı gerekçesiyle 26 Mayıs'ta gözaltına alınıp tahta coplarla dövüldü.

Polisler İstanbul'da 1 Mayıs kutlamaları için toplanan yüzlerce kişiye ve gazetecilere fiziksel şiddet uyguladı. Binlerce kişiyi ya gözaltına aldı ya da özgürlüğünden alıkoydu. Otobüslerde bekletilenlere biber gazı sıktı. Bir polis, lokantada oturan Masis Kürkçügil'e kameraların önünde tokat attı.

Van'ın Özalp İlçesi'ne bağlı Aşağı Turgalı Köyü yakınlarında "mazot kaçakçılığı yaptıkları" iddia edilen 7 kişinin üzerine ateş açan askerler, Muğdat Barış'ı yaraladı.

Grafikler yukarı yukarı...

2007 yılında faili meçhul saldırılar sonucunda 55 kişi yaşamını yitirirken, 29 kişi ise yaralandı. 2007 yılında meydana gelen çatışmalarda toplam 182 asker, 180 PKK'lı ve 6 sivil olmak üzere toplam 368 kişi yaşamını yitirirken, 302'si asker, 14'ü PKK'lı, 9'u sivil olmak üzere toplam 325 kişi ise yaralandı. Sadece Güneydoğu bölgesinde 2007 yılında toplam 2.266 kişi gözaltına alınırken, 579 kişi tutuklandı. 17 ev baskının gerçekleştiği bölgede, 136 kişiye de kaçırılarak ajanlık teklif

edildi. Verilere göre 2007 yılı boyunca sadece bölgede toplam 226 kişi gözaltında işkence ve kötü muameleye maruz kaldı.

17 yargısız infaz iddiası

Polis Kanunu'nun polise verdiği yetki, polisin sınırları aşarak, insanların yaşamlarına kastetmesine neden oldu. Verilere göre 2007 yılı boyunca meydana gelen olaylarda 'dur ihtarına uymadığı' gerekçesiyle 17 kişi öldürüldü.

2 Ocak 2007 Antep'in İslahiye İlçesi yakınlarında kimliği belirle-nemeyen Suriye uyruklu bir kişi askerler tarafından öldürüldü.

10 Ocak 2007 Ankara'nın Cebeci semtinde Mehmet Okur, polisler tarafından öldürüldü.

16 Ocak 2007 İzmir'in Tepecik semtinde "gaspçı olduğu" iddia edilen Şeyhmuz Girgin, polis memuru M.K. tarafından öldürüldü.

8 Şubat 2007 İstanbul'un Okmeydanı Semti'nde "dur" ihtarına uymadığı iddia edilen bir araca polisler tarafından ateş açıldı. Polisler açtığı ateş sonucunda 17 yaşındaki Emrah Dervişoğlu öldü, Tuncay Karabulut ağır yaralandı.

27 Şubat 2007 İstanbul Terazidere'de Y.K. adlı polis, "gaspçı olduğu" iddia edilen Hüseyin Aytaç'ı öldürdü.

4 Haziran 2007 Çanakkale'de hırsızlık iddiasıyla gözaltına alınan Hakkı Çancı'nın Çanakkale Emniyet Müdürlüğü'nde kendini astığı iddia edildi.

6 Haziran 2007 İzmir'de hırsızlık iddiasıyla gözaltında tutulan E.T.'nin 6 Haziran'da kendini astığı açıklandı.

29 Ağustos 2007 Beyoğlu'nda gözaltına alınan Nijerya uyruklu Festus Okey karakolda polisin silahından çıkan kurşunla öldü.

13 Eylül 2007 Van'ın Özalp İlçesi'nde Ejder Demir adlı köylü ablasının evine gitmek için evinden çıktığı esnada askerler tarafından tarandı. Demir ağır yaralı olarak kaldırıldığı Van Araştırma Hastanesi'nde öldü.

18 Eylül 2007 Polonyalı Dariusz Witek, Yabancılar Şubesi Misafirhanesi'nde 'intihar' etti.

27 Eylül 2007 Hozat Boydaş Köyü yakınlarında iki "arıcı" Bülent Karataş ve Rıza Çiçek özel timlerin güpegündüz açtığı ateş ile vuruldu. Çiçek ağır yaralanırken, Karataş öldü.

7 Ekim 2007 19 yaşındaki Ferhat Gerçek, Yenibosna'da dergi satarken polis kurşunuyla vuruldu. Felç oldu.

10 Ekim 2007 Diyarbakır'da Balıkçılarbaşı semtinde polise yönelik gerçekleştirilen bombalı saldırı olayına müdahale etmek için olay yerine gitmek üzere yola çıkan panzer, Emine Arık (65) adlı bir kadını ezerek öldürdü.

21 Kasım 2007 Bir arkadaşı ile parkta oturun iki çocuk babası Feyzullah Ete, polis tarafından keyfi bir şekilde darp edildi. Sol göğsünde darp izi belirlenen Ete'ye tekme atan polis serbest bırakıldı.

24 Kasım 2007 İzmir'de polisin "dur" ihtarına uymadı, barikatta durmadı diyerek ateş açtığı arabayı kullanan 20 yaşındaki Baran Tursun, kafatasına giren mermi nedeniyle 30 Kasım'da yaşamını yitirdi. Arabada bulunan arkadaşları Emre Ökçelik ve Atilla Doğan, kendilerine siren veya megafonla uyarı yapılmadığını, önlerine barikat kurulmadığını sadece tek el ateş edildiğini söyledi. Karşıyaka Emniyet Müdürlüğü Asayiş Ekibi'nde görevli polis memurlarından V.A. ifadesinden sonra serbest bırakılırken O.A. mahkeme tarafından tutuklandı. İçişleri Bakanlığı soruşturma başlattığını duyurdu.

6 Aralık 2007 Van'ın Özalp İlçesi'ne bağlı Yukarı Koçkiran Köyü'nde oturan Nazmi Güler adlı köylü, mazot kaçakçısı olduğu gerekçesiyle İran sınırı civarında askerler tarafından tarandı. Güler, olay yerinde yaşamını yitirirken, köylüler Güler'in yaralı olduğunu ancak askerler tarafından cesedin ortada bırakıldığı için donarak öldüğünü belirttiler.

10 Aralık 2007 Ankara'da Emniyet Müdürlüğü'ne bağlı Terörle Mücadele Şubesi ekiplerince, "DHKP/C'ye yönelik yapıldığı" iddiasıyla bir eve düzenlenen operasyonda Kevser Mırzak öldürüldü. Hukukçular olayın yargısız infaz olduğunu açıkladı.

E-MUHTIRA ve TEPKİLER

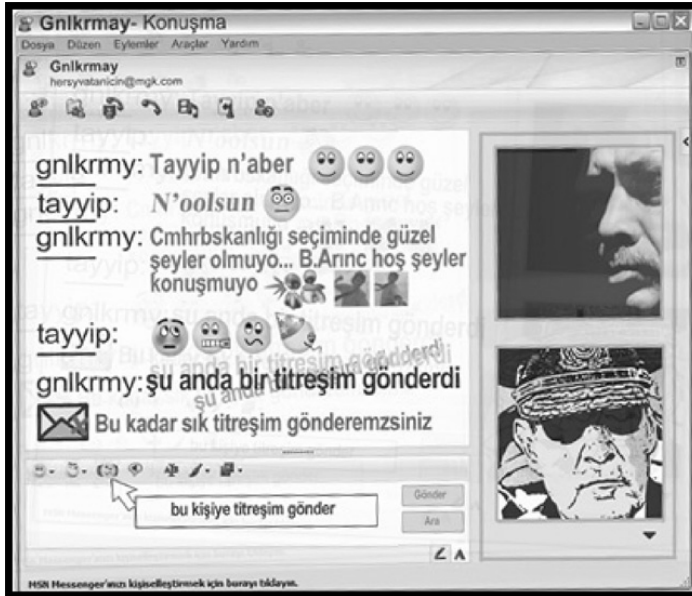
Cumhurbaşkanlığı seçiminin ilk turunda 361 oy çıkması ve CHP'nin beklendiği gibi konuyu Anayasa Mahkemesi'ne taşıması ile doğan gerginlik, Genelkurmay Başkanlığı'nın internet sitesinde 27 Nisan 2007 gece geç saatlerde yeralan bir duyuru ile doruğa çıktı.

Politik çevrelerde "E-Muhtıra" olarak adlandırılan bildiride **"So-run laikliğin tartışılmasına odaklanmış durumdadır. TSK bu tartışmalarda taraftır. Gerektiğinde tavrımı ve davranışlarımı açık ve net bir şekilde ortaya koyacaktır"** denilmekte ve sert bir üslupla hükümet suçlanmaktaydı.

28 Nisan günü yapılan Bakanlar Kurulu toplantısı sonrasında Adalet Bakanı ve Hükümet Sözcüsü Cemil Çiçek bir basın toplantısı yaparak Genelkurmay Başkanlığı'nın Başbakanlığın emrinde bir kurum olduğunu hatırlattı ve ordu ile hükümet arasında çatışma olduğu izlenimi veren bu duyuruyu üzüntüyle karşıladıklarını bildirdi. Çiçek gazetecilerin sorularına yanıt vermedi, ama Başbakan Erdoğan'la Genelkurmay Başkanı Büyükanıt'ın uzun ve olumlu bir telefon görüşmesi yaptıklarını bildirdi.

Öte yandan, başta insan hakları örgütleri olmak üzere sivil toplum kuruluşlarından yoğun tepkiler birbirini izledi. Türkiye İnsan Hakları Vakfı Adana'da, Genç Siviller/Siyasal Ufuk Hareketi Galatasaray'da, Mazlumder ve Özgür-Der İstanbul Fatih'te, Şanlıurfa ve Diyarbakır'da basın duyuruları yaptılar. Güçlü Türkiye Partisi Genel Başkanı Tuna Bekleviç ise Askeri Ceza Kanunu'nun 148. maddesinin çiğnendiğini bildirerek Askeri Yüksek İdare Mahkemesi'ne suç duyurusunda bulundu. Ankara Barosu avukatlarından Kemal Vuraldoğan, Genelkurmay Başkanlığı'nın basın açıklamasının, kendisinde rahatsızlık yarattığını savunarak, Milli Savunma Bakanlığı aleyhine sembolik olarak 1 YTL'lik manevi tazminat davası açtı. Sabancı Üniversitesi Sanat ve Sosyal Bilimler Fakültesi asistanları yaptığı açıklamada; "Her gün de-

mokrazi adına bir ihlale tanık olduğumuz bu günlerde, militer kurumların güç gösterisine ve sonuç aldıklarına tanık olduğumuz bu günlerde, bir kez daha anlıyoruz ki muhtıraya tepki göstermek hayati bir öneme sahiptir" dedi. İnsan Hakları Derneği İstanbul Şubesi de aynı içerikli bir imza kampanyası başlattı. Diyarbakır Barosu Başkanı Av. M. Sezgin Tanrikulu, İnsan Hakları Derneği Diyarbakır Şube Başkanı Av. Selahattin Demirtaş, İnsan Hakları ve Mazlumlar İçin Dayanışma Derneği Diyarbakır Şube Başkanı Av. Nesip Yıldırım da 2 Mayıs 2007 tarihinde Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığı'na, 'Muhtıra' olarak nitelendirilen bildiriye hazırlayan ve yayınlayan kişiler hakkında suç duyurusunda bulundu.

367 KRİZİ

Türkiye'nin 11. Cumhurbaşkanı'nı seçmek için TBMM'de, 27 Nisan 2007'de, yapılan ilk tur oylamaya 361 milletvekili katılınca cumhurbaşkanlığı seçimi mahkemelik oldu.

Cumhurbaşkanlığı krizi; Yargıtay Cumhuriyet eski Başsavcısı Sabih Kanadoğlu'nun "Anayasaya göre cumhurbaşkanı seçmek için ilk iki turda üye sayısının üçte iki çoğunluğuna, yani 367 oya ihtiyaç var." demesiyle başladı. Toplantı yeter sayısının aynı zamanda karar yeter sayısı olduğu CHP tarafından da kabul edildi ve oylamada 367 kişi bulunmaması için, diğer muhalefet partisi milletvekilleri grup kararları aldı. CHP, 27 Nisan'da yapılan toplantının iptali için Anayasa Mahkemesi'ne gitti. CHP lideri Baykal, "367 kararı çıkmazsa ülke çatışmaya sürüklenir" diyerek mahkemeyi etkilemeye çalıştı.

Tartışmanın dışında kalmak istemeyen Genelkurmay da bir emuhtıra ile Anayasa Mahkemesi'ne yol gösterdi.

Mahkeme, CHP'nin başvurusu üzerine Türkiye tarihinde bir ilke imza atarak, krize dönüşen cumhurbaşkanlığı seçimini iptal etti ve yürürlüğünü durdurdu. Mahkeme, toplantı yeter sayısının 367 olduğuna, 184 sayısının yetmeyeceğine karar verdi. "Anayasa Mahkemesi'nin yasama işlevi yoktur" denilerek eleştirilen kararın gerekçesi şöyleydi:

"Cumhurbaşkanının seçimi sürecinde ilk iki oylamada uzlaşmanın sağlanması, 102. maddenin birinci fıkrasındaki 'Cumhurbaşkanı, Türkiye Büyük Millet Meclisi üye tamsayısının üçte iki çoğunluğu ile seçilir' kuralının toplantı yeter sayısını da kapsamasıyla olanaklıdır. Aksi halde, üçüncü fıkradaki birinci ve ikinci oylamalar anlamsız hale gelecek, üçüncü ve dördüncü oylamalarda üye tamsayısının salt çoğunluğu ile Cumhurbaşkanı seçilebileceği için, bir uzlaşmaya da gerek kalmayacaktır.

Üçüncü fıkrada öngörülen üçüncü ve dördüncü oylamalarda, TBMM'nin, adaylardan birini üye tamsayısının salt ço-

ğunluğunun oyuyla seçebilme olanağı karşısında, Meclis'te salt çoğunluğa sahip parti ya da partiler, birinci ve ikinci oylamada üçte iki çoğunlukla aranan uzlaşmaya sıca bakmayabileceklerdir. Bu durum Anayasa'nın, Cumhurbaşkanını seçiminin uzlaşmaya dayanması amacıyla bağdaşmaktadır."

Bundan önce aynı Anayasa ile üç sefer cumhurbaşkanı seçilmiş ve toplantı yeter sayısının 367 olduğu akıllara bile gelmemişti. Şimdi ise anayasa hukukçusu olmayan bir eski savcının yol göstermesiyle ortaya birden bu kavram çıkıverdi.

Anayasal gelişim tarihine baktığımızda, 1961 Anayasası'na göre cumhurbaşkanı seçilemediği için Türkiye darbeye giden yola girmişti. 1961 Anayasası'nda, toplanabilmek için üye tam sayısının yarısı gerekiyordu. Bu nedenle, meclis bir türlü yeterli çoğunluğu sağlayamamış, 100 turdan fazla seçim yapıldığı halde cumhurbaşkanı seçilememişti. 1982 Anayasası, bu sorunu ortadan kaldırmak için toplantı yeter sayısını üçte bire düşürmüştü ve en fazla dört turda cumhurbaşkanı seçilemezse yeni bir seçime gidilerek meclisin yenilenmesini hükme bağlamıştı.

Anayasa Mahkemesi'nin bu tarihi gerçeği reddederek verdiği kararı, anayasa hukukçuları şöyle yorumladı:

Zafer Üskül

"Toplantı yeter sayısının 184, ilk iki turda karar yeter, seçim yeter sayısının 367, son iki turda da 276 olduğu konusundaki görüşümü koruyorum. Neden böyle bir karar verildi bunu tabii ben bilemem. Ancak iki olguyu burada hiçbir yorum yapmadan belirtmem gerekir. Anayasa Mahkemesi kararını e-bildirge veya e-muhtıra ardından ve ana muhalefet partisi Cumhuriyet Halk Partisi genel başkanının Anayasa Mahkemesi'nin aksine bir karar vermesi halinde ortaya bir kargaşa çıkacağı iddiasının ardından verilmiş olduğunu sadece hatırlatmakla yetiniyorum."

Ergun Özbudun

“Hukukta dürüst yorum farkları her zaman görülebilir. Ancak bugün belli bir kesimin belli siyasal amaçlar doğrultusunda hukuk kurallarını çarpıtma gayretine karşı sessiz kalınırsa, yarın başka bir kesimin bambaşka amaçlar uğrunda o kuralları çiğnemesine söyleyecek sözü-müz kalmaz. Hukuk herkes için her zaman gereklidir.”

Yekta Güngör Özden

“Toplantının başlaması-açılması, geçerli sayılması için 184 üye-nin katılımını yetersiz bulmak da büyük bir yanıltır. Sandıktan 367 oy çıkması koşuluyla 184 üyenin katılımıyla seçime geçilebilir. 367 san-dıkta bulunmalı...”

Değişik nedenli yorumlarla, yanıltmalarla, saptırmalarla 367 oy zo-runluluğuna karşı çıkmak gibi toplantının başlaması için de 367 oyu zorunlu saymak Anayasa’yla bağdaşmayan bir anlayışı, engelleme ol-masa bile güçlük çıkarma amacını yansıtmaktadır.”

Hikmet Sami Türk

“Anayasa’nın 96. maddesinde ’toplantı yeter sayısı’ üçte birdir ve 184’tür. 367 oy gerektiği hiç doğru değildir. İlk 2 turda üçte iki çoğun-luk yani 367 oy gerekir. Bulunamazsa, 3 gün sonra ikinci oylama yapı-lır. Yine 367 oy aranır. Ama üçüncü oylamada, salt çoğunluk aranır, bu da 276’dır.”

Yılmaz Aliefendioğlu

“Cumhurbaşkanı seçimine ilişkin maddede, Meclis’te oylamaya katılacak milletvekili sayısı konusunda herhangi bir ifade yer almıyor. Bu durumda Meclis üçte bir çoğunlukla (184) toplanabilir. Cumhurbaş-kanı seçimi için yapılacak ilk iki tur 367 vekilin katılımı olmadan ge-çilirse, hukuka aykırılık oluşmaz. Ancak böyle bir durum siyasi etik açısından şık olmaz.”

1982 Anayasasını yapan hukukçulardan Turgut Tan

“Biz Anayasa’ya hiçbir özel ’toplantı yeter sayısı’ koymadık!”

MALATYA KATLIAMI

‘Misyonerlik yapıyorlar’ diye damgalanan, tehdit edilen ve hedef gösterilen Zirve Yayınevi’nin üç çalışanı öldürüldü. Polis ‘kapı açılmıyor, içeridekilerden bilgi alınamıyor’ ihbarı üzerine gittiği işyerinde; biri Almanya uyruklu, üç kişinin tüyler ürperten işkencelere maruz kalmış cesetleriyle karşılaştı. Uzmanlar cesetlerin resmen ‘doğrandığını’ açıkladı ve hastanede hayatını kaybeden kurbanla ilgili şu bilgileri verdi: “Sayamadığımız kadar bıçak darbesi vardı, işkence amaçlı olduğu çok açıktı. Kalçası, testisleri, anüsü ve sırtı onlarca bıçak darbesiyle doğranmış; parmakları uzunlamasına ve kemiğe kadar defalarca kesilmişti. Boğazında boydan boya çok uzun ve açık bir yara vardı. 51 ünite kan verildi ancak kurtaramadık...” Olayla ilgili dört kişi gözaltına alındı; hepsinin üzerinden de aynı mektup çıktı: “Beşimiz kardeşiz, ölüme gidiyoruz, hakkımızı helal edin...” Emniyet kaynakları zanlıları muhafazakarlığı ağır basan, milliyetçi bir grup olarak tanımladı ve herkes benzer şekilde yorumladı ‘hunharca’ saldırıyı: “Trabzon’daki Rahip Santoro ve gazeteci Hrant Dink cinayetlerinin devamı...” Daha şiddetlisi, daha vahşisi, en inanılmazı belki de... Nasıl oldu da, 19-20 yaşlarındaki insanlar bu kadar vahşileşebildi, adam doğradı ve cinnet getirdi; şiddet nasıl bu kadar boyut değiştirdi?

Birikim Dergisi’nin 4 Mayıs’ta İstanbul Bilgi Üniversitesi Psikoloji Bölümü Klinik Psikoloji Yüksek Lisans Direktörü, Psikoterapist Dr. Murat Paker’le yaptığı söyleşinin bir bölümünü bu soruya cevap bulma umuduyla yayınlıyoruz:

Bu katliamı yapan gençler sizce kışkırtıldı mı?

Bu gençler tabii ki kışkırtıldı! Ama kışkırtmayı geniş anlamda kullanıyorum. İlla birileri gidip, ‘bunları öldürün’ dememiş olabilir ama bunlar tamamen cahil değil, lise mezunu, interneti kullanan, gazeteye bakan, genel iklimden etkilenen gençler..

Her kışkırtılan bu kadar vahşileşebilir mi? 19, 20 yaşındaki gençlerden bahsediyoruz; bu kadar insanlık dışı davranmalarına neden olan dürtü nedir?

Bir kere toplumda şiddete eğilim artıyor. Bu durum yoksullaşma, işsizlik, geleceğe dair umutların azalması, insanların gelecek tasavvurlarının kısıtlanması gibi şeylerle alakalı. Buna ek olarak, demin anlattığım gibi demokratikleşme sürecinin güçlenmeye başlaması ile kendilerini çok daha fazla tehdit altında hissediyorlar. Yani ayaklarını uzun yıllardır bastıkları zemin sarsılıyor. Nedir sarsılma? Mesela yakın zamana kadar ‘Türkiye’de yaşayan herkes Türk’tür’ diye düşünürken, bugün herkes biliyor ki Kürtler vardır, Kürtçe diye bir şey vardır. Bu, bir sürü insana çok alerjik geliyor. Sadece Kürt meselesi değil, başka birçok konuda uzun yıllardır bu toplumun inandırılmaya çalışıldığı bazı bilgilerin pek de bize öğretildiği gibi olmayabileceğini keşfetme sürecindeyiz aslında. Buna acayip tepki duyuyorlar ve artık reddedilemez bir gerçek olduğu için, altlarından kayan zemini tekrar elde edebilmek için çeşitli baş etme mekanizmaları geliştiriyorlar. Bunlardan biri de yok etme, saldırganlaşma. Umarsız bir çaba ama bu değişim sürecinin, Türkiye’nin çok yetersiz de olsa kör total devam eden demokratikleşme sürecinin yan etkileri... Bazı gençler de, ‘madem ki bu zemin kayıyor, madem ki bu reformlar yüzünden devlet eskiden yapabildiği bazı şeyleri yapamaz hale geliyor, o zaman durumdan vazife çıkaralım’ ruh haline girebiliyor.

Cinayetlerin ayrıntılarını okumuşsunuzdur. Bunları yapan normal, sağlıklı bir insan mıdır?

Bunu normal kabul etmemiz tabii ki mümkün değil. Bu işkencele-ri yapanları psikopatoloji açısından konuşabiliriz. Ama mesela Türkiye’de öteden beri çok ciddi işkence problemi var...

Olanlar bu kültürün yansıması mı?

Yani düşman saydığı, ‘mutlak öteki’ diye gördüğü kişinin insanlık dışı olarak kodlanması... Yani Malatya’da işkence yapanlar da, Nazi

kamplarında Musevileri itlaf edenler de, Irak'taki cezaevinde, Türkiye'de ya da başka yerlerde işkence yapanlar da; itlaf ettiklerini, acı verdiklerini kendilerine eşdeğer bir insan canlısı diye görmüyorlar! Yani bu tür hunharca şiddet eylemlerini işleyenler mağdur ettikleri insanları, insan olarak görmüyorlar bir kere... Çünkü insan olarak gördüğün birine, tamam vurabilirsin, şiddet uygulayabilirsin ama bu derece hunharlık yapman çok zor. İşkenceci ise 'temizlenmesi gereken bir şey' diye bakıyor. Burada bu durumdan görev çıkartan birilerinin varolması gerekiyor.

Peki, o “durumdan görev çıkaranların” kafa yapısı nasıl çalışıyor?

Toplumun büyük çoğunluğunda 'vatanımız bölünüyor, tehlike altındayız' ya da 'din elden gidiyor' vs. gibi bir hezeyan var; 'dış düşmanlar' var, 'iç düşmanlar' var, birilerinin bir şeyler yapması lazım. 'Bir şeyler yapmalı' noktasına gelindiğinde, birilerinin aklına darbe yapmak, birilerinin aklına bilmem ne partisini desteklemek, birilerinin aklına gösteri yürüyüşü yapmak, birilerinin de aklına, kendi kişilik yapıları yüzünden şiddete başvurmaya geliyor. Bu kadar hunharca şiddete başvuranların kişisel psikolojik yapıları muhtemelen oldukça antisosyal ve narsistik diyebileceğimiz bir yapıdır...

Bir canavara dönüşmeleri bir cinnet getirme hali midir?

Bu öyle çok anlık değil ama daha geniş bir zaman diliminde gösterilen bir cinnet hali. Bir kere Türkiye toplumunun çoğunluğu bir tür cinnet halinde, hezeyan halinde. Mesela dikkat ediyorum; böyle bir olay oluyor ya da biri karısını doğruyor, psikiyatrilere, psikologlara soruyorlar, yalnızca psikolojik bir analiz yapıyor. 'Hitler nasıl bir adamdı?' diye soruyorlar, psikiyatrik analiz yapıyor. İşkenceciler için 'patolojik insanlardır' deniyor. Bir 'ak-kara mekanizması'nı kullanıyoruz. 'Bizle hiçbir alakası yok, onlar sapık ya da anormal ya da patolojik; dolayısıyla biz temiziz, biz sıyrıldık bu işten' demiş oluyoruz. Bu

çok tehlikeli. Çünkü hepimizin katkısı var ve onlarla bir ortaklığımız var.

Nasıl bir ortaklıktan bahsediyorsunuz?

Bir şekilde kışkırtmışlığımız var, göz yummuşluğumuz var, ciddiye almamışlığımız var! Ben şöyle bir soru sormak taraftarıyım; 5-10 yıldır bu kadar hezeyanlı bir politik kültür devam ederken, niye bu kadar az cinayet işlendi? Asıl soru bu! Çok daha fazlası beklenebilir, olabilir de hala... .. Mesela son 2-2,5 yıldır Türkiye’de 20 tane linç girişimi yaşandı. Hrant Dink cinayeti bunların sonunda oldu. Yani geliş bir anlamda belliydi. Bu linç girişimleri olduğu zaman ne oldu? Valiler, belediye başkanları, emniyet müdürleri çıkıp, ‘Vatandaşın tepkisi, vatandaşın siniri bozulmuş’ falan dediler.

Kahramanlaşma duygusu da cinayet işlemeye teşvik ediyor mu? ‘Kurtlar Vadisi’nde olduğu gibi, kahraman yaratma sevdamız da sebep olabilir mi?

Kuşkusuz öyle bir boyutu da var. Kurtlar Vadisi bu işi çok popülerleştirdi tabii ama sırf o da değil; mesela Susurluk, ‘Bu millet için kurşun atan da bizimidir’ diyen Tansu Çiller! Yani mesele şuna geliyor: Türkiye’de katile katil denemiyor bir süredir! Yani bizim işimize yarayabilecek tarzda katiller kahraman kabul ediliyorlar katil oldukları halde! Bunların içinde Abdullah Çatlı da var, Mehmet Ali Ağca da var. Cezaevinden çıktığında nasıl karşılandığını hatırlayın. Kurtlar Vadisi’nin nasıl sonuçlandığını hatırlayın; yüzlerce insanı katletmiş katiller, devlet toplum kahramanı diye mahkemeden salıveriliyor. Susurluk’u bir anlamda beraat ettiren bir dizi bu.

Olaydan sonra bıçakları yıkadıkları ortaya çıktı. Şayet kaçabileceklerdi, yakalanmasalardı, normal hayatlarına devam edebilecekler miydi?

Tabii. Türkiye’de böyle bir sürü katil dolaşüyor! Hep işkence öneri veriyorum, çünkü bilimsel araştırma düzeyinde de çok çalıştığım bir şey; işkenceci işe gider! İştir onun için; gider işkencesini yapar, aca-

yip ızdıraplar çektirir, akşam marketten alışverişini yapar, eve gider, çoluğunu çocuğunu sever! Bu tür bir şey bu. Bu kadar hunharlık derecesine varmış insanlar, eğer hayatlarına dışarıda devam etselerdi, mesela evlendiğinde en ufak bir şeye itiraz eden karısını da dövebilirdi, trafikte kavga edip birilerini de bıçaklayabilirdi. Ama sonuç olarak Türkiye gibi bir yerde bu tür anti-sosyal davranışlar için ‘norm-dışı’ deme imkanlarımız kısıtlı, çünkü epey yaygınlar.

Amerika’da da 23 yaşında bir öğrenci 33 kişiyi öldürdü. Onun da kişilik bozukluklarından dolayı cinayet işlediği söylendi. Malatya’daki gençler neden işkence yapmayı tercih etti?

Olayın spesifik özelliklerine bakarsak, Hıristiyanlık propagandası yapan birilerinin cezalandırılması eğilimi var; yok ederek, acı çektirerek, ibret olsun diye! ABD’deki olayla Malatya’daki arasında faillerin kişilik özellikleri açısından benzerlikler bulsak bile bu özellikleri harekete geçiren sosyo-politik iklimler oldukça farklı.

Hrant Dink cinayeti de özendirici olmuş mudur bu gençler için?

Bak yapılabilirmiş duygusu yaratmıştır elbette. Yapıldıktan sonra ‘bak binlerce kişi Ogün Samast’ız diye bağırabiliyormuş, insanlar beyaz bere takıp dolaşabiliyormuş, birilerinin gözünde kahraman olabiliyormuş’ diye düşünülmüştür mutlaka. Soruşturma süreci de o kadar çapraşık bir şekilde gidiyor ki, belki de bir şey olmayacak, 3-5 yılla kurtulabilecekler. Net sınırlarımız yok çünkü. Oysa örneğin ‘ırkçılık yasaktır, cezalandırılır’ yasaları hayata geçirilebilse, katile ‘katil’ denebilse, yani net sınırlar çizilebilse bu tür cinayetler azalabilirdi. Hükümete, devlet kurumlarına ve medyaya öncelikli ve acil olarak büyük sorumluluk düşüyor.

GÜVERCİNİ DE VURURLAR !

Agos Gazetesi Yayın Yönetmeni, gazeteci Hrant Dink 19 Ocak 2007'de gazetenin İstanbul, Şişli'de bulunan bürosunun önünde vurularak öldürüldü. Olay, Türkiye'de ve yurtdışında büyük tepki gördü. Dink'in cenazesinde yüzbinlerce insan yürüdü. Cinayetin ertesi günü bir kişi cinayet zanlısı olarak yakalandı. Ardından yürütülen soruşturmada birçok bağlantı ortaya çıkarıldı. Cinayet öncesi ve sonrasında yaşanan olayların kronolojik sıralamasını aktarıyoruz:

6 Şubat 2004 Gaziantep'te bir Ermeni olan Hripsime Gazalyan'ın Agos Gazetesi'nde yayınlanan anlatımlarında ilk kadın pilot Sabiha Gökçen'in 1915 olayları sonrasında evlat edinilen Ermeni çocuklarından biri olduğu ileri sürüldü.

24 Şubat 2004 İstanbul Valiliği'ne çağrılan Dink, iddialara göre burada bir vali yardımcısının yanında bulunan iki kişiden biri tarafından tehdit edildi.

25 Şubat 2004 Valilikteki olaydan bir gün sonra Mehmet Soykan adlı bir kişinin şikayet dilekçesi üzerine Şişli Cumhuriyet Savcılığı tarafından Hrant Dink'in başka bir yazısı için "Türklüğü aşağılamak" suçlamasıyla TCK'nın 301. maddesinden dava açıldı.

26 Şubat 2004 Agos Gazetesi önünde toplanan ve kendilerini Ülkü Ocaklarına mensup olarak tanımlayan bir grup, tehditler de içeren pankartlar açarak gösteri yaptı. Pankart ve sloganlarda "Akıllı ol", "Hesap sorulur", "Eli kırılır" gibi tehdit içerikli ifadeler dikkat çekti.

2 Şubat 2006 Avukatıyla birlikte Şişli Cumhuriyet Savcılığı'na başvuran Dink, Bursa'nın Nilüfer İlçesi'nden Ahmet Demir adlı bir kişiden postayla gelen tehdit mektubunu vererek araştırılmasını istedi.

19 Ocak 2007 Gazeteci ve yazar Hrant Dink Halaskargazi Caddesi üzerinde bulunan Agos Gazetesi'nden çıkışında saat 15.00 sıralarında uğradığı silahlı saldırı sonucu olay yerinde hayatını kaybetti. Başlı-

na ve boynuna isabet eden üç kurşun sonucunda hayatını kaybeden Dink'in cesedinin yakınında 3 adet boş kovan bulundu. [1] Otopsi raporuna göre kurşunlardan ikisi Dink'in kafasına arkadan saplanmıştı. [2] Görgü tanıkları, cinayeti işleyen kişinin 18-19 yaşlarında, kot pantolonlu ve beyaz bereli olduğunu bildirdiler.

20 Ocak 2007 Cinayeti işleyen kişinin kimliğinin aynı gün akşam saatlerinde polisçe belirlendiği ve zanlı O.S.'nin yapılan takip sonucu 20 Ocak Cumartesi günü saat 23.00 sıralarında Samsun Otogar'nda yakalandığı açıklandı. Operasyonu jandarma ve polisin birlikte yürüttüğünü duyuran İstanbul Valisi Muammer Güler, katil zanlısının üzerinde cinayet silahı ve 'cinayetin simgesi' haline gelen beyaz berenin bulunduğunu da açıkladı. Daha sonra sızan bazı haberlere göre O.S.'nin üzerinden bir de Türk Bayrağı çıkmıştı. O gece O.S., yakalandıktan hemen sonra Samsun Otogarı'ndaki jandarma karakoluna götürüldü, üç saat kadar burada kaldıktan sonra 02:00 sıralarında ise Samsun Emniyeti'ne götürüldü. O.S. sabaha karşı özel bir uçakla cinayeti işlediği İstanbul'a gönderildi.

20 Ocak 2007 Katil zanlısı O.S.'ye ait olduğu sanılan beyaz bere, kot mont, kot pantolon ve tişörtün Taksim-Levent metrosunun Şişli istasyonunda bekleyen metronun vagonunda bir poşet içinde bulunduğu açıklandı.

20 Ocak 2007 Katil zanlısı O.S.'nin bir süre futbol oynadığı Yeni Pelitlispor'un basın sözcüsü Hüseyin Hacıoğlu yaptığı açıklamada O.S.'nin cinayet işleyecek biri olmadığını ancak yönlendirilmiş olabileceğini söyledi.

20 Ocak 2007 BBP Genel Başkanı Muhsin Yazıcıoğlu, gazeteci Hrant Dink'in katil zanlısı O.S.'nin partisinin gençlik örgütü olarak bilinen Alperen Ocakları ile hiçbir ilgisinin olmadığını açıklarken partisnin haksız yere hedef gösterildiğini söyledi.

21 Ocak 2007 Katil zanlısı O.S.'nin, Samsun'da yakalandıktan sonra jandarma karakolunda verdiği ilk ifadede "Cinayeti tek başıma

işledim. Dink'in internetteki yazılarını okudum, kanıma dokunuyordu öldürmeye karar verdim İstanbul'a gidip yaptım" dediği; İstanbul'a getirildikten sonraki ilk ifadesinde ise suikast öncesi Trabzon'da yaylada atış talimi yaptıklarını, 10 genç arasında silahı iyi tutup hızlı koştuğu için kendisinin seçildiğini anlattı.

21 Ocak 2007 Başta Hürriyet olmak üzere bazı gazete haberlerine göre katil zanlısı O.S.'nin suikast sonrası Trabzon'a kaçışında otobüs biletini kimliği belirsiz bir kadının aldığı anlaşıldı ancak kadının kimliği öğrenilemedi.

21 Ocak 2007 İstanbul Emniyet Müdürü Celalettin Cerrah, cinayetin herhangi bir siyasi boyutu ve örgüt bağlantısının bulunmadığını suikastın milliyetçi duygularla düzenlendiğini açıkladı.

21 Ocak 2007 12 Eylül askeri darbesinin lideri ve 7. Cumhurbaşkanı Kenan Evren, Marmaris'te gazetecilere yaptığı açıklamada Hrant Dink suikastının arkasında bir örgüt olabileceğini belirterek "Bu cinayet bir çocuğun veya yanındaki arkadaşlarının işi değil. Trabzon'a çöreklenmiş birileri var. 17 yaşındaki bir çocuk özellikle seçilmiş" dedi.

22 Ocak 2007 Hrant Dink cinayetiyle ilgili olarak İstanbul Emniyet Müdürü Celalettin Cerrah'ın Anadolu Ajansı'na dün yaptığı, "Örgütle bağlantısı yok, milliyetçi duygularla işlenmiş bir cinayettir" açıklamasını İstanbul Valisi Muammer Güler düzeltti. CMUK'a göre suçun örgütlü olup olmadığını belirleme görevinin savcılara ait olduğunu belirten Güler, "Soruşturmanın bu yöntemiyle ilgili olarak bizim yapacağımız bir açıklama yoktur. Biraz önce bültenlere düşen beyanla ilgili gerekli düzeltme yapılmıştır" dedi.

22 Ocak 2007 İstanbul Emniyet Müdürlüğü'nde bir basın açıklaması yapan İçişleri Bakanı Abdülkadir Aksu, "Gazeteci Hrant Dink'in hunharca saldırı sonucu hayatını kaybetmesinden milletçe duyduğumuz üzüntü sonsuzdur. Burada tesellimiz zanlının arkasındaki güçlerin önemli bir bölümünün yakalanmış olmasıdır" dedi.

23 Ocak 2007 Emniyet kaynaklı gazete haberlerine göre, O.S.'yi babası televizyon haberlerinde yayınlanan kamera görüntülerinden teşhis ederek ihbar etti, yapılan araştırmada O.S.'nin Trabzon'a gitmek üzere kendi ismini kullanarak bilet alıp 34 JAZ 53 plakalı Metro Turizm otobüsüne bindiği anlaşıldı. Operasyon için en uygun yer olarak belirlenen Samsun Otobüs Terminali jandarma bölgesine girdiği için bu haber askeri yetkililere bildirildi.

23 Ocak 2007 Gazeteci Ertuğrul Özkök'ün yazısından "...Cinayeti işledikten sonra en önemli iki delili, silahını ve beyaz beresini atmamış. Polis bile hayretler içinde. Hiç kendi kendinize sordunuz mu: 'Niye bunları atıp delilleri yok etmemiş?' Cevabı çok basit. Trabzon'a dönüyor. Orada arkadaşlarına övüne övüne, 'Hrant Dink'i ben öldürdüm' diyecek. Büyük bir ihtimalle arkadaşları, 'Atma lan' diyerek dalga geçecekler. Yani inandıramayacak. İşte o nedenle delillerini de getiriyor. Sırf arkadaşlarını ikna edebilmek için. Beni işte bu ruh hali korkutuyor. Örgüt olsa, devletin istihbarat birimleri, güvenlik güçleri onu çökertir. Ama burada neyi çökerteceksiniz? Mahalleyi veya bir şehri mi?"

23 Ocak 2007 Yasin Hayal'in, cinayetten önce Trabzon'da yaşayan emekli bir albayla sık sık bir araya geldiği iddia edildi. Yasin Hayal'in, 'ulusalci' görüşleriyle tanınan ve Trabzon'da etkili bir cemaatle de ilişkisi olan emekli albay H.M.B.'nin görüşlerinden etkilenecek Dink cinayetini planlamış olabileceği ileri sürüldü.

23 Ocak 2007 Hrant Dink'in katil zanlısı O.S.'nin, Cumhuriyet Savcılar'na verdiği 8 sayfalık ifadesinde son sözünün "Hrant Dink'i öldürdüğüm için çok pişmanım" olduğu öğrenildi. Sorgudan önce psikologlar tarafından gözetimden geçen O.S., dün saat 13:45'te savcılar tarafından sorgulandı.

23 Ocak 2007 O.S. ve Yasin Hayal'in yaşadığı Pelitli Beldesi'nde jandarma komutanlığınca belediye hoparlöründen "sivil kişilere bilgi verilmemesi yönünde uyarı anonsu yapıldığı" açıklandı.

23 Ocak 2007 Hrant Dink'in katil zanlısı O.S.'yi azmettirdiği iddia edilen Yasin Hayal'e talimat verdiği öne sürülen gözaltındaki KTÜ öğrencisi Erhan Tuncel'nin, BBP Lideri Muhsin Yazıcıoğlu'nun Trabzon gezilerinin organizasyonunda görev aldığı ileri sürüldü. Yazıcıoğlu'nun Trabzon'da düzenlediği bir basın toplantısında çekilen fotoğrafta Tuncel, Yazıcıoğlu'nun arkasında görünüyor. BBP Genel Başkanı Muhsin Yazıcıoğlu, gazeteci Hrant Dink cinayetine ilişkin gözaltına alınan E.T. ile aynı fotoğraf karesinde yer almasıyla ilgili olarak, "BBP üyesi olduğumu sanmıyorum, ama ocağa, gençlerin arasına gelmiş gitmiş olabilir. Her fotoğraftan bir suçlu mu ihdas edeceğiz" dedi.

23 Ocak 2007 Lig B Yükselme Grubu takımlarından Adana Demirspor Kulübü'nün hafta sonu sahasında yapacağı Alanyaspor maçında gazeteci Hrant Dink'in öldürülmesini kınamak amacıyla sahaya "Hepimiz Hrant Dink'iz, hepimiz Ermeniyiz" yazılı pankartla çıkma isteği, Futbol Federasyonu tarafından uygun görülmedi.

23 Ocak 2007 Agos Gazetesi Genel Yayın Yönetmeni Hrant Dink'in öldürülmesi nedeniyle gözaltına alınan Erhan Tuncel'in, son 5 yıldır adli sicil kaydının bulunmadığı ortaya çıktı.

24 Ocak 2007 Emniyetteki sorgusunun ardından Beşiktaş Adliyesi'ne çıkarılan Yasin Hayal, gazetecilere "Orhan Pamuk akıllı olsun, akıllı" diye seslendi. Aynı gün adliyede azmettirici Yasin Hayal ile katil zanlısı O.S. ilk kez yüzyüze geldi. O.S.'nin bu yüzleşmede Hayal'e, "Onu niye bana öldürttün" dediği öğrenildi. O.S., "Yasin Hayal öldür dedi, öldürdüm" diye ifade verdi.

24 Ocak 2007 Hrant Dink suikasti için bir açıklama yapan Trabzon Valisi Hüseyin Yavuz, bir soru üzerine "Amatörce işlenmiş bir cinayet. İdeolojik örgüt yok. İsmi bildiğimiz kişi tarafından kullanılmış ve örgütlendirilmiştir. Teşvik edilmiştir" dedi.

24 Ocak 2007 İstanbul Cumhuriyet Başsavcısı Aykut Cengiz Engin, adliyeye sevk edilen O.S. ile Yasin Hayal'in de aralarında bulunduğu 5 kişinin tutuklandığını belirterek, "Şüphelilere isnat edilen suç-

ların vasıf ve mahiyetinden de anlaşılacağı üzere, sanıkların cürüm işlemek için silahlı bir teşekkül oluşturdukları sonucu çıkmaktadır" dedi.

24 Ocak 2007 Ankara Barosu Başkanlığı, İçişleri Bakanlığı'na başvurarak, Agos Gazetesi Genel Yayın Yönetmeni Hrant Dink'in son yazısında söz ettiği ve "kendisini yazıları nedeniyle uyardığını" öne sürdüğü İstanbul Vali Yardımcısı ile yanındaki 2 kişi hakkında disiplin ve ceza soruşturması başlatılmasını istedi.

24 Ocak 2007 Adana'da bazı parti ve dernekler, Agos Gazetesi Genel Yayın Yönetmeni Hrant Dink'in öldürülmesiyle ilgili aralarında İçişleri ve Adalet Bakanları'nın da bulunduğu 7 kişi hakkında suç duyurusunda bulundu.

25 Ocak 2007 Halen Sinop'ta yayımlanan Haber 57 Gazetesinde köşeyazarlığı yapan Mete Çağdaş, Sinop Cumhuriyet Savcılığı'na başvurarak, Hrant Dink'in öldürülmesi nedeniyle atılan "Hepimiz Ermeniyiz" şeklindeki sloganların ve taşınan dövizlerin TCK'nın 301. maddesine aykırı olduğunu belirterek, cenaze tertip komitesi ve katılımcılardan davacı oldu.

26 Ocak 2007 İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı'nın istemi üzerine İstanbul 11'inci Ağır Ceza Mahkemesi'nce tutuklanan Hrant Dink'in katil zanlısı beş kişi, ilk aşamada terör örgütü kurmakla suçlanmadılar. Davanın da bu yönde açılması durumunda zanlılar önemli avantajlar elde edebilecek.

28 Ocak 2007 Trabzonspor taraftarı Kayserispor maçında, "Hepimiz Türküz", "Hepimiz Trabzonluyuz", "Hepimiz M. Kemal'iz" pankartı açarken, aynı gün oynanan Malatyaspor-Elazığspor maçında da benzer pankartlar açıldı.

30 Ocak 2007 Trabzon Emniyet Müdürlüğü'nün, Gazeteci Hrant Dink'in öldürüleceği ihbarında bulunan "kilit isim" Erhan Tuncel'den aldığı bilgiyi cinayetten tam 11 ay önce İstanbul Emniyet Müdürlüğü'ne ilettiği iddia edildi. İçişleri Bakanı Abdülkadir Aksu, Milliyet'in konuya ilişkin sorusunu "Bütün iddialar araştırılacak" diye yanıtladı.

Dink'in öldürülmesinin ardından Trabzon'da gözaltına alınan Karadeniz Teknik Üniversitesi (KTÜ) öğrencisi Tuncel'in "polis muhbiri" olarak saldırıyı planlama aşamasındayken emniyete bildirdiği iddialarının yankıları sürüyor.

1 Şubat 2007 ANKA ajansının haberine göre, Trabzon Emniyeti'nde görevli yetkili, Dink cinayetinin sanıklarının en son Ağustos-Eylül-Ekim döneminde 3 aylık mahkeme kararıyla dinlendiğini öne sürdü. McDonalds bombacısı ve Dink suikastı azmettiricisi Yasin Hayal'in başıboş bırakılmadığını ileri süren aynı yetkili, şu iddialarda bulundu:

"23 Ekim 2006 tarihinde dinlemenin yenilenmesi için mahkeme kararı istedik. Ancak ne olduysa o anda oldu ve şahısların polis bölgesinde ikamet etmediği gerekçesiyle soruşturma ve dinleme talebimiz kabul edilmedi. Ama bu tarihe kadar yapılan görüşme trafiğinde herhangi bir eylem belirtisi görünmüyordu. Yasin Hayal ve grubuna yönelik yapılan çalışmalarda gözden kaçırılan en önemli nokta, bu kişilerin tamamının Jandarma bölgesi olan Pelitli'de ikamet etmesi. Bu arada biz haddimizi aşıp, İçişleri Bakanlığı'nın protokolle belirlediği emre karşı çıkıp bu bölgeden istihbarat topladık. Hatta bir şekilde dinleme bile aldık. Yaptığımız çalışmaları da yetkili mercilere ilettik. Fiziki takibi Jandarma fark edince kestik."

2 Şubat 2007 Katil zanlısı O.S.'nin Samsun'da yakalandıktan sonra Atatürk'ün sözünün yazılı olduğu Türk bayraklı poster önünde poz verdiği fotoğrafları ile jandarma ve polislerle birlikte çekilmiş video görüntüleri ortaya çıktı. TGRT'de yayınlanan görüntülerin jandarma karakolunda çekildiği ileri sürüldü ancak sonra bu yerin Samsun Emniyet Müdürlüğü olduğu anlaşıldı. Tüm görüntülerde jandarma ve polis görevlilerinin O.S.'ye kahraman muamelesi yaptıkları görüldü. (Daha sonra O.S.'nin Samsun Emniyet Müdürlüğü'ndeki çay ocağında bayraklı fotoğrafları çekilirken İl Emniyet Müdürü Mustafa İlhan ve Görevli Jandarma Komutanı Yüzbaşı Murat Bayrak ile bir savcının da orada olduğu saptandı. Söz konusu kasette O.S. ile birlikte görülen polis ve jandarma personelinin, daha önce kamuoyuna yansıyan kişiler ol-

duğu belirlendi. Ayrıca dijital ve eski sistem makaralı film kullanılan fotoğraf makineleriyle çekilmiş 50'ye yakın fotoğraf bulunurken, bazı görevlilerin cep telefonlarıyla yaptıkları kayıtlara da el konuldu.)

2 Şubat 2007 Geçen yıl düzenlediği "Yılın Faşistleri" adlı kampanyada, Agos Gazetesi Genel Yayın Yönetmeni Hrant Dink'e "Yılın faşistleri" sıralamasında 6'ncılığı veren Türk Solu dergisi, bu kampanyası mahkemelik olmasına rağmen yayınıını sürdürüyor. Dergi, Dink'in öldürülmesinin ardından da suikasttan rahatsız olmadığını ifade eden yazılarla piyasaya çıktı. Gökçe Fırat imzalı ve "Türkiye bir düşmanını kaybetti" başlıklı başyazıda, "Dink'in öldürülmüş olması onu bir basın şehidi ya da demokrasi şehidi yapmaz. Sonuçta o, yaşarken bu vatana karşı Ermeni tezlerini savunan bir Türk ve Türkiye düşmanıydı" denildi.

4 Şubat 2007 Hrant Dink cinayetiyle ilgili olarak tutuklanan ve "polis muhbiri" olarak çalıştığı ortaya çıkan üniversiteli Erhan Tuncel'in, Trabzon'daki McDonalds'a düzenlenen bombalı saldırının ardından mahkemeye polis zoruyla getirilmesinin istendiği duruşma tensip tutanağını Milliyet ele geçirdi. Erhan Tuncel, karara rağmen hiçbir celsede hâkim karşısına çıkarılmadı ve adeta yok sayıldı. Tuncel'i dinlemek isteyen mahkeme de, daha sonraki duruşmalarda girişimde bulunmadı.

4 Şubat 2007 Afyonkarahisar Atatürk Stadı'nda, tribünler Hrant'ın katilini destekleyen sloganlarla "Hepimiz Oğün'üz" diye bağırды ve beyaz bere taktılar.

5 Şubat 2007 Malatya İnönü Stadı'nda 28 Ocak Pazar günü oynanan Malatyaspor - Elazığspor karşılaşmasında, öldürülen Hrant Dink'in Malatyalı olması nedeniyle "Ermeni Malatya" yazılı pankart açan Elazığsporlu üç taraftara "bir yıl stada alınmama" cezası verildi. Elazığ Valisi Muammer Muşmal, pankartı açtığı belirlenen üç kişiye 5 Şubat'ta yapılacak İl Spor Güvenlik Toplantısı'nda bir yıl statlara girme-

me cezası verileceğini, bu kişilerin maç saatinde Emniyet'te gözetim altında tutulacağını açıkladı.

6 Şubat 2007 Hrant Dink suikastinin planlayıcıları arasında olduğu anlaşılan Erhan Tuncel'in, Hrant Dink'in Yasin Hayal tarafından öldürüleceğini Şubat 2006'da polise bildirdiği, Trabzon Emniyet Müdürlüğü'nün de durumu Ankara'daki Emniyet Genel Müdürlüğü ile İstanbul Emniyet Müdürlüğü'ne rapor ettiği belirlendi.

Suikast planının, Emniyet'ten yaklaşık 5 ay sonra jandarma yetkililerine de ihbar edildiği ifade tutanaklarına geçti. Milliyet'in haberinde yer alan ifadelere göre, Yasin Hayal'in halasının eşi Coşkun İğci, 31 Ocak'ta Trabzon'da gözaltına alındı ve İstanbul Terörle Mücadele Şube Müdürlüğü'nde sorgulandı. İğci sorgusunda, 2004'ten itibaren jandarmaya muhbirlik yaptığını ve Hayal'in Dink'i öldürme planını Temmuz 2006'da jandarma istihbaratından yetkililere bildirdiğini söyledi.

8 Şubat 2007 O.S. ve azmettirici Yasin Hayal'in oynadığı Pelitlispor futbol takımının sahası polis tarafından kapatıldı.

9 Şubat 2007 Hrant Dink suikastinin azmettiricisi olarak tutuklanan Yasin Hayal'in 2004'te Trabzon'da gerçekleştirdiği bombalama olayından sonra İstanbul'da yakalandığı evle, Dink cinayetini işlemek için kullanmayı tasarladığı evin aynı olduğu, müfettişlerin bu konuda İstanbul Emniyeti'nin ciddi bir ihmalinin bulunduğunu saptadığı öne sürüldü.

12 Şubat 2007 Trabzon Cumhuriyet Savcısı Fatih Genç, Hrant Dink ile Şubat 2006'da işlenen rahip Andrea Santoro cinayetleri arasında bağlantı olup olmadığını belirlemek için, Santoro'nun katili 16 yaşındaki O.A.'yı bir yıl sonra cezaevinde iki kez ziyaret ederek, azmettirici olup olmadığını sordu. O.A. ise, Türk Ceza Kanunu'nun "etkin pişmanlık" hükmünü düzenleyen 168. maddesini de hatırlatan Genç'e, kendisini kimsenin azmettirmediğini söyledi.

15 Şubat 2007 Terör yoksa dinleme yok. İletişim İzleme Yönetmeliği'ne göre, terörist sayılmayan suç örgütü üyelerinin telefonlarını

dinlemek zorlaştırılıyor. Gazeteci Hrant Dink ve rahip Santoro cinayetleri terör örgütlerinin faaliyetleri olarak nitelendirilmemişti.

22 Mart 2007 Hrant Dink cinayetini azmettirdiği iddiasıyla tutuklanan "büyük ağabey" Erhan Tuncel'in, cinayetin ardından Trabzon istihbarat şubesinde M.Z. isminde bir polis memuru ile telefonla konuştuğu tespit edildi. 6 ay önce Trabzon Emniyet Müdürlüğü'nden Bartın'a tayini çıkan M.Z.'nin Erhan Tuncel'e, "Cinayeti sizinkiler mi işledi? Cinayet bana anlattığın gibi mi işlendi? Yasin mi vurdu?" şeklinde sorular sorduğu öne sürüldü. Hrant Dink suikastının ardından soruşturmayı yürüten İstanbul polisinin elde ettiği bulgular, Dink cinayetine kadar gelen ihmaller zincirinin 2004 yılında Trabzon'da McDonald's'ın bombalanmasıyla başladığını, rahip Santoro cinayetiyle devam ettiğini ve Hrant Dink'in öldürülmesiyle son bulduğunu gösteriyor.

27 Mart 2007 Gazeteci Hrant Dink'in öldürülmesi ile ilgili soruşturma kapsamında gözaltına alınan BBP Trabzon İl Başkanı Yaşar Cihan'ın, polise verdiği ifadede Erhan Tuncel ve Yasin Hayal'in Dink'i öldürme planı yaptıklarını Trabzon'da herkesin bildiğini söylediği ileri sürüldü. Gazete haberlerine göre Yaşar Cihan'ın polis ifadesinde "Onları bu plandan vazgeçirmek istedim ama ulaşamadım" diye konuştu.

Yaşar Cihan'ın oğlu Bahadır Cihan ise Erhan Tuncel'i üniversiteden tanıdığını, Yasin Hayal'le de mahalleden arkadaş olduklarını anlatarak, "Her ikisi ile Alperen Ocakları'nda samimi oldum. Dink cinayeti ile bir bağlantım yok. 1 yıldan beri her ikisi ile görüşmüyorum. benim görüşüme göre Erhan Tuncel başkaları tarafından kullanıldı" diye ifade verdi.

27 Mart 2007 Hrant Dink'in oğlu Arat ve kardeşi Orhan Dink, İstanbul Adliyesi'nde soruşturmayı yürüten savcılardan Fikret Seçen'le görüştü. Dink'in öldürülmesiyle ilgili olarak yürütülen soruşturma kapsamında ikinci kez savcılık makamına gelen Dink ailesi ve avukatları Arzu Becerik ile Savcı Seçen arasındaki görüşme yaklaşık 20 dakika sürdü. Becerik, daha sonra bir açıklama yapacaklarını belirtirken, Arat

ve Orhan Dink soruları yanıtsız bıraktı. Dink ailesi, 15 Mart'ta da İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı'na gelerek, soruşturma ile ilgili kaygı ve taleplerini içeren bir dilekçe sunmuştu.

28 Mart 2007 Hrant Dink suikastinin kilit ismi Erhan Tuncel'in Trabzon'da gözaltına alındığı sırada, polis kendisine diğer zanlıların ifadelerini okuduğu ve fikrini aldıktan sonra serbest bıraktığı ortaya çıktı. Dink cinayetine ilişkin soruşturma kapsamında tutuklanan ve Tuncel'in ev arkadaşı olan Tuncay Uzundal'in polise verdiği ifade, diğer zanlıların ifadelerinin Tuncel'e okunduğunu söylediği anlaşıldı. Cinayetten hemen sonra Trabzon polisi tarafından gözaltına alınan, ancak olayla ilgisi olmadığı gerekçesiyle serbest bırakılan Tuncel'in Uzundal'a "Dün gece emniyet müdürlüğünde yakalanan şahısların ifadelerini bana okuttular. Fikrimi aldılar, bıraktılar" dediği öğrenildi. Uzundal ayrıca, Tuncel'in MİT, polis ve jandarmayla bağlantılarına ilişkin önemli bilgiler de verdi. Uzundal, cinayetin azmettiricisi Yasin Hayal'in yakalandığını televizyondan öğrendiğini, o gün geç saatlere kadar Tuncel'in eve gelmediğini anlattı. Tuncel'in telefonunun da kapalı olması üzerine, daha önceden evlerine gelip giden bir astsubaya Tuncel'i sorduğunu dile getiren Uzundal, sözlerini şöyle sürdürdü: "Önceden tanıdığım astsubay Satılmış Şahin'i aradım. Tuncel'in yakalanıp yakalanmadığını sordum. O da bana, 'Ne alaka, haber alırsam sana dönerim' dedi.

20 Nisan 2007 Gazeteci Hrant Dink ve rahip Santoro cinayetleri sonrasında Trabzon'daki Pelitlispor takımının internet sitesinden saldırılara verilen desteğin benzeri Malatya'da ortaya çıktı. Malatyasporlular.com adlı internet sitesinin forum bölümünde, bazı katılımcıların vahşeti desteklemesi dikkat çekti. Pelitlispor'un internet sitesinde de saldırganlar "Malatya şövalyeleri" olarak nitelendirildi.

10 Mayıs 2007 Dink suikastine ilişkin soruşturma kapsamında, Emniyet İstihbarat Daire Başkanlığı'nın İstanbul'a gönderdiği Erhan Tuncel'le ilgili 48 sayfalık raporun imha edildiği ortaya çıktı. Gazetelerde yer alan ve dava dosyasının kaynak gösterildiği haberlere göre

olay şöyle gelişti: İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı, 29 Ocak'ta İstihbarat Daire Başkanlığı'na bir yazı yazarak bilgi ve belge istedi. Trabzon Emniyet eski Müdürü ve İstihbarat Daire Başkanı Ramazan Akyürek'in imzasıyla 6 Şubat'ta savcılığa gönderilen dosya, Tuncel'le ilgili 48 sayfa bilgi içeriyordu. Ancak Akyürek gönderdiği yazıda, söz konusu bilgilerin, içerikleri itibariyle hayati önemi haiz olduğunu ve hiçbir şekilde deşifre edilmemesi gerektiğini de belirterek, evrak ekinde yer alan tüm belgelerin incelendikten sonra imha edilmesini istiyordu. İhtiyaç duyulduğu takdirde belgelerin, arşivlerden her zaman temin edilebileceği notu da raporda mevcuttu. Savcılık da, istendiği zaman temin edilebileceği için belgelerin imha edilmesine karar verdi. Tuncel'den sorumlu polis memuru M.Z. ise ifadesinde, Erhan'ı, Yasin'in çevresindeki en akıllı bilgi alabilecek kişi olarak tespit ettiklerini belirterek, "Erhan, bize Yasin'in Dink'i öldürmek istediğini söyledi. Ciddiye alıp etraflıca incelemeye başladık. Yasin'in telefonunu takibe aldık. Söylentilerin ciddi olduğunu anlaşıncı, durumu iki kez rapor halinde Daire Başkanlığı'na bildirdik, Erhan aracılığıyla Yasin'i eylemden vazgeçirmeye çalıştım" dedi

19 Mayıs 2007 İstanbul'daki Ermeni okullarına "Son uyarı ve ikaz" başlığıyla imzasız tehdit mektupları gönderildiği öğrenildi. Gazete haberlerine göre, "Bazı Ermeniler Türkiye'nin bütünlüğüne zarar verecek ayrılıkçı hareketler içinde. Bunların ev ve iş adresleri tarafımızdan çok iyi bilinmektedir" ifadelerine yer verilen mektuplar Esayan, Getronagan, Tıbrevank Liseleri ile Yeşilköy, Topkapı Levon Vartuhyan, Bakırköy Dadyan, Tarkmançats ve Karagözyan İlköğretim Okulları'na gönderildi.

1 Haziran 2007 Trabzon İl Jandarma Komutanlığı'nın, Hrant Dink suikastının önlenmesinde bir ihmalinin olup olmadığını araştıran dört müfettişin, ortak bir kaniya ulaşamadığı öğrenildi. İki mülkiye müfettişinin, jandarma istihbaratta görevli dört er hakkında soruşturma izni verilmesi gerektiğini belirtirken, iki jandarma müfettişinin soruş-

turmaya gerektirecek kadar sağlam bir iddianın bulunmadığını söyledikleri öne sürdü.

7 Haziran 2007 Veli Küçük, Dink'in ölümünün ardından yaptığı açıklamalar nedeniyle, ailenin avukatlarından Erdal Doğan hakkında 10 bin YTL tazminat istemiyle dava açtı. Dava dilekçesinde, Doğan'ın açıklamalarla Küçük'ü hedef gösterdiği belirtildi.

25 Haziran 2007 Dink suikastinde ihmali olduğu gerekçesiyle Trabzon İl Jandarma Komutanı Ali Öz ve 5 personeli hakkında inceleme yapan ve soruşturmaya izin vermeyen müfettiş raporuna itiraz edildi. Dink'in eşi Rakel Dink'in avukatları Trabzon Bölge İdare Mahkemesi'ne başvurdu.

30 Haziran 2007 Dink cinayetinden sonra polis ve jandarma arasında yaşanan çatışma, son olarak mülkiye ve jandarma müfettişlerinin hazırladığı 'ortak rapor'da ortaya çıktı. Mülkiye müfettişleri, jandarma komutanları kusurlu derken, jandarma müfettişleri suikastı muhbirleri vasıtasıyla önceden bilen Emniyet personelinin kusur işlediği görüşünü savundu.

2 Temmuz 2007 Hrant Dink suikastının tetikçisi O.S. ve kamuoyunda 'ağabey' olarak anılan diğer sanıklar, ilk kez hakim önüne çıkarıldı. 12'si tutuklu 18 sanığın yargılandığı davanın duruşması, tetikçi O.S.'nin olay tarihinde 18 yaşından küçük olması nedeniyle basına ve izleyicilere kapalı yapıldı. Ayrıca, Dink cinayetinin azmettiricilerinden Yasin Hayal'in yakalandıktan bir müddet sonra sorgusunu yapan İstanbul Cumhuriyet Savcısı'na bir mektup yazarak savcıya sitem ettiği; 'Bana konuşsam serbest kalacağımı söylediniz. O kadar bilgi verdim ama sonuç yok. Devlet için çalıştıysak haklarımızı korumak da devlete düşmez mi?' diye yazdığı ortaya çıktı.

4 Aralık 2007 Samsun Cumhuriyet Savcılığı, Dink cinayetinin ardından Samsun'da yakalanan O.S.'nin jandarma ve polislerle çektiği samimi görüntülerde suç unsuru bulamadı. Savcılık O.S.'nin eline Türk bayrağı veren, poster gibi fotoğraflarını çeken ve katil zanlısıyla kolko-

la giren güvenlik görevlileri hakkında takipsizlik kararı verdi. Savcılık, polis ve jandarmanın bu hareketlerini 'kamusal hizmet için birbirleriyle yarış halinde' olmalarına bağladı.

30 Ağustos 2007 Hrant Dink cinayeti davası kapsamında Trabzon Emniyeti'nde soruşturma yürüten İçişleri Bakanlığı müfettişleri, buradaki memurların görevlerini yerine getirdikleri ve cinayette kusurları olmadığı sonucuna vardı.

1 Ekim 2007 Hrant Dink cinayeti davasının ikinci duruşması başladı. O.S.'nin ilk ifadesi alındı. Müdahil avukatların verdiği bilgiye göre, O.S. "Yasin Hayal bu işi yapmam için beni zorladı. Korkumdan nasıl olduğunu anlamadım, Hrant Dink'i vurdum. Kendime geldiğimden dayımdaydım. Gece uyuyamadım, pişmanım, ailesi olduğunu bilmiyordum, bilsem vurmazdım" dedi.

Dink suikastı davasının ikinci duruşmasında yargılanan tutuklu sanıkların getiren cezaevi aracının üzerindeki, 'Ya sev ya terk et' yazısı dikkat çekti.

3 Ekim 2007 Dink cinayetinin azmettirici olduğu iddiasıyla yargılanan polis muhbiri Erhan Tuncel'in dosyasını isteyen müdahil avukatların talebi, 'Devlet sırrı olduğu için imha edildi' gerekçesiyle reddedildi.

11 Ekim 2007 Hrant Dink'in sağlığında Agos Gazetesi'ne "Türk-lüğü aşışılama" suçlamasıyla açılan bir dava daha karara bağlandı. Dink'in oğlu olan Agos Yazı İşleri Müdürü Arat Dink ile imtiyaz sahibi Seropyan'a 1'er yıl hapis cezası verildi. Bu ceza sanıkların sabıka-sızlıkları gözönüne alınarak ertelendi.

3 Kasım 2007 Hrant Dink'in katilinin övüldüğü "Plan Yapmayan Plan" şarkısının söz yazarı Arif Şirin, türkücü İsmail Türüt, ve şarkıya klip hazırlayan Hakan Öztekin ve klibi sitesinde yayımlayan Zeynel Abidin Mutlu hakkında "suçu ve suçluyu övme; halkı kin ve düşman-lığa tahrik etme"den dava açıldı.

6 Kasım 2007 Hrant Dink'in oğlu Arat Dink, hakkındaki mahkûmiyet kararı ve ailesine yönelik tehditler devam edince Türkiye'den ayrılıp Brüksel'e yerleşti.

3 Ocak 2008 İstanbul Adli Tıp Kurumu O.S.'nin kemik grafilerine bakarak cinayet tarihi olan 19 Ocak'ta 17 yaşında değil, 19 yaşının içerisinde olduğunu tespit etti.

-EKLER-

Bu kitapta yer alan suçlarla ilgili yasa maddeleri

765 SAYILI ESKİ TÜRK CEZA KANUNU

Madde 159 – Türklüğü, Cumhuriyeti, Devletin askeri kuvvetlerini... aşağılama

Türklüğü, Cumhuriyeti, Büyük Millet Meclisini, Hükümetin manevi şahsiyetini, Bakanlıkları, Devletin askeri veya emniyet muhafaza kuvvetlerini veya Adliyenin manevi şahsiyetini alenen tahkir ve tezyif edenler 6 aydan 3 seneye kadar hapis cezası ile cezalandırılırlar.

Birinci fıkrada beyan olunan cürümlerin irtikabında muhatap sarahaten zikredilmemiş olsa bile onlara matufiyetinde tereddüt edilmiyecek derecede karineler varsa tecavüz sarahaten vukubulmuş addolunur.

Türkiye Cumhuriyeti kanunlarına veya Büyük Millet Meclisi Kararlarına alenen sövenler 15 günden 6 aya kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

Türklüğü tahkir yabancı memlekette bir Türk tarafından işlenirse verilecek ceza üçte birden yarıya kadar artırılır.

Birinci fıkrada sayılan organları veya kurumları tahkir ve tezyif kastı bulunmaksızın, sadece eleştirmek amacıyla yapılan yazılı, sözlü veya görüntülü düşünce açıklamaları cezayı gerektirmez.

Madde 268 – Heyete hakaret

Bir kimse kavlen veya fiillen her ne suretle olursa olsun adli, idari, siyasi veya askeri resmi bir heyet huzurunda veya bir hakim in duruşma yaptığı sırada veya duruşmaya müteallik karar ve hükmün tefhimini mütaakıp şeref ve haysiyetine veya vakarına tecavüz ve hakarete bulunursa 6 aydan 3 seneye kadar hapis cezasına mahkum edilir.

Eğer fiil madde mahsusa tayin ve isnadiyle vaki olursa verilecek hapis cezası sekiz aydan aşağı olamaz.

266. madde ile bu maddede beyan olunan fiiller bu iki maddede gösterilen heyet veya memurlara hitap edilen veya hitap edildiği anla-

şılan telgraf, telefon, mektup, resim veya herhangi bir yazı vasıtası ile işlendiği takdirde de aynı ceza verilir.

Hakaret ve taarruz birinci fıkrada gösterilen heyetlerin sıfat veya hizmetinden dolayı umuma neşir veya teşhir olunmuş yazı veya resim veya sair neşir vasıtalarıyla işlenmiş olursa, fiilin mahiyetine göre birinci veya ikinci fıkralarda yazılı olan cezalar yarısı nispetinde artırılarak hükmolunur.

Sıfat veya hizmetinden dolayı vaki hakaret ve taarruz, birinci fıkrada gösterilen heyetlerin gıyabında alenen işlenmiş olursa, fiilin mahiyetine göre birinci veya ikinci fıkralarda yazılı olan cezaların yarısı hükmolunur. Bu fıkradaki suçun tekevvünü için 153. maddedeki aleniyet şarttır.

Madde 312 – Halkı kin ve düşmanlığa tahrik

Bir cürümü alenen öven veya iyi güvündüğünü söyleyen veya halkı kanuna uymamaya tahrik eden kimseye altı aydan iki yıla kadar ceza verilir.

Sosyal sınıf, ırk, din, mezhep veya bölge farklılığına dayanarak, halkı birbirine karşı kamu düzeni için tehlikeli olabilecek şekilde düşmanlığa veya kin beslemeye alenen tahrik eden kimseye bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası verilir.

Halkın bir kısmını aşağılayıcı ve insan onurunu zedeleyecek bir şekilde tahrik eden kimseye de birinci fıkrada ki ceza verilir.

Yukarıdaki fıkrada yazılı suçlar 311. maddenin ikinci fıkrasında belirtilen araçlar veya şekillerle işlendiğinde verilecek cezalar bir katı artırılır.

5237 SAYILI YENİ TÜRK CEZA KANUNU

Madde 125 – Hakaret

Bir kimseye onur, şeref ve saygınlığını rencide edebilecek nitelikte somut bir fiil veya olgu isnat eden ya da yakıştırmalarda bulunmak veya sövmek suretiyle bir kimsenin onur, şeref ve saygınlığına saldıran kişi, 3 aydan 2 yıla kadar hapis veya adlî para cezası ile cezalandırılır. Mağdurun gıyabında hakaretin cezalandırılabilmesi için fiilin en az üç kişiyle ihtilât ederek işlenmesi gerekir.

Fiilin, mağduru muhatap alan sesli, yazılı veya görüntülü bir iletikle işlenmesi hâlinde, yukarıdaki fıkrada belirtilen cezaya hükmolunur.

Hakaret suçunun;

Kamu görevlisine karşı görevinden dolayı,

Dinî, siyasî, sosyal, felsefi inanç, düşünce ve kanaatlerini açıklamasından, değiştirmesinden, yaymaya çalışmasından, mensup olduğu dinin emir ve yasaklarına uygun davranmasından dolayı,

Kişinin mensup bulunduğu dine göre kutsal sayılan değerlerden bahisle,

İşlenmesi hâlinde, cezanın alt sınırı 1 yıldan az olamaz.

Ceza, hakaretin alenen işlenmesi hâlinde, altıda biri; basın ve yayın yoluyla işlenmesi hâlinde, üçte biri oranında artırılır.

Kurul hâlinde çalışan kamu görevlilerine görevlerinden dolayı hakaret edilmesi hâlinde suç, kurulu oluşturan üyelere karşı işlenmiş sayılır.

Madde 215 – Suçu ve suçluyu övme

İşlenmiş olan bir suç veya işlemiş olduğu suçtan dolayı bir kişiyi alenen öven kimse, 2 yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

Madde 216 – Halkı kin ve düşmanlığa tahrik veya aşağılama

Halkın sosyal sınıf, ırk, din, mezhep veya bölge bakımından farklı özelliklere sahip bir kesimini, diğer bir kesimi aleyhine kin ve düş-

manlığa alenen tahrik eden kimse, bu nedenle kamu güvenliği açısından açık ve yakın bir tehlikenin ortaya çıkması halinde, 1 yıldan 3 yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

Halkın bir kesimini, sosyal sınıf, ırk, din, mezhep, cinsiyet veya bölge farklılığına dayanarak alenen aşağılayan kişi, 6 aydan 1 yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

Halkın bir kesiminin benimsediği dini değerleri alenen aşağılayan kişi, fiilin kamu barışını bozmaya elverişli olması halinde, 6 aydan 1 yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

Madde 218 – Ortak hüküm

Yukarıdaki maddelerde tanımlanan suçların basın ve yayın yoluyla işlenmesi halinde, verilecek ceza yarı oranında arttırılır.

Madde 220 – Suç işlemek amacıyla örgüt kurma

Kanunun suç saydığı fiilleri işlemek amacıyla örgüt kuranlar veya yönetenler, örgütün yapısı, sahip bulunduğu üye sayısı ile araç ve gereç bakımından amaç suçları işlemeye elverişli olması halinde, 2 yıldan 6 yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Ancak, örgütün varlığı için üye sayısının en az üç kişi olması gerekir.

Suç işlemek amacıyla kurulmuş olan örgüte üye olanlar, 1 yıldan 3 yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

Örgütün silahlı olması halinde, yukarıdaki fıkralara göre verilecek ceza dörtte birinden yarısına kadar artırılır.

Örgütün faaliyeti çerçevesinde suç işlenmesi halinde, ayrıca bu suçlardan dolayı da cezaya hükmolunur.

Örgüt yöneticileri, örgütün faaliyeti çerçevesinde işlenen bütün suçlardan dolayı ayrıca fail olarak cezalandırılır.

Örgüte üye olmamakla birlikte örgüt adına suç işleyen kişi, ayrıca örgüte üye olmak suçundan dolayı cezalandırılır.

Örgüt içindeki hiyerarşik yapıya dahil olmamakla birlikte, örgüte bilerek ve isteyerek yardım eden kişi, örgüt üyesi olarak cezalandırılır.

Örgütün veya amacının propagandasını yapan kişi, 1 yıldan 3 yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Bu suçun basın ve yayın yolu ile işlenmesi halinde, verilecek ceza yarı oranında artırılır.

Madde 222 - Şapka ve Türk harfleri

25.11.1925 tarihli ve 671 sayılı Şapka İktisası Hakkında Kanunla, 1.11.1928 tarihli ve 1353 sayılı Türk Harflerinin Kabul ve Tatbiki Hakkında Kanunun koyduğu yasaklara veya yükümlülüklerle aykırı hareket edenlere 2 aydan 6 aya kadar hapis cezası verilir.

Madde 267 - İftira

Yetkili makamlara ihbar veya şikâyette bulunarak ya da basın ve yayın yoluyla, işlemediğini bildiği hâlde, hakkında soruşturma ve kovuşturma başlatılmasını ya da idarî bir yaptırım uygulanmasını sağlamak için bir kimseye hukuka aykırı bir fiil isnat eden kişi, 1 yıldan 4 yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

Fiilin maddî eser ve delillerini uydurarak iftirada bulunulması hâlinde, ceza yarı oranında artırılır.

Yüklenen fiili işlemediğinden dolayı hakkında beraat kararı veya kovuşturmaya yer olmadığına dair karar verilmiş mağdurun aleyhine olarak bu fiil nedeniyle gözaltına alma ve tutuklama dışında başka bir koruma tedbiri uygulanmışsa, yukarıdaki fıkralara göre verilecek ceza yarı oranında artırılır.

Yüklenen fiili işlemediğinden dolayı hakkında beraat kararı veya kovuşturmaya yer olmadığına dair karar verilmiş olan mağdurun bu fiil nedeniyle gözaltına alınması veya tutuklanması hâlinde; iftira eden, ayrıca kişiyi hürriyetinden yoksun kılma suçuna ilişkin hükümlere göre dolaylı fail olarak sorumlu tutulur.

Mağdurun ağırlaştırılmış müebbet hapis veya müebbet hapis cezasına mahkûmiyeti hâlinde, 20 yıldan 30 yıla kadar hapis cezasına; süreli hapis cezasına mahkûmiyeti hâlinde, mahkûm olunan cezanın üçte ikisi kadar hapis cezasına hükmolunur.

Mağdurun mahkûm olduğu hapis cezasının infazına başlanmış ise, beşinci fıkraya göre verilecek ceza yarısı kadar artırılır.

İftira sonucunda mağdur hakkında hapis cezası dışında adli veya idarî bir yaptırım uygulanmışsa; iftira eden kişi, 3 yıldan 7 yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

İftira suçundan dolayı dava zamanasını, mağdurun fiili işlemediğinin sabit olduğu tarihten başlar.

Basın ve yayın yoluyla işlenen iftira suçundan dolayı verilen mahkûmiyet kararı, aynı veya eşdeğerde basın ve yayın organıyla ilân olunur. İlân masrafı, hükümlüden tahsil edilir.

Madde 272 - Yalan tanıklık

Hukuka aykırı bir fiil nedeniyle başlatılan bir soruşturma kapsamında tanık dinlemeye yetkili kişi veya kurul önünde gerçeğe aykırı olarak tanıklık yapan kimseye, 4 aydan 1 yıla kadar hapis cezası verilir.

Mahkeme huzurunda ya da yemin ettirerek tanık dinlemeye kanunen yetkili kişi veya kurul önünde gerçeğe aykırı olarak tanıklık yapan kimseye 1 yıldan 3 yıla kadar hapis cezası verilir.

3 yıldan fazla hapis cezasını gerektiren bir suçun soruşturma veya kovuşturması kapsamında yalan tanıklık yapan kişi hakkında 2 yıldan 4 yıla kadar hapis cezasına hükmolunur.

Aleyhine tanıklıkta bulunulan kişi ile ilgili olarak gözaltına alma ve tutuklama dışında başka bir koruma tedbiri uygulanmışsa, yüklenen fiili işlemediğinden dolayı hakkında beraat kararı veya kovuşturmayaya yer olmadığına dair karar verilmiş olması koşuluyla, yukarıdaki fıkralara göre verilecek ceza yarı oranında artırılır.

Aleyhine tanıklıkta bulunulan kişinin gözaltına alınması veya tutuklanması hâlinde; yüklenen fiili işlemediğinden dolayı hakkında beraat kararı veya kovuşturmayaya yer olmadığına dair karar verilmiş olması koşuluyla; yalan tanıklık yapan kişi, ayrıca kişiyi hürriyetinden yok-

sun kılma suçuna ilişkin hükümlere göre dolaylı fail olarak sorumlu tutulur.

Aleyhine tanıklıkta bulunulan kimsenin ağırlaştırılmış müebbet hapis veya müebbet hapis cezasına mahkûmiyeti hâlinde, 20 yıldan 30 yıla kadar hapis cezasına; süreli hapis cezasına mahkûmiyeti hâlinde, mahkûm olunan cezanın üçte ikisi kadar hapis cezasına hükümlenir.

Aleyhine tanıklıkta bulunulan kimsenin mahkûm olduğu hapis cezasının infazına başlanmış ise, altıncı fıkraya göre verilecek ceza yarısı kadar artırılır.

Aleyhine tanıklıkta bulunulan kişi hakkında hapis cezası dışında adlî veya idarî bir yaptırım uygulanmışsa; yalan tanıklıkta bulunan kişi, 3 yıldan 7 yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

Madde 278 - Suçu bildirmeme

İşlenmekte olan bir suçu yetkili makamlara bildirmeyen kişi, 1 yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

İşlenmiş olmakla birlikte, sebebiyet verdiği neticelerin sınırlandırılması hâlen mümkün bulunan bir suçu yetkili makamlara bildirmeyen kişi, yukarıdaki fıkra hükmüne göre cezalandırılır.

Mağdurun onbeş yaşını bitirmemiş bir çocuk, bedensel veya ruhsal bakımdan özürlü olan ya da hamileliği nedeniyle kendisini savunamayacak durumda bulunan kimse olması hâlinde, yukarıdaki fıkralara göre verilecek ceza, yarı oranında artırılır.

Madde 285 - Gizliliğin ihlâli

Soruşturmanın gizliliğini alenen ihlâl eden kişi, 1 yıldan 3 yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Ancak, soruşturma aşamasında alınan ve kanun hükmü gereğince gizli tutulması gereken kararların ve bunların gereği olarak yapılan işlemlerin gizliliğinin ihlâli açısından aleniyetin gerçekleşmesi aranmaz.

Kanuna göre kapalı yapılması gereken veya kapalı yapılmasına karar verilen duruşmadaki açıklama veya görüntülerin gizliliğini ale-

nen ihlâl eden kişi, birinci fıkraya hükmüne göre cezalandırılır. Ancak, bu suçun oluşması için tanığın korunmasına ilişkin olarak alınan gizlilik kararına aykırılık açısından aleniyetin gerçekleşmesi aranmaz.

Bu suçların basın ve yayın yoluyla işlenmesi hâlinde, ceza yarı oranında artırılır.

Soruşturma ve kovuşturma evresinde kişilerin suçlu olarak damgalanmalarını sağlayacak şekilde görüntülerinin yayınlanması hâlinde, 6 aydan 2 yıla kadar hapis cezasına hükmolunur.

Madde 288 – Adil yargılamayı etkilemeye teşebbüs

Bir olayla ilgili olarak başlatılan soruşturma veya kovuşturma kesin hükümle sonuçlanıncaya kadar savcı, hakim, mahkeme, bilirkişi veya tanıkları etkilemek amacıyla alenen sözlü veya yazılı beyanda bulunan kişi, 6 aydan 3 yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

Bu suçun basın ve yayın yolu ile işlenmesi halinde verilecek ceza yarı oranında artırılır.

Madde 301 - Türklüğü, Cumhuriyeti, Devletin kurum ve organlarını aşğılama

Türklüğü, Cumhuriyeti veya Türkiye Büyük Millet Meclisini alenen aşğılayan kişi, 6 aydan 3 yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümetini, Devletin yargı organlarını, askeri veya emniyet teşkilatını alenen aşğılayan kişi, 6 aydan 2 yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

Türklüğü aşğılamanın yabancı bir ülkede bir Türk vatandaşı tarafından işlenmesi halinde, verilecek ceza üçte bir oranında artırılır.

Eleştiri amacıyla yapılan düşünce açıklamaları suç oluşturmaz.

Madde 318 - Halkı askerlikten soğutma

Halkı, askerlik hizmetinden soğutacak etkinlikte teşvik veya telkinde bulunanlara veya propaganda yapanlara 6 aydan 2 yıla kadar hapis cezası verilir. Fiil, basın ve yayın yolu ile işlenirse ceza yarısı oranında artırılır.

5816 SAYILI ATATÜRK ALEYHİNE İŞLENEN SUÇLAR HAKKINDA KANUN

Madde 1 – Atatürk`ün hatırasına alenen hakaret eden veya söven kimse 1 yıldan 3 yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

Atatürk`ü temsil eden heykel, büst ve abideleri veyahut Atatürk`ün kabrini tahrip eden, kıran, bozan veya kirleten kimseye 1 yıldan 5 yıla kadar ağır hapis cezası verilir.

Yukarıdaki fıkralarda yazılı suçları işlemeye başkalarını teşvik eden kimse asıl fail gibi cezalandırılır.

Madde 2 - Birinci maddede yazılı suçlar; iki veya daha fazla kişiler tarafından toplu olarak veya umumi veya umuma açık mahallerde yahut basın vasıtasıyla işlenirse hükmolunacak ceza yarı nispetinde artırılır.

Birinci maddenin ikinci fıkrasında yazılı suçlar zor kullanılarak işlenir veya bu suretle işlenmesine teşebbüs olunursa verilecek ceza bir misli arttırılır.

3713 SAYILI ESKİ TERÖRLE MÜCADELE YASASI

Madde 6 – Açıklama ve yayınlama

İsim ve kimlik belirterek veya belirtmeyerek kime yönelik olduğunun anlaşılmasını sağlayacak surette kişilere karşı terör örgütleri tarafından suç işleneceğini veya terörle mücadelede görev almış kamu görevlilerinin hüviyetlerini açıklayanlar veya yayınlayanlar veya bu yolla kişileri hedef gösterenler 5 milyon liradan 10 milyon liraya kadar ağır para cezası ile cezalandırılır.

Terör örgütlerinin bildiri veya açıklamalarını basanlara veya yayınlayanlara 5 milyon liradan 10 milyon liraya kadar ağır para cezası verilir.

Bu Kanunun 14. maddesine aykırı olarak muhbirlerin hüviyetlerini açıklayanlar veya yayınlayanlar 5 milyon liradan 10 milyon liraya kadar ağır para cezası ile cezalandırılır.

Yukarıdaki fıkralarda belirtilen fiillerin 5680 sayılı Basın Kanununun 3. maddesindeki mevcuteler vasıtasıyla işlenmesi halinde, ayrıca sahiplerine de; mevkute bir aydan az süreli ise bir önceki ay ortalama fiili satış miktarının, aylık veya bir aydan fazla süreli ise bir önceki fiili satış miktarının, mevkute niteliğinde bulunmayan basılı eserler ile yeni yayına giren mevcuteler hakkında ise, en yüksek tirajlı günlük mevkutenin bir önceki ay ortalama satış tutarının yüzde doksanı kadar ağır para cezası verilir. Ancak, bu ceza 50 milyon liradan az olamaz. Bu mevcutelerin sorumlu müdürlerine, sahiplerine verilecek cezanın yarısı uygulanır.

Madde 7 – Terör örgütleri

3 ve 4. maddelerle Türk Ceza Kanununun 168, 169, 171, 313, 314 ve 315. maddeleri hükümleri saklı kalmak kaydıyla bu Kanunun 1. maddesinin kapsamına giren örgütleri her ne nam altında olursa olsun kuranlar veya bunların faaliyetlerini düzenleyenler veya yönetenler 5 yıldan 10 yıla kadar ağır hapis ve 200 milyon liradan 500 milyon liraya kadar ağır para cezası, bu örgütlere girenler 3 yıldan 5 yıla kadar ağır hapis ve 100 liradan 300 liraya kadar ağır para cezası ile cezalandırılırlar.

Yukarıdaki fıkra uyarınca meydana getirilen örgüt mensuplarına yardım edenlere ve örgütle ilgili propaganda yapanlara fiilleri başka bir suç oluştursa bile ayrıca 1 yıldan 5 yıla kadar hapis ve 50 milyon liradan 100 milyon liraya kadar ağır para cezası hükmolunur.

Bu yardım; dernek, vakıf, siyasi parti, işçi ve meslek kuruluşları-na veya bunların yan kuruluşlarına ait bina, lokal, büro veya eklentile-

rinde veya öğretim kurumlarında veya öğretim yurtlarında veya bunların eklentilerinde yapılırsa ikinci fıkradaki cezaların iki katı hükmolunur.

Ayrıca; dernek, vakıf, sendika ve benzeri kurumların teröre destek oldukları tespit edildiğinde faaliyetleri durdurulur ve mahkemece kapatılır. Kapatılan bu kuruluşların mal varlıklarının müsaderesine karar verilir.

Yukarıdaki 2. fıkrada belirtilen örgütle ilgili propaganda suçunun 5680 sayılı Basın Kanununun 3. maddesinde belirtilen mevkuteler vasıtası ile işlenmesi halinde, ayrıca sahiplerine de mevkute bir aydan az süreli ise, bir önceki ay ortalama satış miktarının; mevkute niteliğinde bulunmayan basılı eserler ile yeni yayına giren mevkuteler hakkında ise, en yüksek tirajlı günlük mevkutenin bir önceki ay ortalama satış tutarının yüzde doksani kadar ağır para cezası verilir. Ancak, bu para cezaları 100 milyon liradan az olamaz. Bu mevkutelerin sorumlu müdürlerine, sahiplerine verilecek para cezasının yarısı uygulanır ve 6 aydan 2 yıla kadar hapis cezası hükmolunur.

(1) Bu maddenin son fıkrasındaki "...mevkute niteliğinde bulunmayan basılı eserler ile yeni yayına giren mevkuteler hakkında ise, en yüksek tirajlı günlük mevkutenin bir önceki ay ortalama satış tutarının..." ibaresi Ana.Mah.`nin 31/3/1992 tarih ve E.:1991/18, K.:1992/20 sayılı Kararı ile iptal edilmiş olup, iptal hükmü,söz konusu Kararın yayımı tarihi olan 27/Ocak/1993 tarihinden başlayarak altı ay sonra yürürlüğe girecektir.

(2) Bu maddenin dördüncü fıkrası,"...benzeri kurumlar..."ibaresi yönünden,Ana. Mah.`nin (1) no`lu dipnotta yazılı Kararı doğrultusunda iptal edilmiştir.

(3) Bu maddenin beşinci fıkrasındaki "...mevkute niteliğinde bulunmayan basılı eserler ile yeni yayına giren mevkuteler hakkında ise, en yüksek tirajlı günlük mevkutenin bir önceki ay ortalama satış tutarının..." ibaresi Ana. Mah.`nin (1) no`lu dipnotta yazılı Kararı doğrultusunda iptal edilmiştir.

5532 SAYILI YENİ TERÖRLE MÜCADELE YASASI

Madde 5 - Açıklama ve yayımlama

3713 sayılı Kanununun 6. maddesinin birinci, ikinci ve üçüncü fıkralarında geçen "5 milyon liradan 10 milyon liraya kadar ağır para" ibaresi "1 yıldan 3 yıla kadar hapis" olarak, dördüncü fıkrası ise aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Yukarıdaki fıkralarda belirtilen fiillerin basın ve yayın yoluyla işlenmesi hâlinde, basın ve yayın organlarının suçun işlenişine iştirak etmemiş olan sahipleri ve yayın sorumluları hakkında da bin günden onbin güne kadar adlî para cezasına hükmolunur. Ancak, yayın sorumluları hakkında, bu cezanın üst sınırı beşbin gündür.”

“Terör örgütünün faaliyeti çerçevesinde suç işlemeye alenen teşvik, işlenmiş olan suçları ve suçlularını övme veya terör örgütünün propagandasını içeren süreli yayınlar hâkim kararı ile; gecikmesinde sakınca bulunan hallerde de Cumhuriyet savcısının emriyle tedbir olarak 15 günden 1 aya kadar durdurulabilir. Cumhuriyet savcısı, bu kararını en geç yirmidört saat içinde hâkime bildirir. Hâkim kırksekiz saat içinde onaylamazsa, durdurma kararı hükümsüz sayılır.”

Madde 6 - Terör örgütleri

3713 sayılı Kanununun 7. maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madde 7 - Cebir ve şiddet kullanılarak; baskı, korkutma, yıldırma, sindirme veya tehdit yöntemleriyle, 1. maddede belirtilen amaçlara yönelik olarak suç işlemek üzere, terör örgütü kuranlar, yönetenler ile bu örgüte üye olanlar Türk Ceza Kanununun 314. maddesi hükümlerine göre cezalandırılır. Örgütün faaliyetini düzenleyenler de örgütün yöneticisi olarak cezalandırılır.

Terör örgütünün propagandasını yapan kişi, 1 yıldan 5 yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Bu suçun basın ve yayın yolu ile işlen-

mesi hâlinde, verilecek ceza yarı oranında artırılır. Ayrıca, basın ve yayın organlarının suçun işlenişine iştirak etmemiş olan sahipleri ve yayın sorumluları hakkında da bin günden onbin güne kadar adlî para cezasına hükmolunur. Ancak, yayın sorumluları hakkında, bu cezanın üst sınırı beşbin gündür. Aşağıdaki fiil ve davranışlar da bu fıkra hükümlerine göre cezalandırılır:

Terör örgütünün propagandasına dönüştürülen toplantı ve gösteri yürüyüşlerinde, kimliklerin gizlenmesi amacıyla yüzün tamamen veya kısmen kapatılması.

Terör örgütünün üyesi veya destekçisi olduğunu belli edecek şekilde, örgüte ait amblem ve işaretlerin taşınması, slogan atılması veya ses cihazları ile yayın yapılması ya da terör örgütüne ait amblem ve işaretlerin üzerinde bulunduğu üniformanın giyilmesi.

İkinci fıkrada belirtilen suçların; dernek, vakıf, siyasî parti, işçi ve meslek kuruluşlarına veya bunların yan kuruluşlarına ait bina, lokal, büro veya eklentilerinde veya öğretim kurumlarında veya öğrenci yurtlarında veya bunların eklentilerinde işlenmesi halinde bu fıkradaki cezanın iki katı hükmolunur.”

SEÇİMLERİN TEMEL HÜKÜMLERİ ve SEÇMEN KÜTÜKLERİ HAKKINDA KANUN

Madde 58 – Propaganda Yayınlarına İlişkin Yasaklar

(Değişik: 2234 - 17.5.1979) Propaganda için kullanılan el ilanları ve diğer her türlü matbualar üzerinde, Türk Bayrağı, dini ibareler bulundurulması yasaktır. Radyo ve televizyonda yapılacak propaganda yayınlarıyla, diğer seçim propagandalarında, Türkçe’den başka dil ve yazı kullanılması yasaktır.

TÜRK HARFLERİNİN KABUL ve TATBİKİ HAKKINDA KANUN

Madde 2 - Bu Kanunun neşri tarihinden itibaren Devletin bütün daire ve müesseselerinde ve bilcümle şirket, cemiyet ve hususi müesseselerde Türk harfleriyle yazılmış olan yazıların kabulü ve muamele-ye konulması mecburidir.

SIYASİ PARTİLER KANUNU

Madde 81 – Azınlık Yaratılmasının Önlenmesi

Siyasi partiler:

Türkiye Cumhuriyeti ülkesi üzerinde milli veya dini kültür veya mezhep veya ırk veya dil farklılığına dayanan azınlıklar bulunduğu-leri süremezler.

Türk dilinden veya kültüründen başka dil ve kültürleri korumak, geliştirmek veya yaymak yoluyla Türkiye Cumhuriyeti ülkesi üzerinde azınlıklar yaratarak millet bütünlüğünün bozulması amacını güdemez-ler ve bu yolda faaliyette bulunamazlar

Tüzük ve programlarının yazımı ve yayınlanmasında, kongrelerin-de, açık veya kapalı salon toplantılarında, mitinglerinde, propagandala-rında Türkçe'den başka dil kullanamazlar; Türkçe'den başka dillerde yazılmış pankartlar, levhalar, plâklar, ses ve görüntü bantları, broşür ve beyannameler kullanamaz ve dağıtamazlar; bu eylem ve işlemlerin başkaları tarafından da yapılmasına kayıtsız kalamazlar. Ancak, tüzük ve programlarının kanunla yasaklanmış diller dışındaki yabancı bir di-le çevrilmesi mümkündür.

5187 SAYILI BASIN KANUNU

Madde 11 - Cezai sorumluluk

Basılmış eserler yoluyla işlenen suç yayım anında oluşur.

Sürelî yayınlar ve süresiz yayınlar yoluyla işlenen suçlardan eser sahibi sorumludur.

Sürelî yayınlarda eser sahibinin belli olmaması veya yayım sırasında ceza ehliyetine sahip bulunmaması ya da yurt dışında bulunması nedeniyle Türkiye'de yargılanamaması veya verilecek cezanın eser sahibinin diğer bir suçtan dolayı kesin hükümle mahkûm olduğu cezaya etki etmemesi hallerinde, sorumlu müdür ve yayım yönetmeni, genel yayım yönetmeni, editör, basın danışmanı gibi sorumlu müdürün bağlı olduğu yetkili sorumlu olur. Ancak bu eserin sorumlu müdürün ve sorumlu müdürün bağlı olduğu yetkilinin karşı çıkmasına rağmen yayımlanması halinde, bundan doğan sorumluluk yayımlatana aittir.

Süresiz yayınlarda eser sahibinin belli olmaması veya yayım sırasında ceza ehliyetine sahip bulunmaması ya da yurt dışında olması nedeniyle Türkiye'de yargılanamaması veya verilecek cezanın eser sahibinin diğer bir suçtan dolayı kesin hükümle mahkûm olduğu cezaya etki etmemesi hallerinde yayımcı; yayımcının belli olmaması veya basım sırasında ceza ehliyetine sahip bulunmaması ya da yurt dışında olması nedeniyle Türkiye'de yargılanamaması hallerinde ise basımcı sorumlu olur.

Yukarıdaki hükümler, sürelî yayınlar ve süresiz yayınlar için bu kanunda aranan şartlara uyulmaksızın yapılan yayınlar hakkında da uygulanır.

Madde 19 - Yargıyı etkileme

Hazırlık soruşturmasının başlamasından takipsizlik kararı verilmesine veya kamu davasının açılmasına kadar geçen süre içerisinde,

Cumhuriyet savcısı, hâkim veya mahkeme işlemlerinin ve soruşturma ile ilgili diğer belgelerin içeriğini yayımlayan kimse, 2 milyar liradan 50 milyar liraya kadar ağır para cezasıyla cezalandırılır. Bu ceza, bölgesel süreli yayınlarda 10 milyar liradan, yaygın süreli yayınlarda 20 milyar liradan az olamaz.

Görölmekte olan bir dava kesin kararlar sonuçlanıncaya kadar, bu dava ile ilgili hâkim veya mahkeme işlemleri hakkında mütalaa yayımlayan kişiler hakkında da birinci fıkrada yer alan cezalar uygulanır.

Madde 25 - El koyma, dağıtım ve satış yasağı

Soruşturma için sübut vasıtası olarak her türlü basılmış eserin en fazla üç adedine Cumhuriyet savcısı, gecikmesinde sakınca bulunan hallerde de kolluk el koyabilir.

Soruşturma veya kovuşturmanın başlatılmış olması şartıyla 25.7.1951 tarihli ve 5816 sayılı Atatürk Aleyhine İşlenen Suçlar Hakkında Kanunda, Anayasanın 174. maddesinde yer alan inkılap kanunlarında, 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 146. maddesinin ikinci fıkrasında, 153. maddesinin birinci ve dördüncü fıkralarında, 155. maddesinde, 311. maddesinin birinci ve ikinci fıkralarında, 312. maddesinin ikinci ve dördüncü fıkralarında, 312/a maddesinde ve 12.4.1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun 7. maddesinin ikinci ve beşinci fıkralarında öngörölen suçlarla ilgili olarak basılmış eserlerin tamamına hâkim kararıyla el konulabilir.

Hangi dilde olursa olsun Türkiye dışında basılan süreli veya süresiz yayın ve gazetelerin ikinci fıkrada belirtilen suçları içerdiklerine dair kuvvetli delil bulunması halinde, bunların Türkiye'de dağıtılması veya satışa sunulması, Cumhuriyet Başsavcılığının talebi üzerine sulh ceza hâkiminin kararı ile yasaklanabilir. Gecikmesinde sakınca bulunan hallerde Cumhuriyet Başsavcılığının kararı yeterlidir. Bu karar en geç yirmidört saat içinde hâkimin onayına sunulur. Kırksekiz saat içinde

hâkim tarafından onaylanmaması halinde Cumhuriyet Başsavcılığının kararı hükümsüz kalır.

Yukarıdaki fıkra uyarınca yasaklanmış yayın veya gazeteleri bile-rek dağıtanlar veya satışa sunanlar bu yayımlar yoluyla işlenen suçlar-dan eser sahibi gibi sorumludurlar.

Madde 26 - Dava süreleri

Basılmış eserler yoluyla işlenen veya bu Kanunda öngörülen diğer suçlarla ilgili ceza davalarının günlük süreli yayımlar yönünden iki ay, diğer basılmış eserler yönünden dört ay içinde açılması zorunludur.

Bu süreler basılmış eserlerin Cumhuriyet Başsavcılığına teslim edildiği tarihten başlar. Basılmış eserlerin Cumhuriyet Başsavcılığına teslim edilmemesi halinde yukarıdaki sürelerin başlama tarihi, suçu oluşturan fiilin Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından öğrenildiği tarihtir. Ancak bu süreler, Türk Ceza Kanununun dava zamanaşımına ilişkin maddesinde öngörülen süreleri aşamaz.

Sorumlu müdürün ve sorumlu müdürün bağlı olduğu yetkilinin karşı çıkmasına rağmen yayımlatıldığı iddia edilen eserden dolayı ya-yımlatan aleyhine açılacak dava yönünden süre, sorumlu müdür ve so-rumlu müdürün bağlı olduğu yetkili hakkında verilecek beraat kararı-nın kesinleşmesinden itibaren başlar.